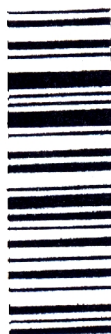

شماره داوطلب
نام خانوادگی و نام

خراسان رضوی
شهر

سروش اندیشه
مؤسسه فرهنگی هنری

کد آزمون: ۱۱۹۹

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود. جمهوری اسلامی ایران
امام خمینی (ره)
وزارت فرهنگ و ارشاد
اسلامی مؤسسه سروش
اندیشه حیات

پاسخنامه آزمون شبیه ساز کنکور

گروه آزمایشی علوم انسانی

شماره داوطلبی:

نام و نام خانوادگی:

مدت پاسخگویی: ۱۶۵ دقیقه

تعداد سوال: ۱۶۰ عدد

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	ادبیات	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۱۵ دقیقه
۴	روانشناسی	۱۵	۶۶	۸۰	۱۵ دقیقه
۵	عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۶	تاریخ و جغرافیا	۲۵	۱۰۱	۱۲۵	۲۰ دقیقه
۷	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
۸	اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه

به دانش فزای و به یزدان گرای ، که او باد جان تورا رهنمای (فردوسی)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱

α و β ریشه‌های معادله $x^2 - (m^2 + 1)x + m + 6 = 0$ هستند. اگر α ، m و β سه جمله متوالی یک دنباله هندسی افزایشی باشند، جمله بعدی آن‌ها کدام است؟

۲۷ (۴)

۱۸ (۳)

۱۲ (۲)

۸ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

(۱) در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ ، حاصل ضرب ریشه‌ها از رابطه $P = \frac{c}{a}$ به دست می‌آید.
(۲) اگر x ، y و z سه جمله متوالی یک دنباله هندسی باشند، آن‌گاه:

$$\underbrace{(y^2)}_{y^2} = \underbrace{x}_{xz} \times \underbrace{z}_{x}$$

$$m^2 = \alpha\beta$$

پاسخ تشریحی: گام اول: α ، m و β سه جمله متوالی یک دنباله هندسی اند، پس:

$$P = \frac{c}{a} = \frac{m+6}{1} = m+6$$

$\alpha\beta$ همان حاصل ضرب ریشه‌های معادله $\frac{1}{a}x^2 - \frac{(m^2+1)}{b}x + \frac{m+6}{c} = 0$ است که برابر است با:

$$m^2 = \frac{\alpha\beta}{m+6} \Rightarrow m^2 - m - 6 = 0 \xrightarrow{\text{جمله مشترک}} (m-3)(m+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m=3 \\ m=-2 \end{cases}$$

گام سوم: در هر دو حالت، معادله را حل می‌کنیم و α و β را به دست می‌آوریم:

$$\bullet x^2 - (m^2 + 1)x + m + 6 = 0 \xrightarrow{m=3} x^2 - 10x + 9 = 0 \Rightarrow (x-1)(x-9) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \alpha=1 \\ \beta=9 \end{cases}$$

در این حالت α ، m و β یک دنباله هندسی افزایشی را تشکیل می‌دهند.

$$\bullet x^2 - (m^2 + 1)x + m + 6 = 0 \xrightarrow{m=-2} x^2 - 5x + 4 = 0 \Rightarrow (x-1)(x-4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \alpha=1 \\ \beta=4 \end{cases}$$

در این حالت α ، m و β یک دنباله هندسی افزایشی را تشکیل نمی‌دهند.

$$\begin{matrix} 1 & 3 & 9 & 27 \\ \times 3 & \times 3 & \times 3 & \end{matrix}$$

گام چهارم: جمله بعدی دنباله هندسی ۱، ۳، ۹ را حساب می‌کنیم:

تست و پاسخ ۲

دنیا و کیمیا با هم کاری را در ۶ ساعت انجام می‌دهند و اگر هر کدام به تنهایی بخواهند این کار را انجام دهند، دنیا ۵ ساعت زودتر از کیمیا این کار را انجام می‌دهد. حالا اگر نیمه اول این کار را دنیا و نیمه دوم کار را کیمیا انجام دهد، کل کار در چند ساعت انجام می‌شود؟

۱۳/۵ (۴)

۱۳ (۳)

۱۲/۵ (۲)

۱۲ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه مسائل معادله گویا (مسئله کار مشترک)

فرض کنید شخصی کاری را به تنهایی در A ساعت و شخص دیگری همان کار را به تنهایی در B ساعت انجام می‌دهد. حالا اگر هر دو با هم کار کنند، آن کار در C ساعت انجام می‌شود. ما دنبال رابطه بین A، B و C هستیم. این جوری به داستان نگاه می‌کنیم:

● شخص اول در هر ساعت، $\frac{1}{A}$ کار را انجام می‌دهد.

● شخص دوم در هر ساعت، $\frac{1}{B}$ کار را انجام می‌دهد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

اگر هم با هم کار کنند، در هر ساعت، $\frac{1}{C}$ کار انجام می‌شود.

پس مجموع $\frac{1}{A}$ و $\frac{1}{B}$ باید برابر با $\frac{1}{C}$ باشد:

$$\frac{1}{A} + \frac{1}{B} = \frac{1}{C}$$

$\downarrow$ $\downarrow$ $\downarrow$
 زمان انجام کار زمان انجام کار زمان انجام کار
 توسط شخص اول توسط شخص دوم توسط هر دو نفر با هم

پاسخ تشریحی گام اول: فرض می‌کنیم دنیا به تنهایی کار را در x ساعت انجام دهد. چون کیمیا ۵ ساعت بیشتر طول می‌دهد، پس کیمیا در $x + 5$ ساعت این کار را انجام می‌دهد. از طرفی هر دو با هم در ۶ ساعت کار را انجام می‌دادند، پس:

$$\frac{1}{\text{زمان دنیا}} + \frac{1}{\text{زمان کیمیا}} = \frac{1}{\text{زمان هر دو با هم}} \Rightarrow \frac{1}{x} + \frac{1}{x+5} = \frac{1}{6}$$

گام دوم: دو طرف تساوی را در $6x(x+5)$ ضرب می‌کنیم تا مخرج‌ها از بین بروند:

$$6x(x+5) \cdot \frac{1}{x} + 6x(x+5) \cdot \frac{1}{x+5} = 6x(x+5) \cdot \frac{1}{6} \Rightarrow 6(x+5) + 6x = x(x+5) \Rightarrow 6x + 30 + 6x = x^2 + 5x$$

$$\Rightarrow x^2 - 7x - 30 = 0 \xrightarrow{\text{جمله مشترک}} (x-10)(x+3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 10 \checkmark \\ x = -3 \times (\text{زمان منفی نمی‌شود}) \end{cases}$$

پس دنیا به تنهایی در ۱۰ ساعت و کیمیا به تنهایی در $10 + 5 = 15$ ساعت کار را انجام می‌دهند.

گام سوم: اگر دنیا نصف کار را بکند، $\frac{1}{2} = 5$ ساعت طول می‌کشد و اگر کیمیا نصف دیگر کار را بکند $\frac{1}{5} = 7$ ساعت طول می‌کشد.

پس کل زمان انجام کار $5 + 7 = 12$ ساعت می‌شود.

تست و پاسخ ۳

در تابع $f(x) = \frac{a-1}{b+1}x + \frac{b+2}{a+2}$ اگر $f(2) = -7$ و $f(-2) = 5$ باشد، مقدار $f(a) - f(b)$ کدام است؟

۱۸ (۴)

-۱۲ (۳)

۱۸ (۲)

۱۲ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

خود حل کنی بهتره دقت کنید که ضابطه f ، خطی است.

پاسخ تشریحی

گام اول: با توجه به ضابطه $f(x) = \frac{a-1}{b+1}x + \frac{b+2}{a+2}$ که به صورت $f(x) = mx + h$ است، می‌فهمیم f تابعی خطی است.

گام دوم: از تساوی $f(2) = -7$ ، نتیجه می‌گیریم نقطه $A(2, -7)$ روی f است.

از تساوی $f(-2) = 5$ ، نتیجه می‌گیریم نقطه $B(-2, 5)$ روی f است.

$$m_{AB} = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{5 - (-7)}{-2 - 2} = \frac{12}{-4} = -3$$

شیب خط گذرنده از این دو نقطه را حساب می‌کنیم:

$$-7 = \underbrace{-3(2)}_{-6} + h \Rightarrow h = -1$$

تا این‌جا ضابطه به صورت $y = -3x + h$ شد. نقطه $(2, -7)$ را در آن صدق می‌دهیم:

ضابطه f به صورت $f(x) = -3x - 1$ شد.

$$\begin{cases} \frac{a-1}{b+1} = -3 \\ \frac{b+2}{a+2} = -1 \end{cases}$$

گام سوم: حالا در ضابطه اولیه که به صورت $f(x) = \frac{a-1}{b+1}x + \frac{b+2}{a+2}$ داریم:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

از طرفین وسطین دو تساوی بالا، داریم:

$$\begin{cases} a - 1 = -3b - 3 \Rightarrow a + 3b = -2 \\ b + 2 = -a - 2 \Rightarrow -a - b = 4 \end{cases}$$

از جمع طرفین تساوی‌ها داریم:

$$\begin{cases} a + 3b = -2 \\ -a - b = 4 \end{cases}$$

$$2b = 2 \Rightarrow b = 1$$

$$a + 3 = -2 \Rightarrow a = -5$$

با جای‌گذاری $b = 1$ در $a + 3b = -2$ ، داریم:

گام چهارم: با توجه به $f(x) = -3x - 1$ ، مقدار $f(a) - f(b)$ را حساب می‌کنیم:

$$f(-5) - f(1) = \underbrace{(-3(-5) - 1)}_{15} - \underbrace{(-3(1) - 1)}_{-3} = 14 - (-4) = 18$$

۴

تست و پاسخ

دو نقطه $A(1, \beta)$ و $B(-3, \beta)$ روی سهمی $y = ax^2 + 4x + c$ قرار دارند. اگر خط $y = 3$ ، سهمی را فقط در یک نقطه قطع کند، مقدار کدام است؟

۱۴ (۴)

۱۳ (۳)

۱۲ (۲)

۱۱ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

۱

پاسخ: گزینه

خودت حل کنی بهتره به برابری عرض نقاط A و B دقت کنید.

درس نامه

۱) اگر دو نقطه با عرض یکسان از یک سهمی داشته باشیم، میانگین طول آن دو نقطه برابر با طول رأس سهمی است.

۲) در سهمی $y = ax^2 + bx + c$ ، طول رأس $x_S = \frac{-b}{2a}$ است و برای به دست آوردن عرض رأس کافی است طول رأس را در معادله سهمی قرار دهیم.

پاسخ تشریحی گام اول: عرض دو نقطه $A(1, \beta)$ و $B(-3, \beta)$ یکسان است، پس میانگین طولشان برابر با طول رأس است:

$$x_S = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{1 + (-3)}{2} = \frac{-2}{2} = -1$$

گام دوم: طول رأس سهمی $y = ax^2 + 4x + c$ را حساب می‌کنیم:

$$x_S = \frac{-b}{2a} = \frac{-4}{2(a)} = \frac{-2}{a}$$

$$\frac{-2}{a} = -1 \Rightarrow a = 2$$

$\frac{-2}{a}$ باید برابر با -1 باشد:

گام سوم: با جای‌گذاری $a = 2$ ، ضابطه سهمی به صورت $y = 2x^2 + 4x + c$ درمی‌آید.

$$y_S = 2(-1)^2 + 4(-1) + c = 2 - 4 + c = c - 2$$

$x_S = -1$ را در سهمی قرار می‌دهیم تا عرض رأس به دست آید:

چون خط $y = 3$ ، سهمی را فقط در یک نقطه قطع می‌کند، پس این خط از رأس عبور می‌کند و y_S باید برابر با ۳ باشد:

$$c - 2 = 3 \Rightarrow c = 5$$

گام چهارم: ضابطه سهمی کامل شد:

$$y = 2x^2 + 4x + 5$$

نقطه $A(1, \beta)$ روی این سهمی است:

$$\beta = 2(1)^2 + 4(1) + 5 \Rightarrow \beta = 2 + 4 + 5 = 11$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۵

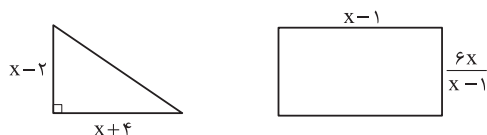
بیشترین مقدار تفاضل مساحت مثلث از مساحت مستطیل کدام است؟

۱۳/۵ (۱)

۱۴/۵ (۲)

۱۵/۵ (۳)

۱۶/۵ (۴)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی: گام اول: مساحت هر دو شکل را حساب می‌کنیم:

$$S_{\text{مثلث}} = \frac{\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}}{2} = \frac{(x-2)(x+4)}{2} = \frac{x^2 + 2x - 8}{2} = \frac{1}{2}x^2 + x - 4$$

$$S_{\text{مستطیل}} = \text{طول} \times \text{عرض} = (x-1) \times \frac{6x}{x-1} = 6x$$

گام دوم: تفاضل A از B می‌شود B - A، پس تفاضل مساحت مثلث از مساحت مستطیل برابر است با:

$$S_{\text{مستطیل}} - S_{\text{مثلث}} = 6x - \left(\frac{1}{2}x^2 + x - 4\right) = 6x - \frac{1}{2}x^2 - x + 4 = -\frac{1}{2}x^2 + 5x + 4$$

گام سوم: بیشترین مقدار عبارت درجه دوم بالا را حساب می‌کنیم:

$$\frac{-\Delta}{4a} = \frac{-(b^2 - 4ac)}{4a} = \frac{-(5^2 - 4(-\frac{1}{2})(4))}{4(-\frac{1}{2})} = \frac{-(25+8)}{-2} = \frac{33}{2} = 16.5$$

تست و پاسخ ۶

در داده‌های ۱۷، ۱۱، ۲۵، ۱۳، ۲۰، ۱۴، ۲۱، ۱۳ اختلاف میانگین و میانه کدام است؟

۱/۵ (۴)

۱/۲۵ (۳)

۱ (۲)

۰/۷۵ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی: گام اول: میانگین ۸ داده را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع}}{\text{تعداد}} = \frac{17+13+11+14+25+20+13+21}{8} = \frac{134}{8} = \frac{67}{4} = 16.75$$

گام دوم: برای محاسبه میانه ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

۱۱، ۱۳، ۱۳، ۱۴، ۱۷، ۲۰، ۲۱، ۲۵
دو داده وسط

$$Q_2 = \frac{14+17}{2} = \frac{31}{2} = 15.5$$

میانه برابر با میانگین دو داده وسط است:

$$|\bar{x} - Q_2| = |16.75 - 15.5| = 1.25$$

گام سوم: اختلاف میانگین و میانه برابر است با:

تست و پاسخ ۷

در یک نمودار جعبه‌ای، کوچک‌ترین داده ۱۰، بزرگ‌ترین داده ۶۰ و طول جعبه ۲۴ است. اگر فاصله چارک سوم تا ماکزیمم از ۲ برابر فاصله

چارک اول تا مینیمم، ۵ واحد بیشتر باشد، چارک سوم کدام است؟

۴۴ (۴)

۴۳ (۳)

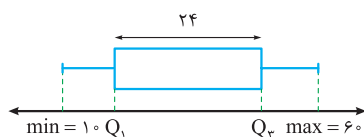
۴۲ (۲)

۴۱ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۴ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

$$Q_3 - Q_1 = 24$$

$$Q_1 = Q_3 - 24$$

$$\max - Q_3 = 60 - Q_3$$

$$Q_1 - \min = Q_3 - 24 - 10 = Q_3 - 34$$

$$Q_1 - 24 = 10$$

$$60 - Q_3 = 2(Q_3 - 34) + 5 \Rightarrow 60 - Q_3 = 2Q_3 - 68 + 5 \Rightarrow 60 + 68 - 5 = 2Q_3 + Q_3$$

$$\Rightarrow 123 = 3Q_3 \Rightarrow Q_3 = \frac{123}{3} = 41$$

پاسخ تشریحی گام اول: با توجه به داده‌های سؤال، یک نمودار جعبه‌ای می‌کشیم:

گام دوم: اختلاف Q_3 و Q_1 ، ۲۴ است:

چون دنبال Q_3 هستیم، Q_1 را برحسب آن می‌نویسیم:

گام سوم: فاصله $\max$ تا Q_3 برابر است با:

فاصله $\min$ تا Q_1 برابر است با:

اولی از ۲ برابر دومی، ۵ تا بیشتر است، پس:

تست و پاسخ

نقیض گزاره $p \Leftrightarrow q$ کدام است؟

$$(p \Rightarrow q) \vee (q \Rightarrow p) \quad (۴) \quad (p \Rightarrow q) \wedge (\sim q \Rightarrow p) \quad (۳) \quad (p \vee q) \wedge (q \Rightarrow \sim p) \quad (۲) \quad \sim p \Leftrightarrow \sim q \quad (۱)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه قوانین مهم جبر گزاره‌ها که باید آن‌ها را بلد باشیم را در جدول زیر آورده‌ایم:

اسم قانون	فرم ریاضی
۱ جابه‌جایی	$p \vee q \equiv q \vee p$ $p \wedge q \equiv q \wedge p$
۲ شرکت‌پذیری	$p \vee (q \vee r) \equiv (p \vee q) \vee r$ $p \wedge (q \wedge r) \equiv (p \wedge q) \wedge r$
۳ پخش	$p \vee (q \wedge r) \equiv (p \vee q) \wedge (p \vee r)$ $p \wedge (q \vee r) \equiv (p \wedge q) \vee (p \wedge r)$
۴ دمورگان	$\sim (p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$ $\sim (p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$
۵ جذب	$p \vee (p \wedge q) \equiv p$ $p \wedge (p \vee q) \equiv p$
۶ تبدیل شرطی به فصلی	$p \Rightarrow q \equiv p \vee \sim q$
۷ تبدیل دوشروطی به شرطی	$p \Leftrightarrow q \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$
۸ عکس نقیض گزاره شرطی	$p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$

نکته برای نقیض کردن گزاره دوشروطی $p \Leftrightarrow q$ باید فقط یکی از دو گزاره p و q را نقیض کنیم. یعنی نقیض $p \Leftrightarrow q$ یا $\sim p \Leftrightarrow q$ می‌شود.

پاسخ تشریحی گام اول: برای نقیض کردن گزاره دوشروطی، فقط یکی از گزاره‌ها را نقیض می‌کنیم:

گام دوم: گزاره دوشروطی را به دو تا گزاره شرطی تبدیل می‌کنیم:

$$\sim p \Leftrightarrow q \equiv (\sim p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow \sim p)$$

گام سوم: حالا فقط کافی است گزاره شرطی که زیرش ستاره گذاشتیم را به فصلی تبدیل کنیم:

$$(\underbrace{\sim p \Rightarrow q}_{p \vee q}) \wedge (q \Rightarrow \sim p) \equiv (p \vee q) \wedge (q \Rightarrow \sim p)$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۹

اگر f تابعی ثابت و $f(4) + f(4^2) + f(4^3) = 1 - f(f(-4))$ باشد، حاصل $f(8)$ کدام است؟

$$2^{-3} (4)$$

$$2^{-2} (3)$$

$$2^3 (2)$$

$$2^2 (1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

نکته اگر f تابعی ثابت باشد، جای تمام $f(\text{cloud})$ ها، می‌توانیم c قرار دهیم.

پاسخ تشریحی گام اول: در تساوی $f(4) + f(4^2) + f(4^3) = 1 - f(f(-4))$ ، جای تمام $f(\text{cloud})$ ها، c قرار می‌دهیم:

$$\underbrace{f(4)}_c + \underbrace{f(4^2)}_c + \underbrace{f(4^3)}_c = 1 - \underbrace{f(f(-4))}_c \Rightarrow c + c + c = 1 - c \Rightarrow 4c = 1 \Rightarrow c = \frac{1}{4}$$

گام دوم: پس مقدار $f(8)$ هم همان $\frac{1}{4}$ است که با 2^{-2} برابر است.

تست و پاسخ ۱۰

تابع $f(x) = |2x - 2| - x$ ، تابع ثابت $g(x) = (a - 5)x + a$ را در نقاط A و B قطع می‌کند. مساحت مثلث با رئوس A ، B و نقطه‌ای که پایین‌ترین نقطه نمودار تابع $f(x)$ است، چند واحد مربع می‌باشد؟

$$20 (4)$$

$$24 (3)$$

$$32 (2)$$

$$28 (1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

$$a - 5 = 0 \Rightarrow a = 5$$

گام اول: تابع $g(x) = (a - 5)x + a$ ثابت است، پس ضریب x باید صفر باشد:

$$g(x) = \underbrace{(a - 5)}_0 x + a \xrightarrow{a=5} g(x) = 5$$

ضابطه g به صورت مقابل شد:

$$2x - 2 = 0 \Rightarrow 2x = 2 \Rightarrow x = 1$$

گام دوم: ریشه عبارت قدرمطلق در تابع $f(x) = |2x - 2| - x$ را حساب می‌کنیم:

$$\bullet x \geq 1: \underbrace{|2x - 2|}_{\text{مثبت}} - x = 2x - 2 - x = x - 2$$

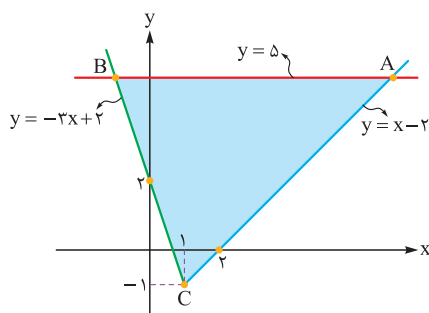
در دو دامنه $x \geq 1$ و $x < 1$ ، ضابطه f را ساده‌تر می‌نویسیم:

$$\bullet x < 1: \underbrace{|2x - 2|}_{\text{منفی}} - x = -2x + 2 - x = -3x + 2$$

$$f(x) = \begin{cases} x - 2 & x \geq 1 \\ -3x + 2 & x < 1 \end{cases} \xrightarrow{\text{رسم}} \begin{array}{c|cc} x & 1 & 2 \\ \hline y & -1 & 0 \end{array} \xrightarrow{\text{رسم}} \begin{array}{c|cc} x & 1 & 0 \\ \hline y & -1 & 2 \end{array}$$

پس ضابطه f به صورت مقابل می‌شود:

نمودار را با نقاط جدول‌های بالا می‌کشیم:

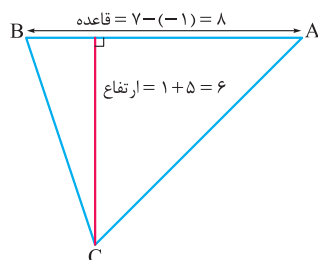

$$x - 2 = 5 \Rightarrow x = 7$$

گام سوم: برای به دست آوردن طول نقطه A ، باید خط $y = x - 2$ را با خط $y = 5$ قطع دهیم:

$$\bullet \text{ برای به دست آوردن طول نقطه } B, \text{ باید خط } y = -3x + 2 \text{ را با خط } y = 5 \text{ قطع دهیم: } -3x + 2 = 5 \Rightarrow -3x = 3 \Rightarrow x = -1$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

$$S_{ABC} = \frac{\text{ارتفاع} \times \text{قاعده}}{2} = \frac{8 \times 6}{2} = 24$$

گام چهارم: مساحت مثلث رنگی را حساب می‌کنیم:

تست و پاسخ ۱۱

در منطقه‌ای با نرخ بیکاری ۱۳ درصد، کارآفرینی برای ۲۰ درصد افراد بیکار، شغل ایجاد می‌کند. نرخ بیکاری جدید این منطقه چند درصد است؟

$$9/8 (4)$$

$$10/4 (3)$$

$$10/8 (2)$$

$$11 (1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه: نرخ بیکاری

۱	جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال (فقط برای افراد ۱۶ ساله و بیشتر)
۲	$\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل}} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{نرخ بیکاری}$

پاسخ تشریحی گام اول: اگر جمعیت فعال را $100X$ بگیریم، ۱۳ درصدش یعنی $13X$ بیکار و مابقی یعنی $87X$ شاغل هستند.

گام دوم: حالا برای ۲۰ درصد از $13X$ هم شغل ایجاد می‌شود. ۲۰ درصد $13X$ را حساب می‌کنیم:

$$\frac{20}{100} \times 13X = \frac{2}{10} \times 13X = \frac{26}{10}X = 2/6X$$

$$\text{بیکار جدید} = 13X - 2/6X = 10/4X$$

گام سوم: پس جمعیت بیکار جدید برابر است با:

$$\text{نرخ بیکاری جدید} = \frac{\text{جمعیت بیکار جدید}}{\text{جمعیت فعال}} = \frac{10/4X}{100X} = \frac{10/4}{100} = 10/4\%$$

گام چهارم: نرخ بیکاری جدید برابر است با:

تست و پاسخ ۱۲

مجموعه A شامل تمام اعداد اول کوچک‌تر از ۴۰ است. اگر $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}$ و $g: A \rightarrow \mathbb{R}$ باشند، دامنه تابع $\frac{f}{g}$ شامل چند عضو است؟

$$4 (4)$$

$$3 (3)$$

$$2 (2)$$

$$1 (1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

خود حل کنی بهتره باید از Xهای مشترک دامنه‌ها، اعدادی که مخرج را صفر می‌کنند، حذف کنید.

درس نامه: ..

$$1) D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\}$$

$$2) [x] + [-x] = \begin{cases} 0 & x \in \mathbb{Z} \\ -1 & x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$$

$$A = \{ \underbrace{2, 3, 5, 7, \dots, 37}_{\text{زوج}}, \underbrace{\dots}_{\text{همگی فرد}} \}$$

پاسخ تشریحی گام اول: اعداد اول کوچک‌تر از ۴۰ را می‌نویسیم:

$$D_f \cap D_g = \mathbb{N} \cap A = A = \{2, 3, 5, 7, 11, \dots, 37\}$$

گام دوم: اشتراک دامنه f و g به صورت مقابل است:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

باید دنبال x هایی باشیم که مخرج یعنی g را صفر می‌کند: $g(x) = 0 \Rightarrow [\frac{x}{p}] + [\frac{-x}{p}] + 1 = 0 \Rightarrow [\frac{x}{p}] + [\frac{-x}{p}] = -1$

حاصل عبارت $[x] + [-x]$ به ازای x های غیر صحیح -1 می‌شود؛ پس باید دنبال x هایی باشیم که به ازای آن‌ها $\frac{x}{p}$ عدد صحیح نشود. از بین اعضای A ، تمام عضوهای فرد این ویژگی را دارند، پس همه آن‌ها از دامنه $\frac{f}{g}$ حذف می‌شوند (چون مخرج را صفر می‌کنند)؛ در نتیجه:

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\} = \{2, 3, 5, 7, 11, \dots, 37\} - \{3, 5, 7, 11, \dots, 37\} = \{2\}$$

تست و پاسخ (۱۳)

چند عدد چهاررقمی مضرب ۵ بدون ارقام تکراری داریم که مجموع ارقام دهگان و صدگان ۸ باشد؟

۸۲ (۴)

۸۰ (۳)

۷۸ (۲)

۷۶ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی گام اول: با توجه به این که یکان صفر یا ۵ باشد، مسئله را حل می‌کنیم.

$$\frac{\overset{0}{1}}{y} \times \frac{\quad}{d} \times \frac{\quad}{v} \times \frac{\quad}{h}$$

(۱) اگر یکان صفر باشد:

برای آن که جمع دهگان و صدگان ۸ باشد (و تکراری هم نباشند)، این حالت‌ها را داریم:

$$\frac{7}{h} \times \frac{1}{y} \times \frac{2}{v} \times \frac{1}{d} = 14$$

• دهگان و صدگان ۱ و ۷ باشد که برای هزارگان ۷ حالت می‌ماند:

$$\frac{6}{h} \times \frac{2}{y} \times \frac{1}{v} \times \frac{1}{d} = 14$$

• دهگان و صدگان ۲ و ۶ باشد که برای هزارگان ۷ حالت می‌ماند:

$$\frac{5}{h} \times \frac{3}{y} \times \frac{1}{v} \times \frac{1}{d} = 14$$

• دهگان و صدگان ۳ و ۵ باشد که برای هزارگان ۷ حالت می‌ماند:

$$\frac{\overset{5}{1}}{y} \times \frac{\quad}{d} \times \frac{\quad}{v} \times \frac{\quad}{h}$$

(۲) اگر یکان ۵ باشد:

برای آن که جمع دهگان و صدگان ۸ باشد (و تکراری هم نباشند)، این حالت‌ها را داریم:

$$\frac{8}{h} \times \frac{0}{y} \times \frac{1}{v} \times \frac{1}{d} = 14$$

• دهگان و صدگان ۰ و ۸ باشد که برای هزارگان ۷ حالت می‌ماند:

$$\frac{7}{h} \times \frac{1}{y} \times \frac{2}{v} \times \frac{1}{d} = 12$$

• دهگان و صدگان ۱ و ۷ باشد که برای هزارگان ۶ حالت می‌ماند:
به جز ۵، ۱ و ۷ و ۰

$$\frac{6}{h} \times \frac{2}{y} \times \frac{1}{v} \times \frac{1}{d} = 12$$

• دهگان و صدگان ۲ و ۶ باشد که برای هزارگان ۶ حالت می‌ماند:

گام دوم: مجموع کل حالات برابر است با:

$$\underbrace{14 + 14 + 14 + 14}_{56} + \underbrace{12 + 12}_{24} = 80$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۴

از بین ۱۰ لنگه (۵ جفت) کفش، ۴ لنگه انتخاب می‌کنیم. با چه احتمالی این ۴ لنگه، دوبه‌دو جفت هستند؟

$$\frac{1}{21} (۴) \quad \frac{1}{20} (۳) \quad \frac{2}{21} (۲) \quad \frac{1}{10} (۱)$$

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی: گام اول: در کل ۴ لنگه از بین ۱۰ لنگه انتخاب می‌کنیم:

$$n(S) = \binom{10}{4} = \frac{10!}{4!6!} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7}{4 \times 3 \times 2 \times 1} = 210$$

گام دوم: می‌خواهیم ۴ لنگه انتخاب شده، دوبه‌دو جفت باشند.

$$A_1, A_2, B_1, B_2, C_1, C_2, D_1, D_2, E_1, E_2$$

ما در کل ۵ جفت کفش داریم:

$$n(A) = \binom{5}{2} = \frac{5 \times 4}{2} = 10$$

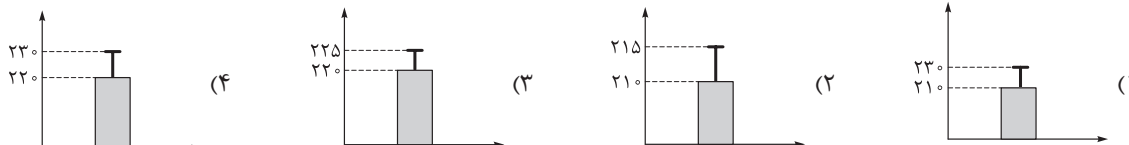
۲ جفت از بین این ۵ جفت کفش انتخاب می‌کنیم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{10}{210} = \frac{1}{21}$$

گام سوم: احتمال پیشامد A برابر است با:

تست و پاسخ ۱۵

می‌دانیم وزن ۹۶ درصد قوطی‌های کنسرو شرکتی بین ۲۰۰ و ۲۴۰ گرم است. کدام نمودار برای وزن قوطی‌ها مناسب است؟ (داده‌ها را نرمال فرض می‌کنیم).

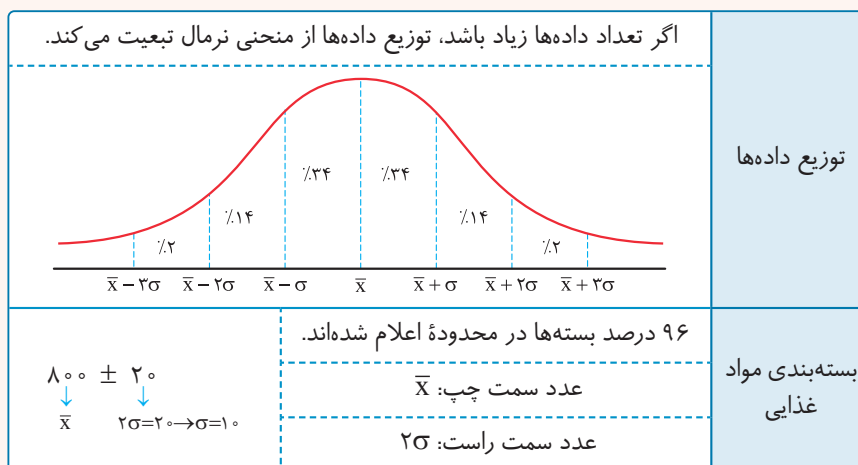
(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره: درصد توزیع داده‌های نرمال از موضوعات مورد علاقه طراحان است. حتماً اعداد مربوط به آن را حفظ باشید.

درس نامه

(۱) منحنی نرمال (خم بهنجار)

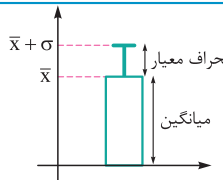

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

۲) نمودار میانگین - انحراف معیار

۱	برای چه داده‌هایی استفاده می‌شود؟	برای داده‌هایی که بین‌شان داده دورافتاده نداریم.
۲	جزئیات روی نمودار	 ارتفاع مستطیل = میانگین داده‌ها طول میله خطا = انحراف معیار داده‌ها

پاسخ تشریحی گام اول: می‌دانیم وزن ۹۶ درصد داده‌های نرمال بین $\bar{X} - 2\sigma$ و $\bar{X} + 2\sigma$ است؛ پس باید ۲۰۰ و ۲۴۰ به ترتیب $\bar{X} - 2\sigma$ و $\bar{X} + 2\sigma$ باشند:

$$\begin{cases} \bar{X} - 2\sigma = 200 \\ \bar{X} + 2\sigma = 240 \end{cases}$$

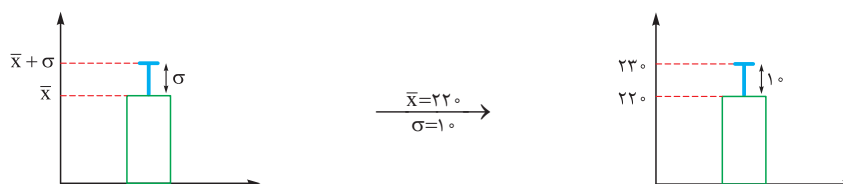
$$(\bar{X} - 2\sigma) + (\bar{X} + 2\sigma) = 200 + 240 \Rightarrow 2\bar{X} = 440 \Rightarrow \bar{X} = 220$$

طرفین دو معادله را جمع می‌کنیم:

$$220 + 2\sigma = 240 \Rightarrow 2\sigma = 20 \Rightarrow \sigma = 10$$

با جای گذاری $\bar{X} = 220$ در معادله $\bar{X} + 2\sigma = 240$ ، داریم:

گام دوم: نمودار میانگین انحراف معیار مربوط به این قوطی کنسروها را می‌کشیم:

تست و پاسخ ۱۶

اگر جملات پنجم و هشتم دنباله بازگشتی $a_{n+1} = 2a_n + n + k$ با جملات پنجم و هشتم دنباله فیبوناچی برابر باشند، جزء صحیح k کدام است؟

$$-7 \quad (4)$$

$$-10 \quad (3)$$

$$-9 \quad (2)$$

$$-8 \quad (1)$$

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی گام اول: جملات دنباله فیبوناچی را می‌نویسیم:

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34$$

جمله هشتم جمله پنجم

$$a_8 = 21, a_5 = 5$$

پس جملات پنجم و هشتم دنباله $a_{n+1} = 2a_n + n + k$ را داریم:

گام دوم: با جای گذاری $n = 5, n = 6, n = 7$ در رابطه بازگشتی $a_{n+1} = 2a_n + n + k$ ، به چیزی که دنبالش هستیم، می‌رسیم:

$$\bullet \quad n = 5: a_6 = 2a_5 + 5 + k \Rightarrow a_6 = 10 + 5 + k = 15 + k$$

$$\bullet \quad n = 6: a_7 = 2a_6 + 6 + k \Rightarrow a_7 = 30 + 2k + 6 + k = 36 + 3k$$

$$\bullet \quad n = 7: a_8 = 2a_7 + 7 + k \Rightarrow a_8 = 72 + 6k + 7 + k = 79 + 7k$$

$$7k + 79 = 21 \Rightarrow 7k = -58 \Rightarrow k = \frac{-58}{7} = -8 \dots$$

گام سوم: جمله هشتم باید ۲۱ باشد، پس:

گام چهارم: جزء صحیح $-8 \dots$ می‌شود -9 .

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۷

اختلاف مشترک دنباله‌ای با جمله عمومی $a_n = (2k-1)n + 3$ برابر با ۵ است. مجموع ۱۰ جمله سوم این دنباله m برابر مجموع k جمله دوم آن است. حاصل $[m]$ کدام است؟

۱۵ (۴)

۱۴ (۳)

۱۳ (۲)

۱۲ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

(۱) در جمله عمومی دنباله حسابی، ضریب n همان d است.

(۲) مجموع n جمله اول دنباله حسابی از روابط $S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$ یا $S_n = \frac{n}{2}[2a_1 + (n-1)d]$ قابل محاسبه است.

(۳) مجموع جملات k ام تا m ام دنباله حسابی برابر است با: $S_m - S_{k-1}$

پاسخ تشریحی گام اول: در جمله عمومی دنباله حسابی، ضریب n همان اختلاف مشترک است. پس در دنباله حسابی با جمله عمومی

$$a_n = (2k-1)n + 3, \quad 2k-1 \text{ همان } d \text{ است. از طرفی سؤال گفته اختلاف مشترک } 5 \text{ است، پس باید } 2k-1 \text{ برابر با } 5 \text{ باشد:}$$

$$2k-1=5 \Rightarrow 2k=6 \Rightarrow k=3$$

پس جمله عمومی به صورت $a_n = 5n + 3$ شد که جمله اولش $a_1 = 5 + 3 = 8$ است.

گام دوم: مجموع n جمله اول دنباله را حساب می‌کنیم:

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) = \frac{n}{2}(8 + 5n + 3) = \frac{n}{2}(5n + 11)$$

گام سوم: برای به دست آوردن مجموع ۱۰ جمله سوم (a_{31} تا a_3) باید $S_{31} - S_2$ را منهای کنیم:

$$S_{31} - S_2 = \frac{31}{2}(5(31) + 11) - \frac{2}{2}(5(2) + 11) = 15(150 + 11) - 1(10 + 11) = 2415 - 110 = 1305$$

گام چهارم: مجموع k جمله دوم یعنی مجموع ۳ جمله دوم که می‌شود از a_4 تا a_6 :

$$a_4 + a_5 + a_6 = (a_1 + 3d) + (a_1 + 4d) + (a_1 + 5d) = 3a_1 + 12d = 3(8) + 12(5) = 24 + 60 = 84$$

$$m = \frac{1305}{84} = \frac{435}{28} = 15 \dots$$

گام پنجم: نسبت 1305 به 84 برابر با m است:

جزء صحیح 15 و خرده‌ای می‌شود 15 .

تست و پاسخ ۱۸

جملات پنجم و هشتم یک دنباله هندسی به ترتیب ۲ و ۴ هستند. کدام گزینه از جملات این دنباله نیست؟

۸ (۴)

$\sqrt[3]{16}$ (۳)

$2\sqrt{2}$ (۲)

۱ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۱) - (ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

نکته جمله n ام دنباله هندسی با جمله اول a_1 و نسبت مشترک r از رابطه $a_n = a_1 r^{n-1}$ به دست می‌آید.

$$a_5 = 2 \Rightarrow a_1 r^4 = 2$$

پاسخ تشریحی گام اول: جمله پنجم دنباله هندسی ۲ است، پس:

$$a_8 = 4 \Rightarrow a_1 r^7 = 4$$

جمله هشتم، ۴ است:

$$\frac{a_1 r^7}{a_1 r^4} = \frac{4}{2} \Rightarrow r^3 = 2 \Rightarrow r = \sqrt[3]{2} = 2^{\frac{1}{3}}$$

گام دوم: از تقسیم طرفین دو رابطه بالا، داریم:

با جای گذاری $r = 2^{\frac{1}{3}}$ در $a_1 r^4 = 2$ ، داریم:

$$a_1 \times (2^{\frac{1}{3}})^4 = 2 \Rightarrow a_1 \times 2^{\frac{4}{3}} = 2 \Rightarrow a_1 = \frac{2^1}{2^{\frac{4}{3}}} = 2^{(1-\frac{4}{3})} = 2^{-\frac{1}{3}}$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

گام سوم: جمله عمومی را می‌نویسیم:

$$a_n = a_1 r^{n-1} = 2^{\frac{-1}{3}} \times (2^{\frac{1}{3}})^{n-1} = 2^{\frac{-1}{3}} \times 2^{\frac{n-1}{3}} = 2^{\frac{-1}{3} + \frac{n-1}{3}} = 2^{\frac{n-2}{3}} = 2^{\frac{n-2}{3}}$$

گام چهارم: حالا گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

$$a_2 = 2^{\frac{2-2}{3}} = 2^0 = 1$$

گزینه ۱

با جای گذاری $n=2$ در $a_n = 2^{\frac{n-2}{3}}$ داریم:

$$a_6 = 2^{\frac{6-2}{3}} = 2^{\frac{4}{3}} = \sqrt[3]{2^4} = \sqrt[3]{16}$$

گزینه ۳

با جای گذاری $n=6$ داریم:

$$a_{11} = 2^{\frac{11-2}{3}} = 2^3 = 8$$

گزینه ۴

با جای گذاری $n=11$ داریم:

پس جواب ۲ می‌شود.

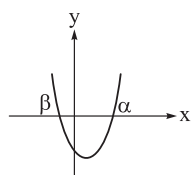
حالا یک بار ضابطه دنباله را با $2\sqrt{2} = 2^{\frac{3}{2}}$ (که می‌شود $2 \times 2^{\frac{1}{2}} = 2^{\frac{3}{2}}$) برابر قرار می‌دهیم:

$$2^{\frac{n-2}{3}} = 2^{\frac{3}{2}} \Rightarrow \frac{n-2}{3} = \frac{3}{2} \Rightarrow 2n-4=9 \Rightarrow 2n=13 \Rightarrow n=\frac{13}{2} = 6.5$$

چون n به دست آمده، طبیعی نیست، پس این عدد نمی‌تواند یکی از جملات دنباله باشد.

تست و پاسخ ۱۹

در سهمی $y = x^2 + (\sqrt{2} - \sqrt{5})x - \sqrt{10}$ و α و β طول نقاط برخورد نمودار با محور x هستند. ریشه سوم عبارت $A = \alpha^4 + \beta^4 - (-\alpha\beta)^{\frac{2}{3}} + 0/15$ کدام است؟ ($\sqrt[3]{10} = 2/15$)

۶ (۱)

۵ (۲)

۴ (۳)

۳ (۴)

پاسخ: گزینه ۴

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۲) - (ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

درس نامه

(۱) برای یافتن نقطه یا نقاط تلاقی نمودار تابع f با محور x ها باید معادله $f(x) = 0$ را حل کنیم.

(۲) اگر x عددی مثبت و n عددی طبیعی و بزرگ‌تر از یک باشد، حاصل $\sqrt[n]{x^m}$ برابر است با: $x^{\frac{m}{n}}$

(۳) ریشه سوم هر عدد حقیقی x برابر است با: $\sqrt[3]{x}$

پاسخ تشریحی گام اول: برای به دست آوردن طول نقاط برخورد سهمی $y = x^2 + (\sqrt{2} - \sqrt{5})x - \sqrt{10}$ ، ضابطه را مساوی صفر قرار می‌دهیم:

$$y = 0 \Rightarrow x^2 + (\sqrt{2} - \sqrt{5})x - \sqrt{10} = 0$$

دوتا عدد که جمعشان $\sqrt{2} - \sqrt{5}$ و ضربشان $-\sqrt{10}$ باشد، $\sqrt{2}$ و $-\sqrt{5}$ هستند! پس عبارت با اتحاد جمله مشترک تجزیه می‌شود:

$$(x + \sqrt{2})(x - \sqrt{5}) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -\sqrt{2} \\ x = \sqrt{5} \end{cases}$$

با توجه به نمودار، α مثبت و β منفی است، پس: $\alpha = \sqrt{5}$ و $\beta = -\sqrt{2}$.

گام دوم: دو مقدار بالا را در عبارت A جای گذاری می‌کنیم:

$$A = \alpha^4 + \beta^4 - (-\alpha\beta)^{\frac{2}{3}} + 0/15 = \underbrace{(\sqrt{5})^4}_* + \underbrace{(-\sqrt{2})^4}_* - \underbrace{(-\sqrt{5} \times (-\sqrt{2}))^{\frac{2}{3}}}_* + 0/15$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

هر کدام از سه عبارت ستاره‌دار را جداگانه حساب می‌کنیم:

$$\bullet (\sqrt{5})^4 = \underbrace{\sqrt{5} \times \sqrt{5}}_5 \times \underbrace{\sqrt{5} \times \sqrt{5}}_5 = 5^2 = 25$$

$$\bullet (-\sqrt{2})^4 = \sqrt{2}^4 = \underbrace{\sqrt{2} \times \sqrt{2}}_2 \times \underbrace{\sqrt{2} \times \sqrt{2}}_2 = 2^2 = 4$$

$$\bullet (-\sqrt{5} \times (-\sqrt{2}))^{\frac{2}{3}} = (\sqrt{5} \times \sqrt{2})^{\frac{2}{3}} = (\sqrt{10})^{\frac{2}{3}} = (10^{\frac{1}{2}})^{\frac{2}{3}} = 10^{\frac{1}{3} \times \frac{2}{3}} = 10^{\frac{2}{9}} = \sqrt[9]{10^2} = \sqrt[9]{100} = 2/15$$

سوال داده

$$A = 25 + 4 - 2/15 + 0/15 = 29/15 - 2/15 = 27$$

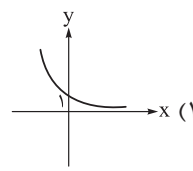
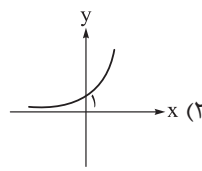
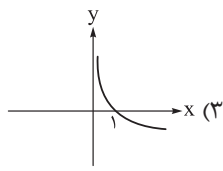
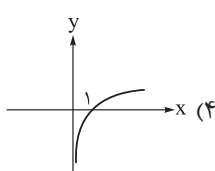
پس:

$$\sqrt[3]{27} = \sqrt[3]{3^3} = 3$$

گام سوم: ریشه سوم ۲۷ برابر است با:

تست و پاسخ ۲۰

در یک دنباله هندسی با نسبت مشترک ۲، مجموع هشت جمله اول ۸۲ برابر مجموع چهار جمله اول است. نمودار تابع $f(x) = (|r| - \sqrt{3})^x$ کدام است؟

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۱ و ۳)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه: نمودار تابع نمایی $y = a^x$ به یکی از دو شکل زیر است:

$0 < a < 1$	$a > 1$	
		نمودار
کاهشی	افزایشی	افزایشی یا کاهشی
$\mathbb{R}$		دامنه
$\mathbb{R}^+$ یا $y > 0$		برد

پاسخ تشریحی

گام اول: نسبت S_8 به S_4 ، ۸۲ است، پس:

$$\frac{S_8}{S_4} = 82 \Rightarrow \frac{\cancel{a_1} (1 - r^8)}{\cancel{a_1} (1 - r^4)} = 82 \Rightarrow \frac{\overbrace{1 - r^8}^{\text{تجزیه با مزدوج}}}{1 - r^4} = 82 \Rightarrow \frac{(1 - r^4)(1 + r^4)}{\cancel{1 - r^4}} = 82 \Rightarrow 1 + r^4 = 82 \Rightarrow r^4 = 81$$

$$\Rightarrow r = \pm \sqrt[4]{81} = \pm \sqrt[4]{3^4} = \pm 3$$

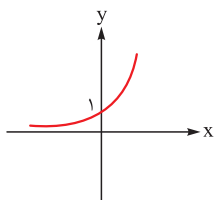
پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

گام دوم: در هر دو حالت $r = 3$ و $r = -3$ ، مقدار $|r|$ برابر ۳ است. ضابطه f به شکل زیر می‌شود:

$$f(x) = (|r| - \sqrt{3})^x = (3 - \sqrt{3})^x$$

$\sqrt{3}$ تقریباً $1/7$ است، پس $3 - \sqrt{3}$ تقریباً $1/3$ می‌شود. در نتیجه باید نمودار تابع نمایی با شرط $a > 1$ بکشیم:

آزمون چهاردهم حضوری

دوازدهم انسانی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۲۱

با توجه به ویژگی‌های قلمرو سه‌گانه شعر در سبک عراقی، کدام مورد نادرست است؟

- (۱) رواج غزل عارفانه و عاشقانه (قلمرو ادبی) (۲) در هم آمیختگی مختصات نو و کهن (قلمرو ادبی)
(۳) غم‌گرایی و رواج روحیه عرفانی و اخلاقی (قلمرو فکری) (۴) آسمانی‌بودن معشوق و بازتاب بیشتر علوم در شعر (قلمرو فکری)

(یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در پاسخ‌گویی به سؤالات سبک‌شناسی به تفکیک ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری از یکدیگر توجه ویژه داشته باشید.

خودت حل کنی بهتره برای شناسایی ویژگی‌های زبانی بین کدوم مورد ربط به موضوعاتی مثل وجود واژگان کهن، میزان واژگان غیرفارسی، کاربرد شبکه معنایی، ترکیب‌سازی، کاربردهای تاریخی دستور، سادگی و دشواری زبان شعر، طول جمله‌ها و بررسی ساختمان واژه‌ها داره! برای شناسایی ویژگی‌های ادبی بین کدوم مورد به قالب شعری و آرایه‌های بیانی و آرایه‌های بدیعی لفظی و معنوی توجه می‌کنه! و برای شناسایی ویژگی‌های فکری بین کدوم مورد نگرش و دیدگاه نویسنده نسبت به موضوع و آموزه‌های فکری و فلسفی مطرح‌شده درون متن رو نشون می‌ده!

درس نامه

ویژگی‌های زبانی شعر در سبک عراقی	ویژگی‌های ادبی شعر در سبک عراقی	ویژگی‌های فکری شعر در سبک عراقی
(۱) چهارچوب زبان همان چهارچوب فارسی قدیم یعنی زبان سبک خراسانی است که تا حدودی مختصات جدید یافته است. (۲) لغات فارسی اصیل قدیم کم شده و جای آن‌ها را لغات عربی گرفته است. (۳) «می» اندک اندک جای «همی» را گرفته است. (۴) «در» به جای «اندر» در حال جایگزین شدن است و نیز واژه‌های «ایدون، ایدر، ابا، ابر و ...» بسیار اندک به کار می‌روند. (۵) به کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول جمله کم شده است. اساساً مهم‌ترین ویژگی زبانی سبک عراقی در هم آمیختگی مختصات نو و کهن است که گاهی در یک شعر کوتاه نیز در کنار هم دیده می‌شود.	(۱) در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد و جایگاه «تخلص» در انتهای آن تثبیت گردید. (۲) توجه به علوم ادبی از جمله «بیان» و «بدیع» بیشتر شد. (۳) شعر این دوره از دربار خارج شد؛ قصیده از رونق افتاد و غزل عارفانه و عاشقانه رواج یافت.	(۱) فکر در این دوره با تأثیرپذیری از مسائل سیاسی و اجتماعی دستخوش تغییر شد؛ مثلاً در دوره خراسانی، معشوق شاعر، زمینی و دست‌یافتنی بود ولی در شعر این دوره، مقام معشوق اندک اندک متعالی می‌گردد تا آن‌جا که گاه با معبود یکی می‌شود. (۲) بعد از حمله مغول و خدشه‌دار شدن غرور و احساسات ملی ایرانیان، نیاز به سخنان آرام‌بخش و توجه به امور اخروی بیشتر می‌شود و این امر باعث رواج بیشتر تصوف می‌گردد؛ برخی اندیشه‌ها، از جمله بی‌اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر رواج بیشتری می‌یابند. (۳) پرهیز از زهد ریایی، توجه به صفا و پالایش درون و برتری عشق بر عقل مفاهیم غالب شعر است. (۴) ستایش عشق، غم‌گرایی، فراق، ذهن‌گرایی (توجه به دنیای درون)، رواج روحیه عرفانی و اخلاقی و بازتاب بیشتر علوم در شعر از دیگر ویژگی‌های فکری شعر در سبک عراقی است.

پاسخ تشریحی در (۱) به قالب شعری توجه شده که از ویژگی‌های ادبی است؛ غزل عارفانه و عاشقانه در سبک عراقی رواج یافت. در (۲) در هم آمیختگی مختصات نو و کهن، از مهم‌ترین ویژگی‌های زبانی سبک عراقی است. در (۳) و (۴) به مضمون و موضوع شعر توجه شده است؛ غم‌گرایی و رواج روحیه عرفانی و اخلاقی، آسمانی‌بودن معشوق و بازتاب بیشتر علوم در شعر از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۲۲

کدام عبارت فاقد ویژگی زبانی موجود در «چهار مقاله نظامی عروضی» است؟ ← سبک نثر کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) حکایت کرد مرا دوستی که دل به محبت او نیازی داشت و جان به صحبت او اهتزازی.
- (۲) اوج دولت آن خاندان، ایام ملک او بود و اسباب تمتع و علل ترقع در غایت ساختگی بود.
- (۳) وقتی از اوقات به حوادث ضروری از مسکن مألوف دوری جستیم و از کاخ اصلی بر شاخ وصلی نشستیم.
- (۴) و هرگاه که جامه از کتف برداشتی، خلق را به جادوی چنان نمودی که این دو اژدهاست.

(دهم - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

متون پدیدآمده در سده‌های پنجم و ششم، مانند کلیله و دمنه، چهار مقاله نظامی عروضی، مقامات حمیدی، قابوس‌نامه و تاریخ بیهقی ویژگی‌های زیر را دارا هستند:

- (۱) استفاده از آرایه‌هایی مانند تشبیه، موازنه، سجع، مراعات نظیر و ... در نثر؛
- (۲) حذف افعال به قرینه؛
- (۳) کاربرد لغات مهجور عربی، ترکی و مغولی و اصطلاحات علمی و فنی؛
- (۴) آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان؛
- (۵) کاربرد آیات، احادیث و اشعار در متن؛
- (۶) استفاده از ترکیبات دشوار؛
- (۷) رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی.

پاسخ تشریحی

این متن از تاریخ بلعمی است که مربوط به یک دوره قبل از چهار مقاله عروضی است. از ویژگی‌های نثر در دوره نظامی عروضی، «حذف فعل به قرینه» در (۱) دیده می‌شود (رد ۱)؛ «کاربرد واژه‌های عربی» و «ترکیبات دشوار» نیز در (۲) مشهود است (رد ۲)؛ در (۳) نیز علاوه بر «کاربرد واژه‌های عربی»، «سجع»، «تشبیه» و «موازنه» نیز دیده می‌شود (رد ۳) و تنها (۴) فاقد این ویژگی‌هاست: ویژگی‌های سبکی (۴): روانی جملات و قابل فهم بودن آن، کاربرد کم لغات عربی (کتف و خلق) و آوردن نشانه استمرار «ی» بعد از فعل.

تست و پاسخ ۲۳

در کدام مورد نام شخصیت‌های ادبی دوره صفوی و آثار آن‌ها «کاملاً» درست هستند؟

- (۱) (قاضی نورالله شوشتری: مجالس المؤمنین) (حسن بیگ روملو: جامع التواریخ) (خواندمیر: حبیب‌الستیر)
- (۲) (وحید قزوینی: جامع عباسی) (میرزا برخوردار فراهی: محبوب‌القلوب) (شاه‌طهماسب صفوی: تذکره شاه‌طهماسب)
- (۳) (اسکندریگ ترکمان: عالم‌آرای عباسی) (علی‌بن حسین واعظ کاشفی: رشحات عین‌الحیات) (محاکمة اللغتين: امیر علیشیر نوایی)
- (۴) (میرزا برخوردار فراهی: محبوب‌القلوب) (شیخ بهایی: جامع عباسی) (حسن بیگ روملو: احسن التواریخ)

(یازدهم - درس‌های ۴ و ۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

شخصیت‌های ادبی در دوره صفوی

- (۱) شاه‌طهماسب صفوی: تذکره شاه‌طهماسب
- (۲) اسکندریگ ترکمان: عالم‌آرای عباسی
- (۳) علی‌بن حسین واعظ کاشفی: رشحات عین‌الحیات
- (۴) قاضی نورالله شوشتری: مجالس المؤمنین
- (۵) شیخ بهایی: جامع عباسی
- (۶) وحید قزوینی: عباس‌نامه
- (۷) میرزا برخوردار فراهی: محبوب‌القلوب
- (۸) خواندمیر: حبیب‌الستیر
- (۹) حسن بیگ روملو: احسن التواریخ

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی کتاب «محبوب القلوب» از میرزا برخوردار فراهی به نثر مصنوع نوشته شده، «جامع عباسی» از شیخ بهایی در فقه نوشته شده و کتاب «احسن التواریخ» از حسن بیگ روملو به نثر بینابین نوشته شده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ «جامع التواریخ» اثر خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی مربوط به قرن ۷ (ه.ق.) است.
- ۲ «جامع عباسی» اثر شیخ بهایی است.
- ۳ «محاکمة اللّغتين» اثر امیر علیشیر نوایی کتابی به زبان ترکی مربوط به قرن نهم هجری و پیش از صفویه است.

تست و پاسخ ۲۴

از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام یک از قسمت‌های مشخص شده، نادرست است؟
«اصل تفسیر طبری را «محمد بن جریر طبری» به زبان عربی نوشته است. ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی، مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که جمعی از دانشمندان آن زمان آن را تحت عنوان «تاریخ الزّسل و الملوك» به زبان عربی نوشته بودند، به فارسی برگرداند. بلعمی هم‌زمان با ترجمه کتاب، اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و بر آن افزود و با حذف مطالبی، آن را به صورت تألیفی مستقل درآورد که به «تاریخ بلعمی» شهرت یافته است.»

۴ (۴) ۳ (۳) ۲ (۲) ۱ (۱)

(دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی اصل تفسیر طبری را «محمد بن جریر طبری» به زبان عربی نوشته است؛ اما جمعی از دانشمندان آن زمان، این کتاب را به فارسی برگرداندند. ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی، مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که محمد بن جریر طبری آن را تحت عنوان «تاریخ الزّسل و الملوك» به زبان عربی نوشته بودند، به فارسی برگرداند. بلعمی هم‌زمان با ترجمه کتاب، اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و بر آن افزود و با حذف مطالبی، آن را به صورت تألیفی مستقل درآورد که به «تاریخ بلعمی» شهرت یافته است.

تست و پاسخ ۲۵

کدام موارد بیانگر ویژگی‌های «فکری شعر» در قرن‌های «پنجم و ششم» است؟
الف) حاکم بودن بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره
ب) رواج بیشتر تصوّف و برخی اندیشه‌ها از جمله بی‌اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر
ج) ورود اصطلاحات عرفانی و فراوانی وعظ و اندرز
د) رواج هجو، مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی

۱) ب - ج ۲) الف - د ۳) ج - د ۴) الف - ب

(دهم - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در پاسخ‌گویی به سوالات سبک‌شناسی، به تفکیک ویژگی‌های مربوط به دوره‌های مختلف از یکدیگر، توجه ویژه داشته باشید.

درس نامه ●●

ویژگی‌های فکری شعر در قرون ۵ و ۶ هجری

- ۱) ورود اصطلاحات عرفانی؛
- ۲) فراوانی وعظ و اندرز در شعر؛
- ۳) فاصله گرفتن غزل از عشق زمینی؛
- ۴) رواج هجو در شعر؛
- ۵) رواج حسّ دینی؛
- ۶) رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی ورود اصطلاحات عرفانی، فراوانی وعظ و اندرز و رواج هجو، مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی از ویژگی‌های فکری شعر در سده‌های ۵ و ۶ هجری است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

الف) از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است. ب) از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است.

تست و پاسخ ۲۶

موارد زیر به ترتیب، دربارهٔ ویژگی کلامی کدام شاعر یا نویسنده آمده است؟

- وی چند مثنوی به پیروی از «پنج گنج» نظامی سروده است.
- در کتاب خود شیوهٔ تذکرة الاولیای عطار را به کار برده است.
- او مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف، به سبک گلستان سعدی نوشت.
- در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت.

۱) جامی - عراقی - ابوالقاسم لاهوتی - زین‌العابدین مراغه‌ای

۲) خواجه‌ی کرمانی - جامی - قائم مقام فراهانی - علی‌اکبر دهخدا

۳) نشاط اصفهانی - نجم‌الدین رازی - ادیب‌الممالک فراهانی - عبدالرحیم طابوف

۴) سلمان ساوجی - دولتشاه سمرقندی - جامی - قائم مقام فراهانی

(پانزدهم - درس ۱ / دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینهٔ ۲

درس نامه

ویژگی‌ها	شاعر یا نویسنده
از غزل‌پردازان برجستهٔ قرن هشتم است؛ شاعری که غزل‌های او بر حافظ تأثیرگذار بوده است. خواجه چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده که نشان‌دهندهٔ استادی او در شاعری است. شعر او در مجموع، کمال‌یافته و پخته است.	خواجه‌ی کرمانی
معروف‌ترین شاعر قرن نهم است. کتاب «بهارستان» را به تقلید از گلستان سعدی نوشت و در کتاب «نفحات‌الانس» خود نیز شیوهٔ تذکرة الاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد. او همچنین مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که «تحفة‌الاحرار» یکی از آنهاست.	جامی
از معروف‌ترین نویسندگان و سیاستمداران بزرگ این دوره است که علاوه بر خدمات و اقدامات بزرگ سیاسی، در ادبیات نیز بسیار مؤثر بود. قبل از وی سبک نویسندگان فارسی با تکلف و تصنع همراه بود. او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف، به سبک گلستان سعدی نوشت و موجب اقبال عامه به نثر گردید. عبارات کوتاه او نیز گاه موزون و مسجع‌اند. قائم مقام احیاکنندهٔ نثر فارسی است و «منشآت» مهم‌ترین اثر قائم مقام است.	قائم مقام فراهانی
از پیشگامان نثر جدید فارسی که شعر هم می‌سرود. وی با روزنامهٔ صوراسرافیل همکاری داشت و مجموعهٔ نوشته‌های طنز آمیز سیاسی - اجتماعی او با عنوان «چرند و پرند» در آن روزنامه منتشر می‌شد. دهخدا بعدها در استانبول روزنامهٔ «سروش» را منتشر کرد. او در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت. حاصل پژوهش‌های او در فرهنگ‌نویسی، کتاب ارزشمند «لغت‌نامه» است که مفصل‌ترین کتاب لغت زبان فارسی محسوب می‌شود. «امثال و حکم» از دیگر آثار اوست.	علی‌اکبر دهخدا

نکته قائم مقام فراهانی، ناصرالدین‌شاه قاجار، عبدالرحیم طابوف، میرزا آقاخان کرمانی، زین‌العابدین مراغه‌ای و علامه دهخدا از پیشگامان نثر ساده در دورهٔ بیداری بودند.

پاسخ تشریحی • خواجه کرمانی چند مثنوی به پیروی از «پنج گنج» نظامی سروده است.

• جامی در کتاب «نفحات‌الانس» خود شیوهٔ تذکرة الاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

● قائم مقام فراهانی تغییر سبک نگارش، تکلف را از بین برد و مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف، به سبک گلستان سعدی نوشت و موجب اقبال عامه به نثر گردید.

● علی‌اکبر دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت.

دام تستی

(۱) دقت کنید که سلمان ساوجی و جامی نیز به پیروی از نظامی شعر سروده‌اند:

● سلمان ساوجی مثنوی «جمشید و خورشید» را به شیوه داستان‌های نظامی سرود.

● جامی مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که «تحفة الأحرار» یکی از آنهاست.

(۲) دقت کنید که موضوع کتاب «لمعات» عراقی نیز سیر و سلوک عارفانه است، همان‌طور که جامی در کتاب نفحات‌الانس خود نیز شیوه تذکرة الاولیای عطار را که در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد.

(۳) توجه داشته باشید که جامی نیز کتاب «بهارستان» خود را به تقلید از «گلستان» سعدی نوشت.

تست و پاسخ ۲۷

در میان عبارات زیر، کدام موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی «درست» است؟

(الف) در دوره دوم شعر فارسی معاصر، جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی رواج یافت.

(ب) سیمین دانشور چند سال با مجله‌هایی مثل نقش و نگار، کتاب ماه، کیهان و آرش همکاری داشت.

(ج) هوشنگ ابتهاج، حسین منزوی، علی‌محمد افغانی و یحیی دولت‌آبادی از شاعران و نویسندگان شاخه دوم عصر انقلاب هستند که بعد از انقلاب به فعالیت ادبی خود ادامه دادند.

(د) سلمان هراتی و علیرضا قزوه از شاعران جوان بعد از انقلاب هستند که کار ادبی خود را در انقلاب آغاز کردند.

(۱) الف - د (۲) ب - د (۳) الف - ج (۴) ب - ج

پاسخ: گزینه ۲

(دوازدهم - درس ۷)

درس نامه

ویژگی‌ها	دوره
(۱) مربوط به آغاز حکومت محمدرضا تا کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ است. (۲) فضای سیاسی آزادتری نسبت به دوره قبل بر ایران حاکم بود. (۳) در این دوره اشعار نیما و دیگر نوگرایان در برخی نشریات مانند روزگار نو و سخن منتشر می‌شد. (۴) مهم‌ترین حادثه ادبی این سال‌ها، تشکیل اولین کنگره نویسندگان و شاعران ایران در تیرماه ۱۳۲۵ بود. (۵) نیما در آن کنگره، شعر «آی آدم‌ها» را خواند و پس از آن شیوه نیما در کنار شعر سنتی رواج یافت.	دوره دوم شعر فارسی معاصر
(۱) هم‌زمان با کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ تا قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ بود. (۲) در این دوره تحولاتی در جامعه ایرانی اتفاق افتاد و بار دیگر استبداد حاکم شد. (۳) در این دوره «شعر نو تغزلی» که از دوره قبل شروع شده بود، به تدریج راه خود را ادامه داد؛ به‌ویژه که از طرف حکومت نیز تقویت شد و در دهه ۱۳۲۰ و اوایل ۱۳۳۰، از گسترده‌ترین جریان‌های زمان خود شد. (۴) پس از وقایع کودتای ۲۸ مرداد، نوعی سرخوردگی و یأس در میان روشنفکران و شعرا پیدا شد و جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی نیز رواج یافت. (۵) شاعران این جریان بیشتر به مسائل سیاسی و اجتماعی و مشکلات و آرمان‌های مردم توجه دارند.	دوره سوم شعر فارسی معاصر

شاعر یا نویسنده	قرن یا دوره	ویژگی‌ها
سیمین دانشور	معاصر تا انقلاب اسلامی	(۱) متولد شیراز و دانش‌آموخته زبان و ادبیات فارسی در دوره دکتری از دانشگاه تهران است. وی سال‌ها به تدریس هنر و ادبیات در این دانشگاه مشغول بود. (۲) اولین تجربه داستان‌نویسی دانشور «آتش خاموش» بود. (۳) بعدها «شهری چون بهشت» را منتشر کرد و با «سووشون» که در برگرفته داستان زندگی زری و یوسف و اوضاع اجتماعی مردم فارس در خلال جنگ جهانی دوم است، به اوج نویسندگی خود رسید. (۴) چند سال نیز با مجله‌هایی مثل نقش و نگار، کتاب ماه، کیهان و آرش همکاری داشت. (۵) از دانشور ترجمه‌هایی نیز از داستان‌ها و نمایش‌نامه‌های نویسندگان مشهور خارجی بر جای مانده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی سیمین دانشور چند سال نیز با مجله‌هایی مثل نقش و نگار، کتاب ماه، کیهان و آرش همکاری داشت و سلمان هراتی و علیرضا قزوه از شاعرانی هستند که کار ادبی خود را بعد از انقلاب آغاز کردند. علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

الف) در دوره سوم شعر فارسی معاصر، جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نوی حماسی رواج یافت.
ج) هوشنگ ابتهاج، حسین منزوی، علی محمد افغانی و محمود دولت‌آبادی از شاعران و نویسندگان شاخه دوم عصر انقلاب هستند که بعد از انقلاب در کشور به فعالیت خود ادامه دادند.
یحیی دولت‌آبادی از شاعران و نویسندگان عصر مشروطه بود؛ نه شاخه دوم عصر انقلاب.

تست و پاسخ ۲۸

از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر چند «خطا» به چشم می‌خورد؟
«ایرج میرزا از شاعران دوره بازگشت ادبی بود که در به‌کارگیری تعبیرات حماسی و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. در طنز، هجو و هزل چیره‌دست بود. در شعر وی اندیشه‌های نوگرایانه و مشروطه‌خواهی وجود دارد. ایرج میرزا از شعرهای غربی نیز ترجمه‌هایی به نشر پدید آورده است.»
(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

پاسخ: گزینه ۳ (دوازدهم - درس ۱)

نکته ایرج میرزا با این که از شاعران دوره «ادبیات بیداری» یا «ادبیات مشروطه» است، مشروطه‌خواه نبود، چون از نوادگان فتح‌علی‌شاه قاجار است.

پاسخ تشریحی ایرج میرزا از شاعران دوره بیداری در به‌کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. در طنز، هجو و هزل چیره‌دست بود. در شعر وی اگرچه اندیشه‌های نوگرایانه وجود دارد، ولی جایگاه خانوادگی (از نوادگان فتح‌علی‌شاه قاجار) و تفکرات شخصی او، مانع از آن می‌شود که در ردیف شاعران آزادی‌خواه مشروطه قرار گیرد. ایرج میرزا از شعرهای غربی نیز ترجمه‌هایی منظوم پدید آورده است که در نوع خود ابتکاری محسوب می‌شود.

تست و پاسخ ۲۹

کدام بیت «فاقد» مجاز است؟

- ۱) هوا خمارشکن، گل پیاله‌گردان است
- ۲) باده روحانیان را ساغری در کار نیست
- ۳) بتا تو روی ز من برمتاب و دستم گیر
- ۴) مبخشای بر هر کجا ظالمی است

پاسخ: گزینه ۲ (یازدهم - درس ۶)

پاسخ تشریحی در این گزینه هیچ واژه‌ای در معنای مجازی به کار نرفته است. واژه «ساغر» شاید شما را به اشتباه بیندازد؛ اما با توجه به مفهوم بیت که می‌گوید «برای باده روحانیون ساغری در کار نیست» متوجه می‌شویم در معنی حقیقی (ظرف) آمده است. بررسی گزینه‌های دیگر:

۱) «پیاله» در معنی «شراب» است و مجاز دارد.

۳) «بت» در معنی «معشوق» و «سر» در معنی «فکر و خیال» است و مجاز دارند.

۴) «عالم» در معنی «اهل دنیا» است و مجاز دارد.

تست و پاسخ ۳۰

در ابیات زیر به‌ترتیب، چند «وجه شبه» و چند «ادات تشبیه» به چشم می‌خورد؟

- دریاب که ایام گل و صبح و جوانی
- گر من به تو فرهاد صفت شیفته‌ام
- خیال‌انگیز و جان‌پرور چو بوی گل سراپایی

(۱) چهار - سه (۲) چهار - پنج (۳) پنج - چهار (۴) پنج - سه

پاسخ: گزینه ۳ (یازدهم - درس ۳)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تکنیک

برای پاسخ گویی به چنین سؤالی، بهتر است تشبیهات گسترده و ارکان آن‌ها را در هر بیت، مشخص کنیم.

درس نامه...

تشبیه: تشبیه یعنی چیزی را در ذهن و خیال خود، مانند چیز دیگر دیدن و دانستن؛ مثلاً شاعر در مصراع زیر، «روی باغ» را همچون «روی عاشقان»، «زرد» دیده است:

«همچو روی عاشقان بینم به زردی روی باغ»

ارکان (پایه‌های) تشبیه: در هر تشبیه، چهار رکن (پایه) در ظاهر یا در معنی وجود دارد:

(۱) **مُشَبَّه**: چیزی است که به چیز دیگری تشبیه می‌شود؛ مانند «روی باغ» در مصراع بالا.

(۲) **مُشَبَّه‌به**: چیزی است که چیز دیگر به آن، تشبیه می‌شود؛ مانند «روی عاشقان» در مصراع بالا.

(۳) **وجه‌شبه**: ویژگی یا ویژگی‌های مشترکی است که از نظر گوینده، میان مُشَبَّه و مُشَبَّه‌به وجود دارد؛ مانند «زردی» در مصراع بالا.

نکته گاهی در یک تشبیه گسترده، بیش از یک وجه شبه وجود دارد و مُشَبَّه از چند جهت به مُشَبَّه‌به، مانند می‌شود؛ مانند «افتادن» و «گردیدن» در مصراع دوم بیت زیر:

سرگشته چو چوگانم در پای سمندت می‌افتم و می‌گردم چون گوی به پهلوی

(۴) **ادات تشبیه**: واژه‌ای است که با آن، رابطه تشبیه برقرار می‌شود و معنی «مثل و مانند» می‌دهد؛ مانند «چو» و «چون» در بیت بالا. برخی از ادوات تشبیه عبارت‌اند از: چو، چون، همچو، همچون، مانند، همانند، به‌سان، بر سان، به کردار، مثل، شبیه، گویی، پنداری، فعل «ماندن» و پسوندی‌هایی چون: «وار»، «وش»، «گون»، «آسا»، «سان»، «رنگ»، «صفت» و ...؛ نمونه:

مه‌وش: مانند ماه / آفتاب‌آسا: مانند آفتاب / صدف‌وار: مانند صدف / ذَرَه‌صفت: مانند ذره

پاسخ تشریحی

هر بیت را می‌خوانیم و ادات تشبیه و وجه شبه را در تشبیهات گسترده آن، مشخص می‌کنیم:

در بیت اول، دو تشبیه گسترده، با دو وجه شبه (کند جلوه / گریزد) و دو ادات تشبیه (چون / چون) وجود دارد.

در بیت دوم، یک تشبیه گسترده (من به تو فرهاد صفت شیفته‌ام)، یک وجه شبه (شیفته) و یک ادات تشبیه (صفت: مانند) وجود دارد.

در بیت سوم، یک تشبیه گسترده (خیال‌انگیز و جان‌پرور چو بوی گل سراپایی) با دو وجه شبه (خیال‌انگیز / جان‌پرور) و یک ادات تشبیه (چو) وجود دارد.

در مجموع، پنج وجه شبه و چهار ادات تشبیه در ابیات، به چشم می‌خورد.

تست و پاسخ ۳۱

در همه ابیات هر سه آرایه «لف و نشر، تشبیه و جناس» یافت می‌شود؛ به جز:

۱) رویی است ماه‌پیکر و مویی است مشک‌بوی	هر لاله‌ای که می‌دمد از خاک و سنبل
۲) بنگر به خانه تن و بنگر به جان من	از جام عشق او شده این مست و آن خراب
۳) در اشک و روی زردم سهل است اگر بینی	زان رو که چشم نرگس بر سیم و زر نباشد
۴) با تابش زلف و رخت ای ماه دل‌افروز	از شام تو قدر آید و از صبح تو نوروز

(دهم - درس ۱۲ / یازدهم - درس ۳ / دوازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی

در (۴) آرایه جناس دیده نمی‌شود. / لَف و نشر مرتب ← زلف / رخ // قدر / نوروز
لَف ۱ / لَف ۲ / نشر ۱ / نشر ۲

تشبیه: زلف معشوق به شب و روی او به صبح تشبیه شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) لَف و نشر مرتب ← رو / مو // لاله / سنبل / تشبیه ← ۱- رو به ماه / ۲- مو به مشک / ۳- رو به لاله / ۴- مو به سنبل / جناس

لَف ۱ / لَف ۲ / نشر ۱ / نشر ۲

ناهمسان اختلافی ← رو، مو و بو

۲) لَف و نشر مشوش ← خانه / جان // مست / خراب / تشبیه ← جام عشق (اضافه تشبیهی) / جناس ناهمسان ← جام و جان

لَف ۱ / لَف ۲ / نشر ۱ / نشر ۲

۳) لَف و نشر مرتب ← اشک / روی // سیم / زر / تشبیه ← روی به زر و اشک به سیم (نقره) / جناس ناهمسان افزایشی ← زرد و زر /

لَف ۱ / لَف ۲ / نشر ۱ / نشر ۲

جناس تام ← رو (چهره) و رو (علت)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۳۳

آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

- «سعدی شیرین زبان، این همه شور از کجا
(۱) تشبیه - مراعات نظیر - حس آمیزی - ایهام تناسب
(۲) تشبیه - ایهام - اسلوب معادله - ایهام تناسب
(۳) جناس - استعاره - حس آمیزی - حسن تعلیل
(۴) کنایه - مجاز - اسلوب معادله - مراعات نظیر

(دهم - درس ۱۲ / یازدهم - درس‌های ۳، ۴، ۹ و ۱۲ / دوازدهم - درس‌های ۳، ۹ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره برای تسلط بیشتر بر آرایه‌های ادبی، درس‌نامه آرایه‌ها را در کتاب «علوم و فنون ادبی جامع یا هفت‌خان آرایه یا جمع‌بندی علوم و فنون خیلی سبز» مطالعه کنید.

پاسخ تشریحی در جمله اسنادی «شاهد ما آیتی است» تشبیه فشرده دیده می‌شود. میان «آیت» و «تفسیر» مراعات نظیر برقرار است. در ترکیب «شیرین‌زبان» حس آمیزی وجود دارد. واژه «شور» در این بیت، به معنی «غوغا و آشوب» است و معنی دیگرش (مزه شور) با واژه «شیرین» ایهام تناسب ایجاد می‌کند. (۱) پاسخ درست است.

آرایه‌های اسلوب معادله، جناس، استعاره و حسن تعلیل در بیت وجود ندارد (۲، ۳ و ۴ رد می‌شوند).

تکنیک برای پاسخ‌دادن به این‌گونه سؤالات، ابتدا با نیم‌نگاهی به گزینه‌ها، آرایه‌های بیت را مشخص می‌کنیم؛ سپس آرایه‌هایی را که در بیت وجود ندارد، در گزینه‌ها خط می‌زنیم تا با رد گزینه به پاسخ برسیم یا نزدیک شویم.

تست و پاسخ ۳۳

در کدام بیت همه آرایه‌های «جناس، تشبیه، ایهام و ایهام تناسب» مشهود است؟

- (۱) نکند مرغ دلم جز سر کوش منزل
(۲) افتادی اگر ز چشم مردم چون اشک
(۳) اگر تو پیل برانی و اسب درتازی
(۴) رخشان چو ماه و مشتری زین گنبد نیلوفری
همچو شاهین که سر پنجه شه آید باز
در چشم منی عزیز چون مردم چشم
چگونه رخ ننهیمت چو مات می‌جویم
تابان چو مهر خاوری از روزن کاشانه‌ها

(دهم - درس ۱۲ / یازدهم - درس ۳ / دوازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۲

درس‌نامه می‌دانیم که بسیاری از واژه‌ها بیش از یک معنی دارند؛ مثل واژه «شیرین» که هم «اسم معشوق فرهاد» است و هم به معنای «دلچسب» یا «شکرین» به کار می‌رود. حالا اگر همین کلمه در جایی بیاید و هر دو معنی آن، قابل جای‌گزینی در آن‌جا باشد، «ایهام» ساخته می‌شود؛ نمونه:

«امشب صدای تیشه از بیستون نیامد شاید به خواب شیرین فرهاد رفته باشد»

اما اگر همین واژه دومعنایی، در جایی بیاید و دو ویژگی داشته باشد: (۱) فقط یک معنی آن قابل جای‌گزینی باشد؛ (۲) معنی دیگر آن، با کلمه‌ای دیگر ایجاد تناسب کند؛ در این حالت «ایهام تناسب» ساخته می‌شود؛ مانند کاربرد واژه «شیرین» در بیت زیر:

«عقل باری خسروی می‌کرد بر ملک وجود باز چون فرهاد عاشق بر لب شیرین اوست»

واژه «شیرین» در این‌جا فقط در معنی «شکرین» یا «دلچسب» قابل جای‌گزینی است؛ اما در معنی «اسم معشوق فرهاد» با فرهاد ایجاد تناسب کرده است.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

(۱) جناس: ندارد. / تشبیه: مرغ دل - همچو شاهین / ایهام: ندارد. / ایهام تناسب: باز: (۱) دوباره (قابل قبول) (۲) نام پرنده‌ای شکاری (غیر قابل قبول)؛ متناسب با شاهین

(۲) جناس: مردم (انسان‌ها) و مردم (مردمک چشم) / تشبیه: چون اشک افتادی - چون مردم چشم عزیزی / ایهام: از چشم افتادی: (۱) از چشم سقوط کردی (۲) بی‌ارزش شدی / ایهام تناسب: مردم مصرع اول: (۱) انسان‌ها (قابل قبول) (۲) مردمک (غیر قابل قبول)؛ متناسب با چشم و اشک

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

۳ جناس: ندارد. / تشبیه: ندارد. («چو» در مصراع دوم حرف ربط (پیوند وابسته ساز) است؛ نه ادات تشبیه!) / ایهام: مات: ۱) ما تو را ۲) مات شطرنج؛ پیل و اسب و رخ نیز ایهام دارند / ایهام تناسب: ندارد.

۴ جناس: ندارد. / تشبیه: یار به ماه و مشتری تشبیه شده است. / ایهام: ندارد. / ایهام تناسب: ندارد.

تکنیک با این که آرایه های سؤال همگی دشوار هستند و در هر بیت تعداد زیادی واژه ایهام دار وجود دارد و بررسی ایهام و ایهام تناسب زمان گیر است و امکان خطا هم در آن زیاد است، کلید حل این تست آرایه جناس است. تنها در ۲ جناس وجود دارد و بعد از آن گزینه های دیگر رد شدند. پیدا کردن تشبیه، ایهام و ایهام تناسب در این بیت زیاد دشوار نیست.

تست و پاسخ ۳۴

در کدام ابیات همه ارکان تشبیه یافت می شود؟

الف) به باز ماند یارت از آن بود فرخ
ب) راه وصلش چون روم چون نیست منزلگه پدید
ج) مرغ دلم از سینه کند قصد پریدن
د) وصف مهرش چون کنم طبعم ببالد همچو سرو
ه) هر که به شب شمع وار در نظر شاهدهی است

۱) الف - ج - د ۲) ب - د - ه ۳) الف - د - ه ۴) ج - ب - ه

(یازدهم - درس ۱۳)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی در بیت «ب» اصلاً تشبیه وجود ندارد و در بیت «ج» در مصراع اول «مرغ دل» تشبیه اضافی است و اگر چه وجه شبه (قصد پریدن کردن) در بیت موجود است ولی ادات در بیت نداریم. در مصراع دوم نیز «چون» به معنی «وقتی» است و تشبیهی وجود ندارد. بررسی تشبیه در سایر گزینه ها:

الف) یار (مشبّه) به باز (مشبّه به) ماند (ادات تشبیه) برای همین فرخ است (وجه شبه) / خصمت (مشبّه) به بوم (مشبّه به) ماند (ادات تشبیه) به همین علت شوم است (وجه شبه)

د) طبعم (مشبّه) همچو (ادات) سرو (مشبّه به) ببالد (وجه شبه) / کلکم (مشبّه) همچو (ادات) نال (مشبّه به) بنالد (وجه شبه)

ه) هر که (مشبّه) شمع (مشبّه به) وار (ادات تشبیه) در نظر شاهدهی باشد (وجه شبه)

تست و پاسخ ۳۵

آرایه های مقابل همه ابیات «کاملاً» درست هستند؛ به جز:

۱) به جفایی و قفایی نرود عاشق صادق
۲) نقشی بر آب می زنم از گریه حالیا
۳) تا ز باغ خاطرت گل های شادی بشکفت
۴) در بزم ز رخسار دو صد شمع برافروز

مژه برهم نزنند، گر بزنی تیر و سنانش (کنایه - جناس)
تا کی شود قرین حقیقت، مجاز من (تضاد - کنایه)
هر چه در دل تخم کین داری به زیر خاک کن (تشبیه - مراعات نظیر)
وز لعل شکر بار می و نُقل فرو ریز (موازنه - استعاره)

(دهم - درس های ۹ و ۱۲ / یازدهم - درس های ۳ و ۹ و ۱۲ / دوازدهم - درس های ۳ و ۶)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در این گونه از سؤالات آرایه بهتر است ابتدا آرایه های داخل کمانک را نگاهی ببیند؛ سپس بیت مورد نظر را بخواند و وجود یا عدم آن آرایه ها را در بیت بررسی نماید. این کار علاوه بر دقت بالا، در صرف زمان آزمون هم به شما کمک می کند تا وقت کم نیاورید.

پاسخ تشریحی در بیت ۱ «مژه بر هم زدن» کنایه از بستن چشم است. میان واژه های «جفا» و «قفا» نیز جناس ناهمسان هست. در ۲ «حقیقت» و «مجاز» تضاد دارند و نقشی بر آب زدن کنایه از کار بیهوده است. در ۳ نیز «باغ خاطرت»، «گل های شادی» و «تخم کین» اضافه تشبیهی اند و «باغ، گل و تخم» مراعات نظیر دارند.

اما در ۴ هر چند «لعل» استعاره از لب یا دهان محبوب است، موازنه دیده نمی شود، زیرا از تقابل سجع های متوازی و متوازن تشکیل نشده است.

تکنیک به روش ردّ گزینه هر بیتی که آرایه های ذکر شده را دارد، رد کنید تا به پاسخ برسید.

تست و پاسخ ۳۶

آرایه‌های «مجاز، تشبیه، ایهام، لف و نشر و تلمیح» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- الف) دیدن خورشید تابان گرچه آب آرد به چشم
ب) گوی ز زین مه و مهر در این سبز چمن
ج) چون برق و باد دولت دنیا سبکرو است
د) به رغبت نقد جان خود به یار سیم‌پر دادم
ه) سودای طرّهات ز سر ما نمی‌رود
- روز و شب در خم چوگان سحرخیزان است
در دست دبو یک دو سه روزی نگین بود
از این سودا پشیمان نیستم چون زر به زر دادم
چون شعله دود دل، رقم سرنوشت ماست

۲) ه - د - الف - ب - ج

۴) ج - د - الف - ب - ه

۱) ه - الف - د - ب - ج

۳) ج - الف - د - ه - ب

(یازدهم - درس‌های ۳ و ۴ / دوازدهم - درس‌های ۳، ۴ و ۹)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

مجاز: بیت «ه»: «طرّه» مجاز از زلف است و «سر» مجاز از فکر و اندیشه.

تشبیه: بیت «الف»: شاعر به صورت پنهان روی یار را با خورشید مقایسه کرده است و آن را بر خورشید برتری داده است: تشبیه تفضیل پنهان

ایهام: بیت «د»: سودا: ۱) عشق و آرزو ۲) تجارت و دادوستد

لف و نشر: بیت «ب»: مه مانند گوی ز زینی است که در شب در خم چوگان سحرخیزان است و مهر مانند گوی ز زینی است که در روز در خم چوگان سحرخیزان است.

تلمیح: بیت «ج»: به داستان ربوده شدن انگشتی سلیمان توسط اهریمن اشاره شده است.

تست و پاسخ ۳۷

قافیه کدام بیت نادرست است؟

- ۱) دلا چرا تو چنین بی‌قرار و مضطربی؟
۲) پیش شیران دعوی شیری مکن چون روبهی
۳) کسی که دل طرف زلف یار می‌کشدش
۴) لب می‌گزد چو چشم گشایم به دیدنش
- چراست نام تو قلب از چه روی منقلبی؟
ناخوش است از زشت و لاغر لاف حسن و فربهی
اگر فکند در آن حلقه دست می‌رسدش
خوش‌تر ز دیدن است مرا لب گزیدنش

(دهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

چند نمونه از عیوب رایج قافیه: ۱) اختلاف در صامت حروف اصلی قافیه؛ مثلاً: عشق و صدق که در «ش» و «د» اختلاف دارند. ۲) اختلاف در مصوّت حروف اصلی قافیه؛ مثلاً: مشق و عشق که در مصوّت کوتاه (ـَ) و (ـِ) اختلاف دارند. ۳) نداشتن حروف اصلی مشترک؛ مانند: کشتی و مهدی، زیرا مصوّت بلند «ی» الحاقی است و قبل از آن حروف مشترکی وجود ندارد. ۴) اختلاف در املا در بخش حروف اصلی قافیه، مانند کلمات «عزیز» و «لذیذ» که در نوع / ز / اختلاف دارند.

پاسخ تشریحی ۳: کلمات قافیه «می‌کشدش» و «می‌رسدش» است و «ـَ د + ـَ ش» حروف الحاقی است و کلمات «می‌کش» و «می‌رس» قافیه نمی‌شوند، زیرا در صامت اختلاف دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) کلمات قافیه «مضطربی» و «منقلبی» است؛ مصوّت بلند «ی» الحاقی است و «ـِ ب» حروف اصلی قافیه، مطابق قاعده ۲ است.

۲) کلمات قافیه «روبهی» و «فربهی» است؛ «ی» الحاقی و «ـِ ه» یا «ـَ ه» حروف اصلی قافیه، مطابق قاعده ۲ است.

نکته با این که این دو کلمه در مصوّت کوتاه اختلاف دارند ولی به خاطر داشتن حروف الحاقی، قافیه درست است.

۴) کلمات قافیه «دیدنش» و «لب گزیدنش» است؛ «ـَ ن + ـَ ش» حروف الحاقی است و حروف اصلی «ید»، مطابق قاعده ۲ است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۳۸

کدام گزینه «ذوقافیتین» است؟

- (۱) به ناگه قضا چشم زخمی رساند
 - (۲) ز من آب دامن الفت کشید
 - (۳) معنبر شبی محفلی ساختم
 - (۴) که شاید سوی من تو مایل شوی
- زمانه به آن مهربانی نماند
ز آتش مرا صد مضرّت رسید
بنابر طرب طرحی انداختم
دمی از غم دهر غافل شوی

پاسخ: گزینه ۲

(دهم - درس ۱۱)

درس نامه...

به بیتی که دو قافیه دارد ذوقافیتین گویند و باید دقت شود، که هر دو قافیه از نظر قواعد و نکات قافیه درست باشند.
نکته در تشخیص ذوقافیتین باید به قافیه‌هایی که جناس تام هستند دقت شود، زیرا ممکن است با ردیف اشتباه شوند.

پاسخ تشریحی در ۲ کلمات قافیه اصلی «کشید»، «رسید» و «ید» حروف اصلی قافیه است و کلمات قافیه دوم «الفت»، «مضرّت» و «ت» حروف اصلی آن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ کلمات قافیه «رساند» و «نماند» است اما کلمات «زخمی» و «مهربانی» قافیه نمی‌شوند، زیرا مصوّت بلند «ی» الحاقی است و «زخم» و «مهربان» قافیه نمی‌شوند.

۳ کلمات قافیه اصلی «ساختم» و «انداختم» است و کلمات «محفلی» و «طرحی» مانند کلمات ۱ قافیه نمی‌شوند.

۴ کلمات «مایل» و «غافل» قافیه اصلی هستند و قافیه دوم در این بیت وجود ندارد. توجه داشته باشید که «شوی» در این بیت، ردیف است.

تست و پاسخ ۳۹

وزن مقابل کدام مصراع نادرست است؟

- (۱) از جوی‌ها برآمد و بر بام‌ها گذشت (مستفعِلن مفاعِلُ مستفعِلن فَعَل)
- (۲) وقتی که شب هنگام گامی چند دور از من (مستفعِلن مستفعِلن مستفعِلن مستف)
- (۳) صداقتی که در آواز روستایی ماست (مفاعِلن فعلاَتن مفاعِلن فعِلن)
- (۴) من به آواز تو می‌اندیشم از راحت نمی‌پرسم (فاعلاَتن فعلاَتن فعلاَتن فعلاَتن فع)

پاسخ: گزینه ۲

(دوازدهم - درس ۲)

مشاوره برای تشخیص وزن در شعر نیمایی و سنتی بهتر است که وزن‌ها را تبدیل به شکل‌های هجایی کنیم و مصراع‌ها را با آن‌ها مقایسه کنیم. البته اگر کسی بتواند وزن را سماعی بگوید نیازی به این کار نیست.

نکته معمولاً در چنین سؤالاتی هجاهای پایانی خیلی کارگشا هستند؛ فقط باید به اختیارات شاعری هم توجه داشته باشید.

پاسخ تشریحی

مَن	بِ	آ	وا	زِ	تُ	می	آن	دی	شَ	مَز	را	هت	نِ	می	پُر	سَم
—	U	—	X	U	—	—	—	—	U	—	—	—	U	—	—	—
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فع

۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

بررسی سایر گزینه‌ها:

آز	جو	ی	ها	ب	را	م	دُ	بَر	با	م	ها	گ	دَشت
—	—	U	—	U	—	U	U	—	—	U	—	U	—
مستفعلن				مفاعِلْ				مستفعلن				فَعْل	

۱

وَق	تِی	کِی	سَب	هِن	گا	م	گا	می	چَنَد	دو	رَز	مَن
—	—	U	—	—	—	U	—	—	U	—	—	—
مستفعلن				مستفعلن				مستفعلن				مستف

۲

صِ	دا	قَ	تِ	کِ	دَ	را	وا	زِ	رو	س	تا	یِ	ی	ماست
U	—	U	—	U	U	—	—	U	—	U	—	U	U	U—
مفاعِلن				فعلاتِن				مفاعِلن				فعلِن		

۳

تست و پاسخ ۴۰

وزن کدام گزینه با بیت زیر یکسان است؟

- «شمعی که به سویش من جان سوخته از شوق
 ۱) هر لاله آتشین دل سوخته‌ای است
 ۲) با چشم صدف خیز که بر گردن ایام
 ۳) شاید چو یوسفم بنوازد عزیز مصر
 ۴) دور از تو رفته تاب از دل ز دیده خواب
- پروانه صفت باز کنم بال و پر این جاست»
 هر شعله برق جان افروخته‌ای است
 خر مهره ببینیم و به دردانه بگیریم
 پاداش دلتی که به زندان کشیده‌ام
 لب تشنه را از آب تا کی بود شکیب

(دوازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در صورتی که سمایی نمی‌توانید تفاوت و شباهت وزن‌ها را تشخیص دهید، بهترین راه تقطیع ابیات است؛ فقط باید به اختیارات شاعری هم توجه داشته باشید.

پاسخ تشریحی وزن بیت عنوان سؤال «مستفعلْ مستفعلْ مستفعلْ مستفعلْ» است و ۲ نیز در این وزن است.

توجه این ابیات به صورت «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» هم تقسیم‌بندی هجایی می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) «مستفعلْ فاعلاتْ مستفعلْ فع» یا «مفعولْ مفاعِلن مفاعِلْ فَعْل»
 ۳) «مفعولْ فاعلاتْ مفاعِلْ فاعِلن» یا «مستفعلن مفاعِلْ مستفعلن فعل»
 ۴) «مستفعلن فَعْل مستفعلن فَعْل» یا «مفعولْ فاعِلن مفعولْ فاعِلن»

تست و پاسخ ۴۱

کدام مصراع‌های زیر به ترتیب در بحر «هزج» و «مقارب» سروده شده‌اند؟

- الف) مهارت در سخن دارم ولی نتوان
 ب) کجا همی روی ای دل، بدین شتاب کجا؟
 ج) چمن بی‌همنشین، زندان جان است
 د) در آن لحظه دیگر نمی‌دید چشم
 ه) دل از آرزو یک نفس بود خرم

- ۱) «الف و ج» - «د و ه» ۲) «الف و ب» - «ج و ه» ۳) «ب و ج» - «د و ه» ۴) «ب و د» - «الف و ج»

(دوازدهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

مشاوره باید دقت کنید که در تشخیص بحرهای عروضی و یا نام‌گذاری ابیات در کنکور سراسری، فقط همین وزن‌های همسان از شما پرسیده می‌شود و سایر اوزان مطرح نمی‌شوند؛ مثلاً در کنکور طراح نمی‌تواند نام وزن «مفعول فاعلات فاعیل فاعل» را از شما بپرسد.

درس نامه...

بحر هزج از تکرار «مفاعیلن»، رَمَل از تکرار «فاعلاتن»، مُتَقَارِب از تکرار «فعولن» و رَجَز از تکرار «مستفعلن» تشکیل می‌شود.

پاسخ تشریحی

(الف) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج مسدس سالم)

(ب) مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعولن (نام این وزن در کنکور پرسیده نمی‌شود).

(ج) مفاعیلن مفاعیلن فعولن (هزج مسدس محذوف)

(د) فعولن فعولن فعولن فَعْل (متقارب مثنی محذوف)

(ه) فعولن فعولن فعولن فعولن (متقارب مثنی سالم)

تست و پاسخ ۴۲

به ترتیب چند مصراع وزن «همسان دولختی» دارد و چند مصراع به «دو صورت» رایج تقسیم‌بندی هجایی می‌شود؟

- چو فرستاد عنایت به زمین مشعله‌ها را
- دل به غمت بستم و ز غیر تو رستم
- اگرم جفا نماید ز برای خشکجانی
- ای عاشق خسته دل جفا دیدی
- مرا به دست تو چون عشق باز داد وفا کن
- که ز پهلوی من مرو به کنار

(۱) سه - سه (۲) دو - یک (۳) دو - دو (۴) یک - دو

(یازدهم - درس ۱۱ / دوازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه...

وزنی که از تکرار دو رکن غیرهمسان تشکیل شده باشد «همسان دولختی» است و وزن‌هایی می‌توانند به دو صورت تقسیم‌بندی هجایی شوند که با رکن «مفعول» آغاز شوند؛ فقط باید توجه داشته باشید که وزن شعر، تکرار «مستفعلن» نباشد زیرا سه هجای اول «مستفعلن» نیز مانند «مفعول» است.

پاسخ تشریحی مصراع‌های با وزن همسان دولختی: (۱) مرا به دست تو چون عشق باز داد وفا کن (مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن)

(۲) اگرم جفا نماید ز برای خشکجانی (فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن)

مصراعی که به دو صورت تقسیم‌بندی می‌شود: ای عاشق خسته دل جفا دیدی: (۱) مستفعل فاعلات مستفعل (۲) مفعول مفاعیلن مفاعیلن وزن سایر مصراع‌ها:

- چو فرستاد عنایت به زمین مشعله‌ها را: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (وزن همسان)
- دل به غمت بستم و ز غیر تو رستم: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع (وزن ناهمسان)
- که ز پهلوی من مرو به کنار: فاعلاتن مفاعیلن فعولن (وزن ناهمسان)

تست و پاسخ ۴۳

در کدام گزینه سه نوع اختیار وزنی وجود دارد؟

اختیارات وزنی (۱) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن (۲) ابدال (۳) بلند در نظر گرفتن هجای پایان مصراع (۴) قلب

مطلب خویش می‌کنم عنوان
سوی سرو و لاله و شمشاد رفت
کسی که روی نکو را نمی‌پرستد کیست؟
تا در این ره چه کند همت مردانه ما

(۱) گوش جان برگشا که در این بیت
(۲) ناگهان باد صبا دامن‌کشان
(۳) نه من پرستش روی نکو نمایم و بس
(۴) در ره عشق وطن از سر و جان خاسته‌ایم

(دوازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره معمولاً در چنین سؤالاتی اختیارات «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن»، «ابدال» و «بلند در نظر گرفتن هجای پایانی» مورد سؤال است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی

گو	ش	جای	بَر	گُ	شا	کِ	دَر	این	بیت
—	U	—	—	U	—	U	—	—	U
مَط	لَ	پَ	خِ	ش	مِ	کُ	نَم	عُن	وای
—	U	U	—	U	—	U	—	—	—
فاعلاتن			مفاعِلن			فَعْلن			

وزن اصلی این بیت «فاعلاتن مفاعِلن فَعْلن» است که در رکن اول در هر دو مصراع، «فاعلاتن» به جای «فاعلاتن» آمده است و رکن پایانی هر دو مصراع به جای «فَعْلن»، «فَعْلن» آمده که ابدال است و هجای پایانی مصراع اول کشیده است که بلند محسوب می‌شود.

نکته در گزینه‌های دیگر قطعاً سه نوع اختیار وزنی وجود ندارد. سعی کنید اختیارات وزنی بیت‌ها را بیابید.

تست و پاسخ ۴۴

در کدام بیت، دو بار اختیار شاعری «قلب» به کار گرفته شده است؟

- (۱) طبع من از شاعران، شعر کند عاریت لعل کس از عاریت سوی بدخشان برد
- (۲) هر که رساند به من، شعر تو چونان بود که سوی پیراهنی به پیر کنعان برد
- (۳) وه که چه خنده زنند بر من و تو کودکان اگر کسی شعرمان، سوی خراسان برد
- (۴) سنت ابر است این، که گیرد از بحر آب پس به سوی بحر باز، قطره باران برد

(دوازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای تسلط بیشتر بر اختیارات شاعری زبانی و وزنی، درس‌نامه و تست‌های این بخش را در کتاب «علوم و فنون ادبی جامع یا هفت‌خان عروض و قافیه یا جمع‌بندی علوم و فنون ادبی خیلی سبز» مطالعه کنید.

تکنیک برای تشخیص اختیار وزنی «قلب»، کاربرد وزن‌واژه‌های «مفتعلن» و «مفاعِلن» را به جای یکدیگر در بیت‌ها بررسی می‌کنیم.

درس‌نامه

قلب: شاعر می‌تواند به ضرورت وزن، به جای یک هجای بلند و یک هجای کوتاه (U -) کنار هم، یک هجای کوتاه و یک هجای بلند (U -) به کار برد یا برعکس؛ مثلاً به جای مُفْتَعِلن (U - U -)، می‌تواند مفاعِلن (U - U -) به کار ببرد:

کیست که پیغام من به شهر شروان برد یک سخن از من بدان مرد سخندان برد

هجاهای مصراع اول	کِ	سَ	کِ	پِ	غَا	مَ	مَن	پَ	سَه	رَ	سَر	وای	بَ	رَد
نشانه‌های هجایی	—	U	U	U	—	U	—	U	—	U	—	—	U	—
هجاهای مصراع دوم	یَک	سُ	خَ	نَز	مَن	پَ	دای	مَر	دِ	سُ	خَن	دَان	بَ	رَد
نشانه‌های هجایی	—	U	U	—	—	U	—	—	U	U	—	—	U	—
وزن	مفتعلن				فاعِلن			مفاعِلن (مفتعلن)			فاعِلن			

می‌بینید که وزن بیت، «مفتعلن فاعِلن، مفتعلن فاعِلن» است؛ اما در رکن سوم مصراع اول، «مفاعِلن» به جای «مفتعلن» آمده است. هم‌چنین وزن بیت زیر، «مفتعلن مفاعِلن، مفتعلن مفاعِلن» است؛ اما در رکن دوم مصراع دوم، مفتعلن به جای مفاعِلن آمده است: کیسه هنوز فربه است با تو از آن قوی دلم چاره به خاقانی اگر کیسه رسد به لاغری

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

هجا‌های مصراع اول	ک	س	هَ	ن	ز	قَر	بِ	هست	با	تْ	آ	زَا	قَ	و	د	م
نشانه‌های هجایی	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-
هجا‌های مصراع دوم	چا	رِ	بِ	خا	قا	نِ	یَ	گَر	کی	سِ	رِ	سَد	بِ	لا	غَ	ری
نشانه‌های هجایی	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-
وزن	مفتعلن				مفتعلن (مفاعِلن)				مفتعلن				مفاعِلن			

نکته اختیار وزنی «قلب»، اغلب در کاربرد «مفتعلن» و «مفاعِلن» به جای یکدیگر، رخ می‌دهد.

پاسخ تشریحی وزن همه ابیات این سؤال، «مفتعلن فاعِلن، مفتعلن فاعِلن» است؛ برای پاسخ‌دادن به آن، بررسی می‌کنیم که در کدام بیت، شاعر دو بار به جای «مفتعلن» از «مفاعِلن» استفاده کرده است.

در بیت ۱ اختیار «قلب» وجود ندارد؛ چون در هیچ‌یک از مصراع‌ها، «مفاعِلن» به جای «مفتعلن» نیامده است.

هجا‌های مصراع اول	طَبْ	عَ	مَ	نَزْ	شا	عَ	را	شِعْر	گُ	نَدْ	عَا	رِ	یَتْ
نشانه‌های هجایی	_	U	U	_	_	U	_	U_	U	_	_	U	_
هجا‌های مصراع دوم	لَعْلَ	کَ	سَر	عَا	رِ	یَتْ	سو	ي	بْ	دَخْ	شَانْ	بْ	رَدْ
نشانه‌های هجایی	U_	U	_	_	U	U	_	U	U	_	_	U	_
وزن	مفتعلن				فاعِلن				مفتعلن				فاعِلن

وزن بیت ۲ «مفتعلن فاعِلن، مفتعلن فاعِلن» است؛ اما در مصراع دوم، دو بار «مفاعِلن» به جای «مفتعلن» آمده است:

هجا‌های مصراع اول	هَر	کِ	رَ	سا	نَد	بِ	مَن	شِع	رِ	تُ	چو	نا	بُ	وَد
نشانه‌های هجایی	–	U	U	–	–	U	–	–	U	U	–	–	U	–
هجا‌های مصراع دوم	کِ	بو	یِ	پی	را	هَ	نی	بِ	پی	رِ	گن	عا	بَ	رَد
نشانه‌های هجایی	U	–	U	–	–	U	–	U	–	U	–	–	U	–
وزن	مفاعِلن (مفتعلن)				فاعِلن				مفاعِلن (مفتعلن)				فاعِلن	

وزن بیت ۳ «مفتعلن فاعِلن، مفتعلن فاعِلن» است؛ اما در مصراع دوم، یک بار «مفاعِلن» به جای «مفتعلن» آمده است:

هجا‌های مصراع اول	وَه	ک	چ	خَن	دِ	زَ	نَند	بَر	م	نُ	تُ	کَو	دَ	کَا
نشانه‌های هجایی	–	U	U	–	<u>U</u>	U	–	–	U	U	<u>U</u>	–	U	–
هجا‌های مصراع دوم	آ	گَر	ک	سِی	شِیع	رِ	مَا	سَو	یِ	خُ	رَا	سَا	بَ	رَد
نشانه‌های هجایی	U	–	U	–	–	U	–	–	U	U	–	–	U	–
وزن	مفاعِلن (مفتعلن)				فاعِلن			مفتعلن			فاعِلن			

وزن بیت ۴ «مفتعلن فاعِلن، مفتعلن فاعِلن» است؛ اما در مصراع اول، یک بار «مفاعِلن» به جای «مفتعلن» آمده است:

هجاهای مصراع اول	سُن	نَ	تِ	آب	رَست	ایں	کِ	گی	رَ	دَز	بَحر		آب
نشانه‌های هجایی	–	U	U	–	U_	–	U	–	U	–	U_		–
هجاهای مصراع دوم	پَس	پِ	سو	ی	بَحر	باز	قَطْ	رِ	ی	با	را	بَ	رَد
نشانه‌های هجایی	–	U	×	×	U_	×	–	U	U	–	–	U	–
وزن	مفتعلن			فاعِلن			مفاعِلن (مفتعلن)			فاعِلن			

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۴۵

همه موارد کاملاً در ابیات زیر مصداق پیدا می‌کند؛ به جز:

- «لعل تو به سرچشمه زمزم نتوان داد این مهر خداداده به خاتم نتوان داد»
 عشاق تو را زجر پیاپی نتوان کرد مستان تو را جام دمام نتوان داد»
 (۱) وزن شعر به هسان و ناهمسان تقسیم‌بندی هجایی می‌شود.
 (۲) در بیت اول، تشبیه و استعاره وجود دارد.
 (۳) حرف روی «م» است.
 (۴) بیت اول با بیت «از گل بستان که خواهد کرد بر دیوار رو / گر بود بر صفحه دیوار از پرگار گل» قرابت مفهومی دارد.

پاسخ: گزینه ۲

(دهم - درس ۱۱ / یازدهم - درس‌های ۳ و ۹ / دوازدهم - درس ۲)

مشاوره سؤالات جامعی مانند این سؤال که مطالب مختلفی را پرسیده است، در کنکورهای اخیر بسیار رایج است. بهتر است از گزینه‌ای که شناخت و تسلط بیشتری دارید پاسخگویی را شروع کنید.

پاسخ تشریحی در بیت (۱) شاعر معشوق خود را از عالی‌ترین مظاهر طبیعی (سرچشمه زمزم و خاتم (= نگین)) نیز برتر به شمار می‌آورد و در مقایسه هیچ چیزی را با جلوه‌های معشوق برابر نمی‌داند؛ اما بیت (۲) می‌گوید هیچ کس جلوه حقیقی را با تصاویر مجازی و بی‌روح عوض نخواهد کرد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) وزن ابیات: مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل (همسان) یا «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» (ناهمسان)
 (۲) «لعل» در مصراع اول استعاره از لب یار است و در همین مصراع لب یار را از سرچشمه زمزم برتر دانسته است و تشبیه تفضیل یا مرجح دارد.
 (۳) کلمات قافیه «زمزم، خاتم و دمام» است و «م» حروف اصلی و «م» حرف روی است.

نکته به آخرین حرف اصلی قافیه «روی» می‌گویند.

تست و پاسخ ۴۶

مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) هر کس که مرا دید چو من سوخته‌دل شد
 (۲) تا نگردد آب، دل از ناله‌های آتشین
 (۳) قول مطبوع از درون سوزناک آید که عود
 (۴) سوختم تا ره در آن زلف معنبر یافتم
- داغی که نسوزد جگری بر جگرم نیست
 نیست ممکن یافتن آن گوهر یکدانه را
 چون همی‌سوزد جهان از وی معطر می‌شود
 خشک چون سوزن شدم کاین رشته را سر یافتم

پاسخ: گزینه ۱

(دهم - درس ۵)

پاسخ تشریحی در (۲)، (۳) و (۴) این مفهوم مشترک است که بدون رنج کشیدن و سختی دیدن کمالی حاصل نمی‌شود و همگی با بیت زیر تناسب مفهومی دارند:

تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی تا شب نرود صبح پدیدار نباشد
 در (۱) این مفهوم دیده نمی‌شود و فقط سخن از «سوخته‌جان بودن شاعر» است و این که غم و اندوه او همه را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

تست و پاسخ ۴۷

مفهوم «روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد / چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد» در کدام بیت آمده است؟

- (۱) با اهل نظر چرخ و فلک بر سر کین است
 (۲) چو دور عیش و نشاط است باده در دور آر
 (۳) جهان را هر دم آیینی و رایبی است
 (۴) عزت و خواری که پشت و روی کار عالم است
- امروز چنین نیست که تا بود چنین است
 که روشن است که باد است گردش ایتام
 چمن را هم سموم و هم صیابی است
 نزد زندی کاو ندارد کار با دنیا یکی است

پاسخ: گزینه ۳

(یازدهم - درس ۵)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

آزمون چهارم حضوری

پاسخ تشریحی در ۳۲ همانند بیت سؤال سخن از ناپایداری احوال روزگار است. «شموم» باد گرم زهرآگین است و «صبا» باد بهاری است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) ناسازگاری تقدیر با آزادگان و اهل معرفت

۲) توصیه به شادباشی در جهان ناپایدار

۴) بی‌توجهی به عزت و ذلت دنیا

تست و پاسخ ۴۸

مفهوم بیت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

«سعدی نظر از رویت کوتاه نکند هرگز / و روی بگردانی در دامنیت آویزد»

- ۱) کس نستاندم به هیچ ار تو برانی از درم
 - ۲) مگر تو روی بپوشی و گرنه ممکن نیست
 - ۳) چشم بر هم نزنم گر تو به تیرم بزنی
 - ۴) وگر چنان که مصور شود گزیر از عشق
- مقبل هر دو عالمم گر تو قبول می‌کنی
که آدمی که تو بیند نظر بپوشاند
لیک ترسم که بدوزد نظر از روی توام
کجا روم که نمی‌باشدم گزیر از دوست

(دوازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی در ۴۲ همانند بیت سؤال، سخن از این است که عاشق از معشوق دوری نمی‌کند.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) قبول دوست سبب عزت و رد دوست مایه ذلت است.

۲) عاشق نمی‌تواند از دوست دیده بردارد.

۳) عاشق از جفای معشوق دوری نمی‌کند.

تست و پاسخ ۴۹

بیت «هر کاو نظری دارد با بار کمان ابرو / باید که سپر باشد پیش همه پیکان‌ها» با کدام بیت ارتباط تصویری دارد؟

«در برابر تیر ایستادن» در کدام بیت دیده می‌شود؟

- ۱) با همه تدبیر خویش ما سپر انداختیم
 - ۲) تیر کمان ابروان بر سپرم مزن که من
 - ۳) مرا چشمی است خون افشان ز دست آن کمان ابرو
 - ۴) پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی
- روی به دیوار صبر، چشم به تقدیر او
در جگرش نهان کنم تیر کزان کمان رسد
جهان پرفتنه خواهد شد از این چشم و از آن ابرو
گوش کشیده است از آن گوش به من نمی‌کند

(دوازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در سؤالات قرابت معنایی به صورت سؤال، خوب دقت کنید. «ارتباط مفهومی»، «قرابت معنایی»، «مضمون مشترک»، «ارتباط تصویری»، «ارتباط نزدیک از نظر معنایی»، «مفهوم متفاوت» و ... با هم فرق دارند و هر کدام در سؤالات و ابیات مورد نظرشان چیزی را می‌خواهند که با دیگری متفاوت است.

پاسخ تشریحی تصویر ارائه شده در ۲ با تصویری که در صورت سؤال هست، ارتباط دارد. در هر دو بیت «قرار دادن جان در برابر تیر و

کمان» دیده می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) سخن از تسلیم شدن تدبیر در برابر تقدیر است.

۳) گریان بودن عاشق تصویر شده است.

۴) شاعر در برابر کمان آماده تیراندازی معشوق زانو زده، لابه و زاری می‌کند؛ اما معشوق گوشش به این حرف‌ها بدهکار نیست.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۵۰

مفهوم کدام ابیات یکسان است؟

الف) مکن صبر بر عامل ظلم دوست	ب) از تیر آه مظلوم ظالم امان نیابد	ج) آه مظلوم اثر در دل ظالم نکند	د) کبک موری خورد و باز آمد قصاص از کبک خواست
که از فربه‌ی بایدهش کند پوست	پیش از نشانه خیزد از دل فغان کمان را	در سیه‌خانه کجا دود نمایان گردد	پس عقابی رفت و با باز آن عمل بنیاد کرد
(۱) ب - د	(۲) الف - ب	(۳) الف - د	(۴) ب - ج

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

(یازدهم - درس ۴)

ابیات «ب» و «د» بیانگر بازگشت نتیجه ظلم به ظالم است و تأکید می‌کنند که هیچ ظلمی بدون پاسخ نمی‌ماند و ظالم در امان نمی‌ماند.

بررسی مفهوم ابیات دیگر:

الف) به مبارزه و مقابله با حاکم ستمگر تأکید و تشویق می‌کند.

ج) بیانگر این مطلب است که ناله و فریاد مظلومان تأثیری در دل سنگ و سخت ظالمان ندارد.

تست و پاسخ ۵۱

عبارت درست در رابطه با موضوع «فرهنگ» کدام است؟

- (۱) هر رسم و سنتی درون فرهنگ خود معنا و کارکردی دارد. - اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، دچار تحولات هویتی می‌شود. - هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد.
- (۲) خرده فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند. - تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، آرمان اجتماعی نام دارد. - جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی پس از مواجهه با فرهنگ اسلام، تحولات هویتی پیدا کرد.
- (۳) اگر در جامعه‌ای تزلزل فرهنگی پدید آید، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود. - فرهنگ‌هایی که با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند. - تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق نوعی تعارض فرهنگی است.
- (۴) هر بحران هویت اجتماعی به بحران هویت فرهنگی منجر نمی‌شود. - رسانه و فضای مجازی تعامل فرهنگی را از سطح کاربران و مصرف‌کنندگان به محققان و مولدان فرهنگی منتقل کرده است. - فرهنگ اساطیری محصول انحراف از فرهنگ توحیدی است.

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۳، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۱ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای حل این سوالات کلیدواژه‌ها به شما کمک می‌کنند. گزینه‌ها را موشکافی کنید و به دنبال اشتباهات در قیدها، افعال، اصطلاحات و جابه‌جایی عبارات باشید.

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) درست - نادرست (اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت می‌کند و در صورتی که به مرور زمان، به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند، دچار تحولات هویتی می‌شود). - درست
- (۲) نادرست (اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود). - درست - درست
- (۴) درست - نادرست (امروزه رسانه‌ها و فضای مجازی با عبور از مرزهای جغرافیایی، سیاسی و فرهنگی جوامع، تعامل فرهنگی را از سطح محققان و مولدان فرهنگی، به عموم کاربران و مصرف‌کنندگان فرهنگی منتقل کرده است). - درست

دام‌تستی با توجه به این که در هر گزینه فقط یک غلط وجود دارد، اگر گزینه‌ها را به صورت کامل و دقیق نخوانید، ممکن است در دام سایر گزینه‌ها بیفتید.

تست و پاسخ ۵۲

هرگاه یک جهان اجتماعی:

- (الف) هویت‌های نفی‌کننده ابعاد دینی و معنوی انسان‌ها را به رسمیت نشناسد، چه فرهنگی دارد؟
- (ب) بازتولیدش با مشکل مواجه شود، احتمالاً درگیر چه مسئله‌ای بوده است؟
- (ج) با طرد دانش ابزاری متناسب با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول از آن را از بین ببرد، از چه فرهنگی تبعیت می‌کند؟
- (د) مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب شود، به چه وضعیتی دچار شده است؟
- (۱) دینی - عدم موفقیت در جامعه‌پذیر کردن افراد - اساطیری - از خودبیگانگی فرهنگی
- (۲) سکولار - تهدید دوام و بقای جهان اجتماعی - سکولار - غرب‌زدگی
- (۳) معنوی - نداشتن روش مناسب برای کنترل اجتماعی - اساطیری - خودباختگی فرهنگی
- (۴) دنیوی - ناتوانی در اقناع و تبلیغ ارزش‌های خود - سکولار - از خودبیگانگی حقیقی

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۶، ۹، ۱۰ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

نکته هویت‌های نفی‌کننده ابعاد دینی و معنوی انسان‌ها، مربوط به جهان سکولار است، چون این جهان، هویت دینی و معنوی افراد را نفی می‌کند؛ اما قسمت اول سؤال گفته «به رسمیت نشناختن» این هویت‌ها، یعنی مربوط به جهان‌های معنوی و دینی است، زیرا در جهان‌های معنوی و دینی هویت‌های نافی ابعاد دینی و معنوی انسان‌ها، به رسمیت شناخته نمی‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی

جهان‌های دینی و معنوی، هویت‌های نفی‌کننده ابعاد دینی و معنوی انسان را به رسمیت نمی‌شناسند. هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد، بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تهدید می‌شود. جهان اساطیری طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد. بسیاری از جوامع غیرغربی، در رویارویی با جهان غرب، به دلیل این‌که مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب گشتند، به خودباختگی فرهنگی گرفتار شدند. خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را «غرب‌زدگی» می‌نامند؛ پس هم خودباختگی فرهنگی درست است و هم غرب‌زدگی.

دام‌تستی

عدم موفقیت در جامعه‌پذیرکردن افراد، موجب کژروی‌های اجتماعی می‌شود (رد ۱). هم‌چنین تهدید دوام و بقای جهان اجتماعی، خودش از پیامدهای نداشتن روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی است (رد ۲).

تست و پاسخ ۵۳

به ترتیب، هر یک از عبارات‌های زیر مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

- پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت
- نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی
- به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

مراحل شکل‌گیری نظام نوین جهانی	مشخصات
استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی	«ب»
«الف»	نیاز متقابل دولتمردان و بازرگانان
«ج»	در هم شکستن مقاومت فرهنگی جوامع

۱) الف - ج - ب

۲) ب - الف - ج

۳) ب - ج - الف

۴) الف - ب - ج

پاسخ: گزینه ۴

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۷)

درس‌نامه ●● شکل‌گیری (تکوین) نظام نوین جهانی دارای ۴ مرحله است. در این‌جا هر مرحله را با کلیدواژه‌های مربوط به آن ذکر می‌کنیم:

۱) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار **کلیدواژه‌ها** ← زوال تدریجی قدرت کلیسا - حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) - انقلاب فرانسه - شکل‌گیری دولت ملت‌های جدید - جدایی حکومت از دین

۲) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت **کلیدواژه‌ها** ← رشد تجارت و برده‌داری - انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی - انتقال ثروت به جوامع اروپایی - پیوند منافع بازرگانان با دولت‌ها - انباشت ثروت

۳) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری **کلیدواژه‌ها** ← در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوام دیگر - حذف کلیسا و ایجاد سیاست سکولار - به خدمت گرفتن حرکت‌های پروتستانی - اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی از طریق تبلیغ مسیحیت - تأثیرگذاری بر نخبگان جوامع غیرغربی از طریق سازمان‌های فراماسونری

۴) استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی **کلیدواژه‌ها** ← اشغال کامل نظامی - نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی - شرایط نیمه‌استعماری

پاسخ تشریحی

الف) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت: رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد که بازرگانان نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند. دولت‌ها برای افزایش قدرت خود به سرمایه و پول بازرگانان نیاز داشتند و بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت نظامی دولتمردان بودند؛ بدین ترتیب پیوند قدرت با ثروت و تجارت شکل گرفت.

ب) استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی: جوامعی که از قدرت مقاومت بیشتری برخوردار بودند و کشورهای غربی نمی‌توانستند به صورت مستقیم آن‌ها را تحت سلطه سیاسی خود درآورند، از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در نظام نوین جهانی ادغام شدند.

ج) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری: کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیرغربی نیاز داشتند. آن‌ها برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند. آن‌ها برای رسیدن به این هدف در وهله نخست از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند.

تست و پاسخ ۵۴

هر یک از عبارت‌های زیر، به ترتیب با کدام دیدگاه جامعه‌شناسی مطابقت دارد؟

- دانش قلمرو تبیین و ارزش قلمرو تفسیر معرفی می‌شد.
- روابط و مناسبات اجتماعی مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار است.
- علوم انسانی و اجتماعی دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارد.
- تمامی معانی و ارزش‌ها ساخته اراده افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست.

- (۱) تبیینی - تبیینی - تفسیری - تفسیری
- (۲) تفسیری - تفسیری - انتقادی - انتقادی
- (۳) تبیینی - تفسیری - تفسیری - انتقادی
- (۴) تفسیری - تبیینی - تفسیری - تفسیری

(جامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۳، ۵ و ۷)

پاسخ: گزینه ۱

نکته کلیدواژه‌های اصلی هر رویکرد جامعه‌شناسی:

تبیینی ← تبیین - علت‌یابی - رابطه بین متغیرها - یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه - برجسته کردن شباهت‌های بین انسان و ماشین - تفاوت‌های کمی بین جوامع - علم ابزاری تجربی
تفسیری ← فهم - معنای کنش و زندگی - روش‌های کیفی - تفسیر - توصیف
انتقادی ← نقد - اصلاح - تجویز - داوری - قضاوت - ارزیابی ارزشی و انتقادی - رهایی‌بخشی - افشاگری

پاسخ تشریحی

غلبه رویکرد تبیینی در جامعه‌شناسی موجب می‌شد که کار داوری درباره ارزش‌ها خارج از قلمرو علوم اجتماعی قرار گیرد و غیرعلمی قلمداد شود. در این نگاه، انتقاد از وضعیت موجود و تجویز راه حل برای بهتر شدن آن کار علم نبود. این اعتقاد با عنوان جدایی دانش از ارزش بیان می‌شد، یعنی دانش و ارزش دو قلمرو متمایز و متقابل دارند؛ دانش، قلمرو تبیین و ارزش، قلمرو تفسیر معرفی شد. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه و نظام اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار می‌داند.

با غلبه رویکرد تفسیری، این بار تبیین در حاشیه تفسیر قرار می‌گیرد، علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند و تفسیر به عنوان روش مستقل و ویژه علوم انسانی و اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود. جامعه‌شناسی انتقادی با پذیرش رویکرد تفسیری معتقد است که تمام معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست.

دام تستی مورد چهارم، علاوه بر این که ویژگی جامعه‌شناسی انتقادی است، ویژگی جامعه‌شناسی تفسیری هم هست. حواست باشد توی

دام ۲ و ۳ نیفتی.

تست و پاسخ ۵۵

- موارد زیر، نشان‌دهندهٔ فواید علوم اجتماعی است. علت پدیدآیی هر یک از آن‌ها به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
- فضای مجازی دسترسی به اطلاعات را آسان کرده است، اما آثار مخربی همچون خودباختگی فرهنگی را به همراه دارد.
 - اجلاس هزارهٔ ادیان به دنبال تثبیت نقش دین در استقرار صلح جهانی و همدلی میان پیروان ادیان مختلف است.
 - استفاده از علوم ابزاری از یک سو موجب تسلط انسان بر طبیعت شده و از سوی دیگر حیات طبیعت را تهدید می‌کند.
- (۱) شناخت پدیده‌های اجتماعی - فراهم آوردن زمینهٔ فهم متقابل انسان‌ها و جوامع از یکدیگر - داوری دربارهٔ علوم طبیعی
- (۲) کشف قواعد جهان اجتماعی - فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن‌ها - داوری دربارهٔ علوم طبیعی
- (۳) شناخت پدیده‌های اجتماعی - فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن‌ها - داوری دربارهٔ آرمان‌ها و ارزش‌ها
- (۴) کشف قواعد جهان اجتماعی - فراهم آوردن زمینهٔ فهم متقابل انسان‌ها و جوامع از یکدیگر - داوری دربارهٔ فناوری

پاسخ: گزینه ۱

(پایه‌شناسی دوازدهم - درس ۲)

تکنیک

- ابتدا پیش از هر کاری، سؤال را برای خود شفاف‌سازی کنید.
- (۱) هر یک از فواید علوم طبیعی، پیامدی دارد که در بخش درس‌نامه به آن اشاره می‌شود.
- (۲) سؤال از شما می‌خواهد که تشخیص دهید هر مورد، پیامد کدام‌یک از فواید علوم طبیعی است.

درس‌نامه

(۱) شناخت پدیده‌های اجتماعی ← پیش‌بینی آثار و پیامدهای اجتماعی نکته به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی، پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است. (۲) کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی ← توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی‌ها توسط دانشمندان (۳) فراهم‌ساختن زمینهٔ فهم متقابل انسان‌ها و جوامع از یکدیگر ← کمک به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها (۴) داوری دربارهٔ ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، نقد و اصلاح آن‌ها ← فراهم آوردن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح توسط دانشمندان (۵) داوری دربارهٔ علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن نکته علوم اجتماعی دربارهٔ فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهد و به آن‌ها کمک می‌کند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوهٔ صحیح استفاده کنند از این رو علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردار است. (۶) شناخت و فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن (۷) شناخت فضیلت، عدالت، سعادت و راه صحیح زندگی و داوری دربارهٔ کنش‌های خوب و بد انسان‌ها (۸) رهاکردن و آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که در اثر کنش‌های انسان‌ها پدید می‌آید.	فواید علوم اجتماعی (تفهیمی و انتقادی)
--	--

پاسخ تشریحی عبارت اول: به پیش‌بینی آثار و پیامدهای یک پدیدهٔ اجتماعی (فضای مجازی) اشاره دارد. علوم اجتماعی با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند.

عبارت دوم: به کلیدواژهٔ همدلی در صورت سؤال دقت کنید. علوم اجتماعی زمینهٔ فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند.

عبارت سوم: بیان فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری، نشان‌دهندهٔ داوری دربارهٔ آن است. علوم اجتماعی ظرفیت داوری دربارهٔ علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را نیز دارند. علوم اجتماعی، دربارهٔ فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوهٔ صحیح استفاده کنند.

تست و پاسخ ۵۶

کدام مورد ویژگی نظم اجتماعی است، اما ویژگی کنش اجتماعی نیست؟

- (۱) جامعه‌شناسی با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی و کنترل جامعه را می‌دهد. - کنش‌های اجتماعی فعالیت‌های معناداری هستند که انسان‌ها آن‌ها را با توجه به دیگران انجام می‌دهند.
- (۲) نظم اجتماعی مؤخر از قواعد اجتماعی است، زیرا نظم را قواعد اجتماعی به وجود می‌آورد. - از نظر آگوست کنت، کنش اجتماعی معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی مطالعه کرد.
- (۳) جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد. - رویکرد تبیینی بر آن‌چه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آن‌چه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.
- (۴) قواعد اجتماعی در نتیجه نظم که ما انسان‌ها برای زندگی کردن با هم پذیرفته‌ایم برقرار می‌شود. - کنش اجتماعی خشت بنای جامعه است، یعنی کنش‌های اجتماعی افراد، عامل به وجود آمدن ساختارهای اجتماعی‌اند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۳، ۴ و ۵)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

- رابطه نظم و قواعد اجتماعی
- نظم یعنی قرارگرفتن هر پدیده در جای خود. جای پدیده‌ها را قواعد تعیین می‌کنند.
 - نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.
 - پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌نماید.
 - فواید نظم اجتماعی باعث می‌شود توقعات و انتظارات خود از دیگران را بدانیم.
 - باعث می‌شود اتفاقات غیرمنتظره، ما را از همکاری با دیگران باز ندارد.

پاسخ تشریحی عبارت اول (۲) درست است؛ زیرا قواعد اجتماعی مقدم بر نظم اجتماعی است. در واقع، نظم یعنی قرارگرفتن هر پدیده در جای خود که جای پدیده‌ها را همین قواعد تعیین می‌کنند.

عبارت دوم (۲) نادرست است؛ زیرا مربوط به نظریات ماکس وبر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) درست - درست

۳) درست - درست

۴) نادرست (نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم، برقرار می‌شود). - درست

تست و پاسخ ۵۷

عبارت درست در ارتباط با موضوع «جهان اجتماعی» کدام است؟

- (۱) هویت جهان اجتماعی بیشتر از لایه‌های عمیق آن تأثیر می‌پذیرد. - در یک جهان اجتماعی نظام سیاسی نمی‌تواند مستقل از سایر نظام‌ها باشد. - جهان اجتماعی خودباخته مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت می‌شود.
- (۲) جهان اجتماعی دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد. - چالش‌های ذاتی ریشه در عقاید و ارزش‌های درونی جهان اجتماعی دارند. - جهان اجتماعی با پذیرش یک نظام سیاسی خاص، هویت سیاسی پیدا می‌کند.
- (۳) در صورتی که اعضای یک جهان اجتماعی واقعیت‌ها و آرمان‌های آن را فراموش نکنند، آن جهان دارای هویت حقیقی است. - مهم‌ترین هدف جامعه‌شناسی انتقادی، نقد وضعیت موجود جهان اجتماعی است. - هر جهان اجتماعی الزام‌هایی دارد.
- (۴) کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد. - هویت هر جهان اجتماعی براساس فرهنگ آن شکل می‌گیرد. - لازمه افزایش جمعیت، بسط هویت جهان اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۲، ۱۵ و ۱۶ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۱ و ۹ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۱ و ۷)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) درست - درست (مربوط به از خودبیگانگی حقیقی یا فطری است).

- ۳) نادرست (در صورتی که اعضای یک جهان اجتماعی، واقعیت‌ها و آرمان‌های آن را فراموش نکنند و به آن‌ها تعلق خاطر داشته باشند، آن جهان اجتماعی دارای هویت تاریخی است و اگر واقعیت‌ها و آرمان‌های آن مطابق حق باشند، دارای هویت حقیقی است.) - درست - درست
- ۴) درست - درست - نادرست (لازمه بسط هویت جهان اجتماعی، افزایش جمعیت است.)

تست و پاسخ ۵۸

کدام گزینه، مقایسه‌ی درستی بین رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی ارائه داده است؟

- ۱) جامعه‌شناسی انتقادی به داوری درباره‌ی پدیده‌های مورد مطالعه با استفاده از ملاک‌های ارزشی و هنجاری می‌پردازد، اما در رویکرد تبیینی به دنبال نگاه از درون به پدیده‌ها برای معنایابی آن‌ها هستیم.
- ۲) جامعه‌شناسی تبیینی با یکسان‌نگاری طبیعت و جامعه، امکان ایجاد تغییرات بنیادین در جامعه را از انسان سلب می‌کند، اما در رویکرد انتقادی با تأکید بر معنای کنش، رفتار انسان از رفتار سایر موجودات متمایز می‌شود.
- ۳) در جامعه‌شناسی تفسیری به دلیل خلاق و فعال دانستن انسان در تولید معانی فرهنگی، استفاده از روش‌های کیفی توجیه می‌شود، در مقابل رویکرد تبیینی به دنبال پیش‌بینی و کنترل با روش‌های کمی است.
- ۴) جامعه‌شناسی انتقادی ریشه در رویکرد تفسیری دارد، به همین دلیل هر دو رویکرد نمی‌خواهند به این وضعیت تن دهند که داوری ارزش‌ها بیرون از دایره‌ی علم صورت گیرد.

(جامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۳، ۵، ۷ و ۸)

پاسخ: گزینه ۳

درس‌نامه

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) روش در رویکرد تبیینی، نگاه از بیرون به پدیده‌هاست و در رویکرد تفسیری، نگاه از درون به پدیده‌هاست.
- ۲) تأکید بر معنای کنش، ویژگی رویکرد تفسیری است.
- ۳) درست است که جامعه‌شناسی انتقادی ریشه در رویکرد تفسیری دارد، ولی این رویکرد انتقادی است که به دنبال ملاک‌هایی برای داوری علمی دربارهٔ ارزش‌ها و هنجارهاست و نمی‌خواهد به این وضعیت تن دهد که داوری ارزش‌ها، بیرون از دایرهٔ علم صورت گیرد.

تست و پاسخ ۵۹

کدام یک از انتقادات وارد بر رویکرد کمونیستی نسبت به نابرابری اجتماعی است؟

- ۱) با حذف مالکیت خصوصی انگیزهٔ رقابت از بین می‌رود. - نقطهٔ شروع رقابت‌ها یکسان نیست.
- ۲) راه پیشرفت مادی مسدود می‌شود. - تلاش و شایستگی افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته می‌شود.
- ۳) باعث تثبیت نابرابری‌های اجتماعی می‌شوند. - قشربندی را در زندگی اجتماعی ضروری می‌دانند.
- ۴) مالکیت خصوصی لغو می‌شود. - با توزیع برابر ثروت، آزادی برقرار نمی‌شود.

(جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینهٔ ۲

پاسخ تشریحی

- ۱) با حذف مالکیت خصوصی، انگیزهٔ رقابت از بین می‌رود، زیرا این امر سبب می‌شود تلاش و شایستگی افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته شود.
- ۲) در این رویکرد، نقطهٔ شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود، اما به دلیل این که انگیزهٔ رقابت از بین می‌رود، راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) درست - نادرست (در رویکرد لیبرالی، نقطهٔ شروع رقابت‌ها یکسان نیست).
- ۳) هر دو مورد مربوط به رویکرد لیبرالی است.
- ۴) نادرست (از ویژگی‌های رویکرد کمونیستی است، نه از انتقاداتی که نسبت به آن صورت می‌گیرد). - نادرست (طبق نظرات رویکرد کمونیستی، با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار می‌شود).

تست و پاسخ ۶۰

پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- از نگاه فارابی در کدام جامعه مردم حقیقت را می‌شناسند، اما مطابق آن عمل نمی‌کنند؟
- ناتوانی فرهنگ در دفاع از هویت خود، نشان‌دهندهٔ فقدان کدام ویژگی مطلوب فرهنگ جهانی است؟
- حق و باطل بودن هر بخش از جهان اجتماعی با چه ابزاری شناخته می‌شود؟
- زوال معنا و عقلانیت ذاتی پیامد چیست؟

- ۱) جاهله - مسئولیت - عقل و وحی - جهان متجدد علوم فراتجربی یعنی عقلانی و وحیانی را علم نمی‌شناسد.
- ۲) فاسقه - حقیقت - علوم فراتجربی - امکان ارزیابی آرمان‌ها و ارزش‌های فرابشری در جهان متجدد سلب می‌شود.
- ۳) فاسقه - عقلانیت - علم متناسب با همان لایه - جهان متجدد فقط علمی را که از روش‌های تجربی بهره می‌برد علم می‌داند.
- ۴) ضالّه - حقیقت - علوم اجتماعی - داوری دربارهٔ امور فراتجربی در جهان متجدد، به تمایلات افراد سپرده می‌شود.

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۴ و ۷ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۲ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینهٔ ۳

پاسخ تشریحی

- از دیدگاه فارابی مدینهٔ فاسقه جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینهٔ فاضله به وجود می‌آید. در مدینهٔ فاسقه، با آن که مردم علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند، اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند؛ یعنی با این که مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند، براساس آن عمل نمی‌کنند.

فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از عقلانیت باشد؛ ابتدا (در سطح اول) باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد، اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت. حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود. جهان متجدد فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند و علمی را که از روش‌های فراتجربی یعنی عقلانی و وحیانی استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد. با افول این دسته از علوم، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری - که پدیده‌های فراتجربی‌اند و با علوم تجربی قابل مطالعه نیستند - از دست می‌رود و داوری درباره این امور، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.

تست و پاسخ ۶۱

انتساب نظریات زیر به نظریه پرداز آن، در کدام گزینه به درستی صورت گرفته است؟

- ۱) بر سر سفره گسترده طبیعت جایی برای فقر وجود ندارد. (توماس مالتوس) - با روش تبیینی می‌توان مجرم بودن یا نبودن را با ویژگی‌های جسمانی تشخیص داد. (گافمن)
- ۲) رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به هدف، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی تنگ می‌کند. (ماکس وبر) - عیسی مخلوقی است که خداوند به واسطه او جهان را آفریده است. (کنستانتین)
- ۳) با تفاسیر پروتستانی از دین، در گسترش سکولاریسم در فرهنگ عمومی غرب نقش داشت. (ژان کالون) - با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید. (کنت)
- ۴) در فلسفه غرب سال‌هاست که انسان از ارزش و اعتبار افتاده است. (شهید مطهری) - توزیع نابرابر ثروت باعث از بین رفتن آزادی افراد و پیدایش طبقه‌ای جدید بر مدار قدرت می‌شود. (مارکس)

(پاسخ: گزینه ۳) جامعه‌شناسی دهم - درس ۶ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۵، ۶، ۹ و ۱۰ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی: بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) درست - نادرست (مربوط به نظریات لمبروزو است. نظریات گافمن درباره روش‌های کیفی بود).
- ۲) درست - نادرست (آریوس، روحانی اهل اسکندریه، بر این باور بود که عیسی مخلوقی است که خداوند به واسطه او جهان را آفریده است. باور او، مخالفان و موافقان داشت. کنستانتین، امپراتور روم، در سال ۳۲۵ م، برای بررسی باور او، دستور داد شورای نیقیه تشکیل شود).
- ۴) درست - نادرست (جوامع سوسیالیستی با انتقاد از لیبرالیسم اولیه، عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار دادند. از بین رفتن آزادی افراد و پیدایش طبقه‌ای جدید بر مدار قدرت، پیامد این موضوع است. در واقع پیامد نظریات مارکس است، نه خود نظریات او).

تست و پاسخ ۶۲

به ترتیب پاسخ سؤال‌های زیر چیست؟

- به چه دلیل استبداد استعماری چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت؟
 - حفظ درون‌زایی در عین داشتن برون‌گرایی به چه معناست؟
 - برگزاری مراسم عید نوروز توسط ایرانیان ساکن آمریکا نشان‌دهنده چه مفهومی است؟
 - تعامل عالمان مسلمان با علوم اجتماعی جهان مدرن چه پیامدی به همراه دارد؟
- ۱) تأمین نیازهای فرهنگی و اقتصادی غرب - افزایش صادرات نسبت به میزان واردات - الگوی تعارف - باعث می‌شود جهان اسلام از منابع و ابزارهای تجربی برای تبیین مسائل استفاده کند.
 - ۲) عمل در سایه قدرت و سلطه جهان غرب - تولید داخلی قوی متکی به خود و مبادله متعادل با سایر کشورها - تکررگرایی - به متفکران مسلمان امکان می‌دهد که علوم اجتماعی جهان اسلام را گسترش دهند.
 - ۳) عدم پشتوانه و پیشینه در جهان اسلام - مبادله متعادل با سایر کشورها - شناخت متقابل هویت‌ها - امکان داوری درباره ارزش‌ها، آرمان‌ها و هنجارهای درون جامعه خود را فراهم می‌آورد.
 - ۴) هویت غیراسلامی استبداد استعماری - الگوی اقتصاد مقاومتی ایرانی و اسلامی - سیاست هویت - به متفکران مسلمان امکان می‌دهد که علاوه بر توصیف مسائل جهان اسلام، مسائل جامعه جهانی را هم تحلیل کنند.

(پاسخ: گزینه ۲) جامعه‌شناسی دهم - درس ۱۶ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۴ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۸ و ۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی: استبداد استعماری به دلیل این که در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت. درون‌زایی در عین برون‌گرایی به معنای اقتصادی است که مانند چشمه‌ای از درون بجوشد و بر تولید داخلی قوی خود متکی است، ولی صرفاً برای خود تولید نمی‌کند، بلکه آن را به صورتی متعادل با سایر کشورها مبادله می‌کند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

در مدل تکثرگرا، تفاوت‌های موجود میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و حتی تشدید می‌گردد. برگزاری مراسم سال نوی ایرانی در آمریکا، نشان‌دهنده مدل سیاست‌گذاری تکثرگرایی است.

تعامل عالمان مسلمان با علوم اجتماعی مدرن می‌تواند زمینه طرح نظریات جدید را فراهم آورد. در عین حال، به متفکران مسلمان امکان می‌دهد که علوم اجتماعی جهان اسلام را گسترش دهند و علاوه بر توصیف و تبیین مسائل جهان اسلام، مسائل جامعه جهانی را هم تحلیل کنند و برای برون‌رفت از بحران‌هایی مانند بحران آگاهی و بحران معنا راه حل ارائه دهند.

تست و پاسخ ۶۳

در بین عبارت‌های زیر، کدام موارد درست است؟

(الف) امروزه از ابزارهای تشویقی، بیشتر از زور و خشونت و کمتر از آموزش و تبلیغ استفاده می‌شود.

(ب) با ظهور اسلام، لایه‌های سطحی جامعه جاهلی از جمله زبان عربی، در خدمت اسلام قرار گرفت.

(ج) در شرایط خودباختگی جوامع غیرغربی، غرب انتقال فرهنگ خود را در چارچوب اهداف نظامی و سیاسی به دست می‌گیرد.

(د) معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

(۱) ج - الف - د (۲) ب - الف (۳) الف - ب - د (۴) ج - د

(پامعه‌شناسی دهم - درس ۵ / پامعه‌شناسی یازدهم - درس ۸ / پامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۵ و ۶)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

(الف) درست؛

تغییرات ابزارهای اعمال قدرت در گذر زمان ← امروزه از ابزارهای تنبیهی، کمتر از ابزارهای تشویقی استفاده می‌شود و از ابزارهای تشویقی، کمتر از ابزارهای اقناعی استفاده می‌شود.

نتیجه از بیشتر به کمتر: اقناعی ← تشویقی ← تنبیهی

(ب) درست؛ با ظهور اسلام، عقاید و ارزش‌های بنیادی جامعه جاهلی نابود شد و لایه‌های سطحی آن در خدمت اسلام قرار گرفت. بدین ترتیب، زبان عربی حامل کلام و بیان الهی شد.

(ج) نادرست؛ در شرایطی که جوامع غیرغربی، مدیریت خود را در گزینش عناصر مناسب فرهنگ غربی از دست می‌دهند، غرب مدیریت انتقال فرهنگ خود را در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی مورد نظر به دست می‌گیرد.

(د) نادرست؛ خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی، موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود. جهان‌های اجتماعی مختلف، معانی ذهنی و فرهنگی متفاوتی پدید می‌آورند.

دام تستی اگر (۴) را انتخاب کردید، احتمالاً فکر کردید که صورت سؤال به دنبال عبارت‌های نادرست است!

تست و پاسخ ۶۴

هر یک از عبارات زیر، مربوط به کدام دوره تاریخی یا شرایط اجتماعی است؟

• هویت روشنگرانه معرفت علمی و تجربی مورد تردید قرار گرفت.

• تأکید بیش از اندازه بر نظم، اراده و خلاقیت انسان را نادیده گرفت.

• گاهی یک جهان اجتماعی نشاط زندگی را از دست می‌دهد.

• مقبولیت و مرجعیت علم فقه باعث شکل‌گیری دو انقلاب در ایران شد.

(۱) مخدوش شدن استقلال معرفت علمی و تجربی - نادیده گرفتن کنش و ویژگی‌های آن - غفلت از پرسش‌های انسان درباره مرگ و زندگی - وجود روابط و ساختارهای غیرشرعی اما عادلانه

(۲) تردید در مبانی علوم تجربی غربی - غلبه رویکرد تفسیری در جامعه‌شناسی - غفلت از ابعاد دنیوی و معنوی وجود انسان - واقعیت‌های اجتماعی جامعه ایران

(۳) روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی - تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی - ناتوان دانستن انسان در یافتن معنای زندگی - نظام مطلوب فقه شیعه

(۴) وابستگی علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی - یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی - عمل نکردن متناسب با نیازهای انسان - آغاز و پایان قرن بیستم میلادی

پاسخ: گزینه ۲

(پامعه‌شناسی دهم - درس ۱۱ / پامعه‌شناسی یازدهم - درس ۱۲ / پامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۴ و ۱۰)

پاسخ تشریحی روشنگری مدرن از قرن نوزدهم مبتنی بر حس و تجربه بود و براساس آن شناخت غیر تجربی، علمی دانسته نمی‌شد، ولی پس از این که مشخص شد علم تجربی به معرفت‌های غیر تجربی وابسته است، استقلال معرفت علمی - تجربی مخدوش شد و هویت روشنگرانۀ آن مورد تردید قرار گرفت. جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم و ساختارهای اجتماعی و یکسان‌دانش‌نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد. جهان اجتماعی که متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد عمل نکند، به پرسش‌های آن‌ها درباره معنای زندگی و مرگ پاسخ ندهد، از این پرسش‌ها غفلت کند یا به پوچ‌انگاری برسد، نشاط زندگی را از دست می‌دهد و با انواع مختلف آسیب‌ها مانند یأس، ناامیدی و خودکشی افراد روبه‌رو می‌شود. در آغاز قرن بیستم، میرزای نائینی با توجه به واقعیت‌های اجتماعی ایران با استفاده از فقه، نظام مشروطه را تبیین کرد و امام خمینی با توجه به شرایط اجتماعی پایان قرن بیستم، مسئله ولایت فقیه و انقلاب اسلامی را طرح نمود. مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران موجب شد که براساس این دو نظریه فقهی، دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران شکل بگیرد.

تست و پاسخ ۶۵

به ترتیب، «شباهت آریستوکراسی و موناشری از دیدگاه ارسطو»، «تفاوت نظریات کنت و هانتینگتون در باب جنگ»، «شباهت مدل تکثرگرایی و مدل همانندسازی» و «اشتراک قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی» کدام است؟

- (۱) شیوه حکومت - هانتینگتون عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد. - سیاست‌گذاری برای هویت‌ها پس از شکل‌گیری ناسیونالیسم - ارزش‌هایی که مردم در عین عمل براساس آن‌ها، از آن‌ها جانبداری نمی‌کنند.
- (۲) تعداد افراد تصمیم‌گذار و تصمیم‌گیر - از نظر هانتینگتون، جنگ بین دولت ملت‌هاست و از دیدگاه کنت، جنگ بین فرهنگ‌ها و تمدن‌ها به وقوع می‌پیوندد. - تعارف هویت‌ها - ارزش‌هایی که مردم به آن‌ها عمل می‌کنند.
- (۳) حکومت براساس فضیلت - کنت معتقد است بعد از انقلاب صنعتی جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد و هانتینگتون از جنگ تمدن‌ها سخن می‌گوید. - وحدت یا کثرت هویت‌ها - ارزش‌هایی که مردم از آن‌ها جانبداری می‌کنند و به آن‌ها عمل می‌کنند.
- (۴) روش حکومت کردن - کنت معتقد است جنگ در جوامع غربی عارضی است و هانتینگتون آن را ذاتی می‌داند. - وحدت و کثرت هویت‌ها - ارزش‌هایی که مردم رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند و از آن‌ها جانبداری می‌کنند.

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۷ و ۱۶ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۹ و ۱۰ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

(۱) دسته‌بندی ارسطو از انواع حکومت‌ها:

شيوه حکومت	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
فرد	موناشری	تیرانی (استبدادی)
اقلیت	آریستوکراسی	الیگارشی
اکثریت	پولیتی (جمهوری)	دموکراسی

(۲) دیدگاه کنت و هانتینگتون درباره جنگ:

آگوست کنت، جامعه‌شناس فرانسوی، معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ، با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزودند، ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید، به همین دلیل بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد. از دیدگاه او، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است. وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم، خطابودن نظریه کنت را نشان می‌دهد.	آگوست کنت
نظریه «جنگ تمدن‌ها» که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد.	ساموئل هانتینگتون
آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر، با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کنند. در این مرحله، دیگر دولت - ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند و رقابت‌ها و درگیری‌ها، بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ (نه بین دولت - ملت‌ها) به وقوع خواهند پیوست. در این میان، فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.	

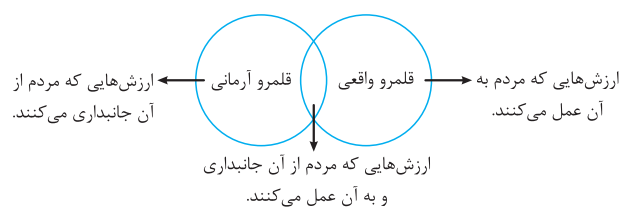

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی ● شباهت آریستوکراسی و موناشری، در شیوه و روش حکومت (حکومت براساس فضیلت) است؛ تفاوت آن‌ها در تعداد حاکمان و افراد تأثیرگذار است.

- کنت معتقد است با انقلاب صنعتی جنگ از زندگی بشر رخت می‌بندد، در مقابل هانتینگتون از جنگ تمدن‌ها صحبت می‌کند.
- تکثرگرایی و همانندسازی هر دو از روش‌های سیاست‌گذاری هویتی هستند و هر دو ذیل مفهوم «وحدت یا کثرت هویت‌ها» قرار می‌گیرند.
- قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند، یعنی: هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند. اگر مردم به ارزش‌هایی که در قلمرو آرمانی جامعه رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمان‌ها فاصله می‌گیرد.

آزمون چهاردهم حضوری

دوازدهم انسانی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

تست و پاسخ ۶۶

هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام یک از روش های جمع آوری اطلاعات تناسب بیشتری دارد؟

- به تنهایی امکان استفاده ندارد و ابزارهای دیگر مکمل آن هستند.
- برای تعریف عملیاتی کردن متغیرها مناسب ترند.
- یکی از ابزارهای اصلی توصیف موضوعات روان شناختی است.
- مخاطب مشارکت فعال داشته و به فرایند بررسی، جهت می دهد.

- (۱) آزمون - آزمون - مشاهده - مصاحبه
(۲) پرسش نامه - آزمون - مشاهده - مصاحبه
(۳) آزمون - مصاحبه - پرسش نامه - آزمون
(۴) پرسش نامه - مصاحبه - پرسش نامه - آزمون

(درس ۱- روش های جمع آوری اطلاعات در روان شناسی)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

روش های جمع آوری اطلاعات در روان شناسی عبارت اند از:

- ← مشاهده
 - برای توصیف رفتار به کار می رود.
 - به دو شکل طبیعی و آزمایشگاهی صورت می گیرد.
 - باید به شکل دقیق ثبت شود و تا جای ممکن از تعصب و پیش داوری به دور باشد.
- ← پرسشنامه
 - برای بررسی اطلاعاتی که به طور مستقیم نمی توان مشاهده کرد، به کار می رود.
 - برای بررسی رفتار و افکار فرد کاربرد دارد.
 - باید دقیق و معتبر باشد.
 - به صورت های مختلف نمره گذاری می شود.
- ← مصاحبه
 - برای موضوعاتی که نمی توان مشاهده کرد و یا سوالات از پیش تعیین شده ای برای آن در نظر گرفت، کاربرد دارد.
 - به صورت گفت و گوی دوطرفه انجام می شود.
 - هدفمند و سازمان یافته است.
- ← آزمون
 - ابزاری برای کمی کردن ویژگی های روان شناختی است.
 - ساخت آن بسیار دشوار است و فرایند پیچیده ای را طی می کند.
 - (۱) دقیقاً همان چیزی را اندازه گیری کند که برای آن ساخته شده است.
 - (۲) در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسان بدهد.
 - استفاده از آن، چگونگی اجرا و تفسیر آن باید در کنار سایر روش ها باشد و به دست افراد متخصص انجام شود.
 - بیش از هر روشی افراد عادی جامعه ممکن است با استفاده از این ابزار مواجه شده باشند.

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: استفاده از آزمون ها، چگونگی اجرا و تفسیر آن ها باید در کنار سایر روش ها باشد.

عبارت دوم: تعریف عملیاتی باعث سهولت در اندازه گیری می شود، آزمون ها نیز ابزاری برای کمی کردن ویژگی های روان شناختی هستند و باید دقیقاً همان چیزی را اندازه گیری کنند که برای آن ساخته شده اند، بنابراین بهترین ابزار برای تعریف عملیاتی کردن متغیرها هستند.

عبارت سوم: مشاهده یکی از روش های اصلی جمع آوری اطلاعات و توصیف موضوعات مختلف است.

عبارت چهارم: در فرایند مصاحبه محقق ضمن گفت و گو و براساس پاسخ های دریافت کرده، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می کند. با توجه به این که پاسخ فرد به سؤال مصاحبه کننده مشخص کننده سؤال بعدی است، می تواند در فرایند مصاحبه نقش فعال داشته و به آن جهت بدهد.

تست و پاسخ ۶۷

سارا معلم مهد کودک است و دو تن از شاگردانش پسر عموی هم هستند. کدام گزینه توضیح درستی در مورد ویژگی‌های این دو شاگرد سارا است؟

- (۱) با توجه به نسبت خانوادگی، سارا می‌تواند توقع یکسانی تمامی رفتارهای این دو شاگرد را داشته باشد.
- (۲) سارا با مشاهده رفتار والدین یکی از آن‌ها می‌تواند برخی از ویژگی‌های دیگری را پیش‌بینی کند.
- (۳) با توجه به محیط تربیتی متفاوت، سارا احتمال می‌دهد که هر یک از آن‌ها در سن متفاوتی شروع به صحبت کرده باشند.
- (۴) سارا می‌تواند توقع مهارت‌های کلامی و دایره واژگان یکسانی از آن‌ها داشته باشد.

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۲ - عوامل مؤثر بر رشد)

درس نامه ●● عواملی که بر رشد انسان اثر می‌گذارد دو دسته‌اند:

- عوامل وراثتی
 - ← وراثت ایجادکننده صفاتی است که از قبل در فرد نهفته است.
 - ← رشد تغییراتی است که به آمادگی زیستی وابسته است و با گذشت زمان طبق یک برنامه طبیعی انجام می‌شود.
 - ← شروع توانایی‌ها در سنین خاص در اکثر افراد به عامل رشد مربوط می‌شود.
- عوامل محیطی
 - ← عواملی که در بیرون فرد وجود دارد و بر نحوه تغییرات رشدی اثر می‌گذارند.
 - ← یادگیری یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی است.
 - ← افزایش مهارت‌ها و تفاوت افراد در بهتر انجام دادن کارها بر اثر تمرین بیشتر به عامل محیطی مربوط می‌شود.

پاسخ تشریحی عوامل مؤثر بر رشد به دو دسته عوامل وراثتی و محیطی تقسیم می‌شوند. عوامل وراثتی آن دسته از عواملی هستند که با توجه به اهمیتشان می‌توانند موجب شباهت‌هایی میان اعضای یک خانواده شوند؛ به همین دلیل است که می‌توان با بررسی ویژگی‌های افراد فامیل نزدیک و دور، برخی از ویژگی‌های فرد را پیش‌بینی کرد. دو شاگرد سارا نیز به سبب نسبت فامیلی در برخی از صفات تحت تأثیر ویژگی‌های وراثتی مشابهی هستند؛ بنابراین سارا با مشاهده رفتار والدین آن‌ها می‌تواند برخی از ویژگی‌های هر دو شاگرد را پیش‌بینی کند. با توجه به این نکات:

بررسی گزینه‌های نادرست:

- (۱) درست است که این دو شاگرد در برخی از صفات تا حدی تحت تأثیر عوامل وراثتی تقریباً مشترکی هستند، اما به سبب وجود عوامل وراثتی متفاوت در برخی صفات دیگر و همچنین عوامل محیطی متفاوت تمامی رفتارهای این دو شاگرد یکسان نخواهد بود.
- (۳) با توجه به این که شروع کردن به صحبت بیشتر تحت تأثیر عامل رشد (عوامل وراثتی) است، می‌توان توقع داشت این دو، در سن مشابهی شروع به صحبت کرده باشند. فراموش نکنیم کودکان در خانواده‌های پرجمعیت و تک‌فرزند در سن یکسانی شروع به صحبت می‌کنند.
- (۴) کودکان در خانواده‌های پرجمعیت دایره واژگان گسترده‌تری دارند (دایره واژگان تحت تأثیر عامل محیطی است). به همین دلیل سارا نمی‌تواند توقع دایره واژگان یکسان از دو شاگرد خود داشته باشد، چون در دو محیط متفاوت قرار داشته‌اند.

تست و پاسخ ۶۸

کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با رشد شناختی دوره نوجوانی و رشد هیجانی دوره کودکی درست است؟

- (۱) از ویژگی‌های رشد این دوره، می‌توان به ناگهانی بودن آن اشاره کرد. - این دوره نسبت به دوره‌های بعدی رشد اهمیت زیادی دارد.
- (۲) از تحولات شناختی این دوره می‌توان به حساسیت نسبت به انتقاد دیگران اشاره کرد. - ترس از غریبه در اوایل این دوره بروز می‌کند.
- (۳) در پیش‌بینی یک موقعیت از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند. - به دلیل آگاهی بیشتر و تعامل با اطرافیان به نوع بالاتر و پیچیده‌تری تعمیم می‌یابد.
- (۴) پردازش اطلاعات در دوره نوجوانی ارتقا یافته و پختگی لازم در به کارگیری آن‌ها وجود دارد. - آگاهی دوجانبه از هیجانات، علت جهت‌دهی به هیجان‌های ساده در این دوره است.

پاسخ: گزینه ۳

(درس ۲ - ویژگی‌های رشد در دوره کودکی و ویژگی‌های رشد در دوره نوجوانی)

پاسخ تشریحی

- ۱) ناگهانی بودن رشد، مربوط به رشد جسمانی در دوره نوجوانی است، نه رشد شناختی. - اهمیت بیشتر دوره کودکی به همه جنبه‌های رشد کودک مربوط می‌شود و منحصر به رشد هیجانی کودک نیست.
- ۲) حساسیت نسبت به انتقاد دیگران، پیامد تغییرات شناختی است و خود یک تغییر شناختی در دوره نوجوانی محسوب نمی‌شود. - ترس از غریبه در اوایل کودکی (۸ ماهگی) بروز می‌کند، ولی به جنبه اجتماعی رشد مربوط می‌شود.
- ۳) یکی از تغییرات شگفت‌آور دوره نوجوانی، فرضیه‌سازی است که برای اولین بار در این دوره شکل می‌گیرد. به این معنا که نوجوان در پیش‌بینی یک موقعیت، از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند. - رشد هیجانی در دوره کودکی معطوف به سه هیجان ساده است و با توجه به رشد آگاهی کودکان از هیجانات مختلف و واکنش اطرافیان، هیجان‌های ساده به هیجان‌های مرکب که پیچیده‌تر و در سطح بالاتری هستند، تعمیم می‌یابند.
- ۴) هر چند نوجوانان رشد فزاینده‌ای در توانایی‌های شناختی دارند، اما در نحوه به‌کارگیری این توانایی‌ها، پختگی لازم را ندارند. - رشد هیجانی در دوره کودکی، فرایندی پیچیده است که نه تنها مستلزم آگاهی از هیجانات خود کودک، بلکه مستلزم آگاهی از هیجانات اطرافیان است؛ بنابراین فرایندی دوجانبه است، نه آگاهی دوجانبه.

تست و پاسخ ۶۹

در هر یک از موقعیت‌های زیر، به ترتیب کدام یک از موانع توجه دیده می‌شود؟

- مهدی پارچه‌فروش و راضیه خیاط است و در حین خرید لباس به ترتیب به جنس پارچه و کیفیت دوخت توجه می‌کنند.
- فرزند سعید مهر امسال به کلاس اول می‌رود. آن‌ها برای خرید کوله‌پشتی به بازار رفته‌اند. سعید به سادگی و سبکی کوله‌ها و فرزندش به رنگ و طرح روی آن‌ها توجه می‌کند.
- محبوبه در راه برگشت به خانه از مدرسه، بسیار گرسنه شده، در اتوبوس در حین نگاه کردن به تابلوی مغازه‌ها، اشتباهاً کلمه کتاب را «کباب» می‌خواند.

۱) اطلاعات موجود در حافظه - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی - انتظارات فرد

۲) سبک پردازش افراد و انتظارات آن‌ها - سبک پردازش - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی

۳) اطلاعات موجود در حافظه - سبک پردازش - انتظارات فرد

۴) سبک پردازش افراد و انتظارات آن‌ها - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی

(درس ۳ - منابع توبه)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

منابع توجه تحت تأثیر سه عامل است:

- ۱) تحریک حواس توسط محرک‌های بیرونی: زمانی که محرک بیرونی ویژگی‌های خاص و متمایزی دارد که توجه ما را به خود جلب می‌کند؛ مانند: شنیدن صدای بلند بوق یک ماشین.
- ۲) اطلاعات موجود در حافظه: زمانی که نظر ما به سمت اطلاعاتی که به واسطه شغل، علایق، تحصیلات و ... در حافظه ما وجود دارد جلب می‌شود؛ مانند: توجه دندان‌پزشک به دندان‌های افراد یا یک روان‌شناس به رفتارهای افراد.
- ۳) سبک پردازش افراد و نوع انتظارات آن‌ها: زمانی که فرد به دنبال محرکی با ویژگی‌های خاص (ادراکی یا مفهومی) است و یا انتظار چیزی یا فردی را با ویژگی‌های خاص می‌کشد؛ مانند: منتظر ماشین پدرمان هستیم و ماشین‌های شبیه مشخصات ماشین پدرمان، نظر ما را به خود جلب می‌کند.

پاسخ تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: زمانی که محرک بیرونی براساس اطلاعات پیشین موجود در حافظه فرد انتخاب شود عامل مؤثر «اطلاعات موجود در حافظه» بوده است؛ برای مثال دندان‌پزشکان هنگام گفت‌وگو به دندان‌های مخاطب خود توجه می‌کنند یا خیاط به کیفیت دوخت و پارچه‌فروش به کیفیت پارچه توجه می‌کند.

عبارت دوم: زمانی که سبک پردازش (ادراکی و مفهومی) افراد در محرک انتخابی برای توجه اثرگذار باشند و یا فرد در انتظار محرکی با ویژگی‌های خاصی باشد، منبع توجه «سبک پردازش و انتظارات آن‌ها» است. به همین دلیل است که سعید که به عنوان بزرگسال سبک پردازش مفهومی دارد به کیفیت کوله‌پشتی و کودکش که سبک پردازش ادراکی دارد به رنگ و طرح کوله‌پشتی‌ها توجه می‌کند.

عبارت سوم: محبوبه به دلیل گرسنگی بیشتر منتظر مواجه شدن با موضوعاتی است که به غذا مربوط می‌شوند و به همین دلیل کلمه کتاب که به کباب شبیه است را اشتباه پردازش می‌کند. این اشتباه به دلیل سبک پردازش و نوع انتظار او است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

تست و پاسخ ۷۰

درستی و نادرستی هر یک از عبارات‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- گوش‌به‌زنگی یک ویراستار در پیدا کردن غلط‌های نگارشی در یک مقاله علمی، به دلیل خستگی کاهش می‌یابد.
- شباهت دو تکلیف، دشواری تکلیف و ویژگی‌های شخصی در برآورد دقیق حداکثر مدت‌زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر نقش دارد.
- اطلاعات محرمانه یک شرکت لو رفته و مدیر شرکت یکی از کارمندانش را مقصر خواند در حالی که او چنین کاری نکرده بود. مدیر در نهایت علی‌رغم همه تلاش‌ها نتوانست فرد خاطی را پیدا کند. مدیر در این موقعیت دچار هر دو نوع خطای ردیابی علامت شده است.
- نگاه کردن از بالای یک ساختمان ده طبقه به پایین و برآورد نقاط سیاه در حرکت به عنوان انسان، مصداقی از توهم است.

- (۱) درست - درست - نادرست - نادرست
(۲) نادرست - نادرست - درست - نادرست
(۳) درست - نادرست - درست - درست
(۴) نادرست - درست - نادرست - نادرست

(درس ۳ - کارکردهای توهه، ساماندهی توهه، ادراک؛ محرک‌های محیطی را چگونه تفسیر می‌کنیم؟)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: نادرست است؛ به توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، گوش‌به‌زنگی گویند. در جست‌وجو به دنبال یافتن یک محرک مکانی در زمینه یا بافت مکانی هستیم، اما نمی‌دانیم در چه مکانی درست است که خستگی عاملی است که هم بر گوش‌به‌زنگی و هم بر جست‌وجو اثر می‌گذارد و کارکرد هر دو را کاهش می‌دهد، اما مثال داده‌شده مصداقی از جست‌وجو است، نه گوش‌به‌زنگی.

عبارت دوم: نادرست است؛ تعیین دشواری تکلیف و ویژگی‌های شخصی برای برآورد حداکثر زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر، نقش دارد، ولی شباهت دو تکلیف در توجه پراکنده نقش دارد، نه در توجه مستمر و متمرکز.

عبارت سوم: درست است؛ در هر موقعیت ردیابی دو خطای هشدار کاذب (ردیابی علامت غایب) و از دست دادن (ردیابی نکردن محرک حاضر) ممکن است رخ بدهد. در موقعیت ذکر شده در سؤال، مدیر زمانی که کارمندی که خطایی نکرده را به عنوان متهم در نظر می‌گیرد دچار «هشدار کاذب» شده و زمانی که نتوانسته فرد خاطی را پیدا کند، محرک هدف را از دست داده است؛ پس دچار «خطای از دست دادن» شده است.

عبارت چهارم: نادرست است؛ به ادراک بدون احساس «توهم» گفته می‌شود، در حالی که وقتی اشیا و افراد روی زمین را به دلیل فاصله زیاد مانند نقطه‌ای در حال حرکت می‌بینیم و آن‌ها را به عنوان انسان ادراک می‌کنیم، ادراک درست صورت گرفته است، نه توهم؛ چون احساس وجود دارد و ادراک ما با احساس ما منطبق هم هست.

تست و پاسخ ۷۱

نوع رمزگردانی در عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

- محسن ظرف ده دقیقه اتفاقات ۵ قسمت اول سریال را برای دوستش تعریف می‌کند تا با هم قسمت ششم را تماشا کنند.
- راضیه از طرح پارچه مدل و رنگ لباسی که دوستش در مهمانی هفته قبل پوشیده بود، برای مادرش دقیق تعریف می‌کند.
- مرجان رمز کارت بانکی‌اش را براساس تاریخ تولد پسرش انتخاب می‌کند.
- پیمان حروف الفبا را فقط با دیدن فیلم‌های آموزشی آموخته است.

(۱) کلی - دریافت تک‌حسی - رویدادی - دریافت چندحسی

(۲) جزئی - جزئی - رویدادی - تک‌حسی دیداری

(۳) کلی - جزئی - معنایی - دریافت چندحسی

(۴) جزئی - دیداری - معنایی - تک‌حسی شنیداری

پاسخ: گزینه ۳

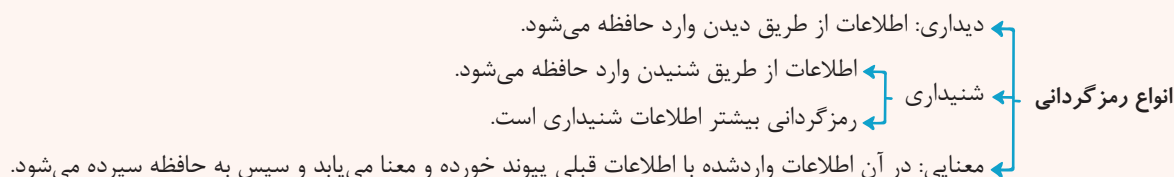
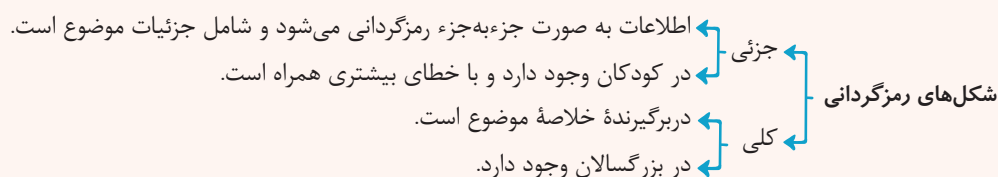
(درس ۴ - رمزگردانی)

مشاوره سعی کنید به تمام انواع رمزگردانی مسلط باشید و به دانستن یک یا دو تا از آن‌ها برای پیدا کردن جواب اکتفا نکنید؛ به عنوان مثال قسمت دوم در همه گزینه‌ها درست است و لذا امکان حذف گزینه وجود ندارد.

درس نامه ●●

رمزگردانی اولین مرحله حافظه است که در آن اطلاعات وارد می‌شوند که به شکل‌های مختلفی صورت می‌گیرد و انواع مختلفی دارد.

نکته رمزگردانی معنایی از رمزگردانی دیداری و شنیداری پایدارتر است.

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: رمزگردانی کلی، شامل خلاصه یک موضوع است. محسن در ده دقیقه فقط می‌تواند اتفاقات مهم سریال را تعریف کرده باشد، بنابراین با رمزگردانی کلی مواجه هستیم.

عبارت دوم: رمزگردانی جزئی شامل توجه به جزئیات و کوچک‌ترین قسمت‌های یک رویداد است؛ مانند توجه به طرح پارچه و مدل یک لباس و بیان دقیق آن‌ها؛ ضمناً راضیه این اطلاعات را فقط از طریق دیدن به خاطر سپرده است، پس رمزگردانی او از طریق یک حس صورت گرفته (دریافت تک‌حسی) و چون از طریق دیدن صورت گرفته به رمزگردانی دیداری مربوط است.

عبارت سوم: نوعی از رمزگردانی معنایی است، زیرا با پیوند دادن اطلاعات جدید با مطالب قبلی انجام شده است؛ ضمناً «رویدادی» از انواع حافظه براساس نوع اطلاعات است، نه از انواع رمزگردانی.

عبارت چهارم: پیمان از طریق دیدن فیلم حروف الفبا را آموخته است، بنابراین هم فیلم‌ها را دیده است (رمزگردانی دیداری) و هم صدای حروف را از طریق فیلم‌ها شنیده است که شکل و صوت حروف را توضیح می‌دهد؛ پس رمزگردانی او از طریق شنیدن هم بوده است، بنابراین او از دریافت چندحسی استفاده کرده است.

تست و پاسخ ۷۲

در هر یک از موقعیت‌های زیر به ترتیب کدام عامل مؤثر بر فراموشی اثرگذار بوده است؟

- بعد از مهمانی، فائزه اعتقاد داشت ظروف میزبان خوش‌رنگ بوده‌اند، اما عرشیا هر چه فکر کرد رنگ ظرف‌ها را به یاد نداشت.
- کوروش کتاب روان‌شناسی‌اش را با علاقه می‌خواند، اما برخلاف به یاد داشتن نام نظریه پردازها و محتوای نظریه‌ها نمی‌تواند بگوید هر نظریه به کدام نظریه پرداز مربوط است.
- پس از گذشت چند هفته عاطفه در مقایسه با شب شلوغ عروسی جزئیات بیشتری از مراسم عقد خود به خاطر دارد.

(۱) عدم رمزگردانی - عوامل عاطفی - تداخل اطلاعات

(۲) گذشت زمان - عوامل عاطفی - گذشت زمان

(۳) گذشت زمان - نشانه‌های بازیابی - گذشت زمان

(۴) عدم رمزگردانی - نشانه‌های بازیابی - تداخل اطلاعات

(درس ۴ - عوامل مؤثر بر فراموشی)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه...

مهم ترین عوامل مؤثر بر فراموشی عبارت اند از:

گذشت زمان	اطلاعات به دلیل گذشت زمان فراموش می شوند.
تداخل	یادگیری های جدید مانع از به یاد آوردن یادگیری های قبلی می شوند.
عوامل عاطفی	● به دو صورت عمل می کنند ➔ مثبت: مطالبی را که دوست داشته باشیم کم تر فراموش می کنیم. ➔ منفی: مطالبی را که دوست نداشته باشیم کم تر به حافظه می سپاریم و زودتر فراموش می کنیم؛ هم چنین وجود هیجانات منفی مانند اضطراب و ترس باعث فراموشی مطالب می شوند. ● عوامل عاطفی بر هر سه مرحله حافظه (رمزگردانی، نگهداری و بازیابی) اثر می گذارد.
عدم رمزگردانی	بسیاری از فراموشی ها به دلیل کم توجهی و نبود رمزگردانی است.
عدم وجود نشانه های بازیابی	● بازیابی اطلاعات از حافظه، به نشانه های آن اطلاعات وابسته است. ● نشانه های بازیابی هم می تواند درونی (معنایی) باشد و هم می تواند بیرونی (حسی یا غیرمعنایی) باشد. ● نشانه های درونی از نشانه های بیرونی کارآمدتر هستند.

پاسخ تشریحی

- علت فراموشی بسیاری از مطالب رمزگردانی نکردن آن مطالب است. در واقع بسیاری از فراموشی ها مانند فراموشی عرشیا در عمل ناشی از کم توجهی و نبود رمزگردانی است. به بیان ساده عرشیا اصلاً به رنگ ظروف توجه نکرده است و به همین خاطر رنگ ظروف را به خاطر ندارد.
- نشانه های بازیابی به دو دسته درونی و بیرونی تقسیم می شوند. نشانه های درونی برای بازیابی بهتر هستند و با کمک آن ها فراموشی کم تر اتفاق می افتد. برای کوروش مطالب کتاب روان شناسی و نظریه های مطرح شده جذاب هستند، ولی چون هیچ نشانه ای برای به خاطر سپردن نام نظریه پردازها نداشته است، آن ها را فراموش می کند.
- مراسم عروسی در مقایسه با مراسم عقد، مهمانان و جزئیات بیشتری دارد. به همین دلیل اطلاعات مربوط به شب عروسی علی رغم این که زمان کمتری از آن گذشته است به دلیل حجم زیاد اطلاعات بیشتر تداخل کرده اند و یا رمزگردانی نشده اند؛ به همین دلیل جزئیات مراسم عقد در خاطر عاطفه بیشتر مانده است.

تست و پاسخ ۷۳

علی کارشناس شهرداری است و باید طرحی برای بهبود فرهنگ رانندگی شهروندان طراحی کند و حسنا کارشناس فنی است و باید از سدی برق آبی بازدید کند تا تولید آن را بهینه سازی کند. با توجه به شرایط علی و حسنا کدام گزینه درست است؟

- ۱) علی و حسنا هر دو می توانند با طی اقدامات استاندارد به هدف خود برسند.
- ۲) علی راحت تر از حسنا می تواند شرایط موجود و مطلوب کار خود را تعریف کند.
- ۳) میزان تولید سد برق آبی ناشی از علل بیشتری نسبت به سطح فرهنگ رانندگی شهروندان است.
- ۴) در صحبت با مدیر بالادستی حسنا راحت تر از علی می تواند رسیدن به هدفش را تضمین کند.

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۵ - انواع مسئله)

درس نامه...

مسائل با توجه به شاخص های زیر به دو گروه «خوب تعریف شده» و «خوب تعریف نشده» تقسیم می شوند:

- ۱) شناسایی موقعیت اولیه
- ۲) فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس
- ۳) تعریف دقیق هدف
- ۴) امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

پاسخ تشریحی مسئله‌ای که علی با آن مواجه است «خوب تعریف نشده» و مسئله حسنا «خوب تعریف شده» است. تنها در مسائل خوب تعریف شده است که می‌توان اقدامات استاندارد را تعریف کرده و آن‌ها را دنبال کرد (رد ۱). در مسائل خوب تعریف نشده به مانند مسئله پیش روی علی نمی‌توان به راحتی شرایط موجود و مطلوب (هدف) را تعریف کرد (رد ۲)؛ همچنین مسائل خوب تعریف شده تحت تأثیر عوامل و علل کم‌تری بوده و مسائل خوب تعریف نشده چندعلیتی هستند (رد ۳). در نهایت در مسائل خوب تعریف شده می‌توان رسیدن به هدف را تضمین کرد (درستی ۴).

نکته خوب تعریف نشده بودن به معنای پیچیده بودن و دشواری حل یک مسئله است؛ به عبارت دیگر مسئله‌های پیچیده از آن جایی که علل متعددی دارند، به راحتی قابل تعریف نیستند.

تست و پاسخ ۷۴

- هر یک موارد زیر، به ترتیب با کدام روش حل مسئله همخوانی بیشتری دارد؟
- علی که انجام تکلیف درسی‌اش را فراموش کرده با راهنمایی دوستانش به فکر تظاهر به بیماری یا تقلب از تکلیف دوستش می‌افتد.
 - زهرا که برای شرکت در مصاحبه سالانه یک شرکت بین‌المللی نیاز به تقویت زبان انگلیسی‌اش دارد، به پیشنهاد دوستش در یک مؤسسه معتبر زبان ثبت‌نام می‌کند.
 - فریده برای تدریس کتاب جامع نظریات روان‌شناسی، از دانشجویانش می‌خواهد هر هفته یک فصل آن را ارائه دهند.
 - رضا که تجربه کافی برای طرح سؤالات پایان ترم برای دانش‌آموزانش ندارد، تصمیم می‌گیرد از نمونه سؤالات امتحان نهایی سال قبل استفاده کند.

(۱) کاهش تفاوت وضعیت موجود و وضعیت مطلوب - اکتشافی - خردکردن - خردکردن

(۲) مهندسی معکوس - تحلیلی - کاهش تفاوت وضعیت موجود و مطلوب - خردکردن

(۳) بارش مغزی - تحلیلی - خردکردن - شروع از آخر

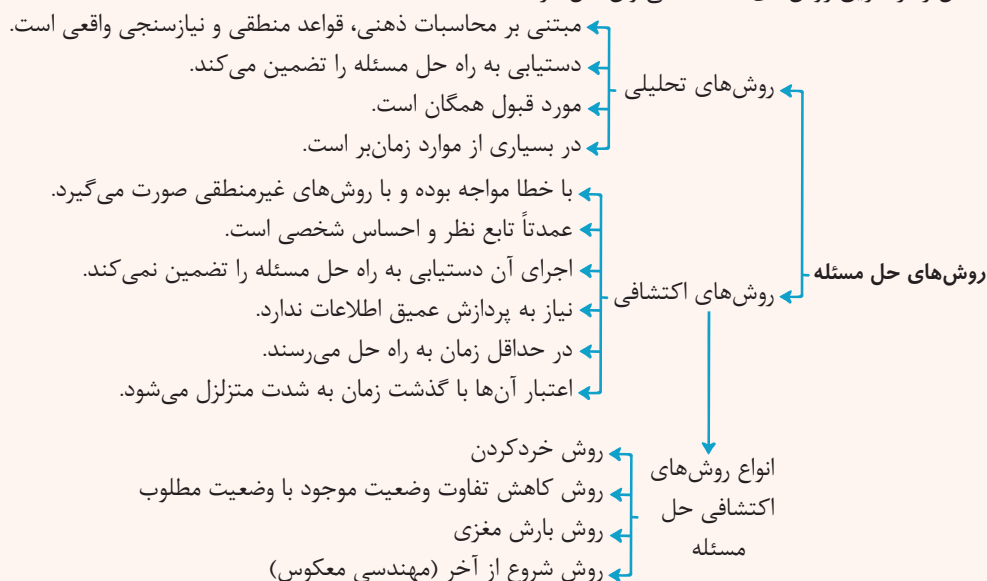
(۴) خردکردن مسئله - اکتشافی - کاهش تفاوت وضعیت موجود و مطلوب - مهندسی معکوس

(درس ۵ - انواع روش‌های حل مسئله)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

مسائل را از طریق روش‌های مختلف می‌توان حل کرد:

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: علی با مسئله قانع کردن معلم به دلیل عدم انجام تکالیف روبه‌رو است و برای مقابله از نظرات و همفکری دوستانش استفاده کرده و به این فکر می‌افتد که با بهانه موجهی پیدا کند و یا آن را با تقلب کردن انجام دهد، بنابراین او به پیشنهاد‌های ارائه شده توسط دوستانش به راه حل رسیده؛ پس به بارش مغزی اشاره دارد.

عبارت دوم: روش‌های تحلیلی زمان بر هستند، اما دستیابی به راه حل مسئله را تضمین می‌کنند و مبتنی بر نیازسنجی واقعی بوده و مورد قبول همگان هستند؛ مانند روش پیشنهادی دوست زهرا که منطقی است و او را در رسیدن به هدف کمک می‌کند.

عبارت سوم: تدریس یک کتاب جامع، یک مسئله بزرگ است که حل یک‌باره آن امکان‌پذیر نیست. تقسیم این کتاب به بازه‌های زمانی هفته‌ای و فصل‌فصل کردن آن، مصداقی از خرد کردن مسئله است که با کنار هم قرارگیری آن‌ها، مسئله بزرگ‌تر حل خواهد شد.

عبارت چهارم: رضا برای طرح سؤالات پایان ترم تجربه کافی ندارد و به جای این که سعی کند کتاب‌های مربوط به شیوه‌های درست طراحی سؤال را مطالعه کند و براساس آن سؤالات مناسب را طرح کند، سعی کرده از محصول آماده و نمونه سؤالات طرح شده استفاده کند تا کم‌کم با مواجه شدن با نمونه سؤالات آماده به توانایی طرح سؤالات استاندارد و متناسب با الگوی ارزشیابی برسد؛ پس از روش شروع از آخر استفاده کرده است.

تست و پاسخ ۷۵

چند ساعت مانده به غروب آفتاب، سازمان هواشناسی بارش برف شدید و پیش‌بینی نشده‌ای را در ساعات پیش رو گزارش داد. سهیلا که چمدان‌هایش را هم در صندوق عقب ماشینش گذاشته بود دلش نیامد سفر خود را لغو کند، اما مهدیه با وجود تهیه ملزومات سفر، ناراحت به خانه برگشت. به ترتیب، ملاک تصمیم‌گیری سهیلا و مهدیه در کدام گزینه آمده است؟

(۱) هزینه - خطر (۲) سودمندی - خطر (۳) هزینه - هزینه (۴) سودمندی - هزینه

(درس ۶ - ملاک‌های تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه...

ملاک‌های تصمیم‌گیری عبارت‌اند از:

- مزیت‌ها
- هزینه‌ها
- خطر

- **مزایا و هزینه‌ها:** هنگام خرید، انتخاب و تصمیم‌گیری ما قطعاً براساس هزینه و مزایای خاص آن کالا خواهد بود؛ به عبارت دیگر براساس خرد و دانش خودمان تصمیم می‌گیریم، یعنی ملاک ما میزان سودمندی‌ای است که انتظار داریم به آن برسیم. بر این اساس هر چه هزینه کم‌تر و مزایا بیشتر باشد آن کالا را انتخاب خواهیم کرد و هر چه هزینه بیشتر و مزایا کم‌تر باشد، احتمال انتخاب کاهش می‌یابد.
- **هزینه‌های قبلی:** گاهی به دلیل هزینه‌های قبلی که کرده‌ایم دست به انتخاب پر خطر می‌زنیم.
- **خطر:** هرگاه اطمینان کافی به نتایج تصمیم‌گیری وجود نداشته باشد و یا خطر از دست دادن وجود داشته باشد، خطر نکرده و تصمیم نمی‌گیریم.

پاسخ تشریحی زمانی که فرد با توجه به هزینه‌های مادی و معنوی گذشته خود برای رسیدن به خواسته‌اش علی‌رغم خطرناک بودن و نادرستی تصمیم، تصمیم به ادامه مسیر بگیرد ملاک تصمیم‌گیری هزینه بوده است؛ مانند فردی که لوازم شنا خریده ولی با وجود طوفانی شدن دریا از ساحل برنمی‌گردد یا سهیلا که با وجود اعلام بارش برف تصمیم به ادامه سفر خود می‌گیرد.

زمانی که فرد براساس دوری از خطرهای احتمالی تصمیم‌گیری کند ملاک تصمیم‌گیری او خطر بوده است؛ به مانند مهدیه که برای دورماندن از خطر بارش برف سنگین سفر خود را لغو می‌کند.

تست و پاسخ ۷۶

کدام یک از موقعیت‌های زیر به تعارض گرایش - اجتناب اشاره ندارد؟

- (۱) دوستان هستی از او می‌خواهند که فردا صبح خیلی زود برای کوهنوردی به آن‌ها بپیوندد و او بین انتخاب استراحت صبح‌گاهی و معاشرت با دوستانش دچار تعارض شده است.
- (۲) اکرم امروز صبح به دوستانش گفت که نمی‌تواند بین این دو موقعیت که کارمند باشد و اوقات تفریح و استراحتش محدود شود و این که بیکار باشد و نتواند امرار معاش کند، تصمیم بگیرد.
- (۳) شکورا مشروط شده و خیلی دلش می‌خواهد که این راز را با خواهرش در میان بگذارد، ولی نگران فاش شدن آن در خانواده است.
- (۴) فائزه شب گذشته خیلی ناراحت بود؛ زیرا خانواده‌اش برای دیدن تاثیر مورد علاقه او رفته بودند، اما او به دلیل امتحان سختی که داشت، نتوانست آن‌ها را همراهی کند.

(درس ۶ - پیام‌های ناتوانی در تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

تعارض حاصل ناتوانی در تصمیم‌گیری است و سه نوع است:

انواع تعارض	موقعیت
گرایش - گرایش	زمانی که فرد بین دو امر خواستنی فقط باید یکی را انتخاب کند.
گرایش - اجتناب	زمانی که فرد باید انتخابی کند که هم جنبه مطلوب و هم جنبه نامطلوب دارد.
اجتناب - اجتناب	زمانی که فرد بین دو امر نامطلوب مجبور به انتخاب باشد.

پاسخ تشریحی

تعارض گرایش - اجتناب در موقعیتی رخ می‌دهد که یک تصمیم هم جنبه‌ای مطلوب دارد و هم جنبه‌ای نخواستنی و نامطلوب. در این موقعیت فرد بین این که آن تصمیم را بگیرد یا نه دچار تعارض می‌شود.

تشریح گزینه‌ها:

- ۱) معاشرت با دوستان: جنبه خواستنی / بیدار شدن صبح زود: جنبه نخواستنی ← تعارض گرایش - اجتناب
- ۲) کارمند بودن و محدود شدن اوقات فراغت: نخواستنی و نامطلوب / بیکار بودن و ناتوانی در امرار معاش: نخواستنی و نامطلوب ← تعارض اجتناب - اجتناب
- ۳) شکورا دوست دارد رازی که در دل دارد را با خواهرش در میان بگذارد: خواستنی و مطلوب / ولی دلش نمی‌خواهد بقیه افراد خانواده متوجه آن شوند و نگران لو رفتن خبر مشروط شدنش از طریق خواهرش است: نخواستنی و نامطلوب ← تعارض گرایش - اجتناب
- ۴) همراهی با خانواده و دیدن تاثیر مورد علاقه: خواستنی و مطلوب / گرفتن نمره بد در امتحان: نخواستنی و نامطلوب ← تعارض گرایش - اجتناب

تست و پاسخ ۷۷

هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب، با کدام مورد ارتباط بیشتری دارد؟

- هدیه به توصیه پزشک برای حفظ سلامتی‌اش هر روز یک ساعت ورزش می‌کند.
- مهران سعی دارد در دانشگاه معدل الف شود تا با بهره‌مندی از تخفیف شهریه، پدرش را خوشحال کند.
- سوگل به دلیل قولی که به مدیرش داده، برای پایان پروژه، شب‌ها بیدار می‌ماند. چون معتقد است عمل به وعده وظیفه هر انسانی است.
- ۱) شدت و جهت رفتار در او مشخص است. - منبع لذت وی، عاملی خارجی است. - عوامل فرازیستی عامل بروز رفتار بوده است.
- ۲) عاملی فرازیستی او را به حرکت واداشته است. - عوامل زیستی در رفتار او دخیل هستند. - رفتارش دوام زیادی نخواهد داشت.
- ۳) تحت تأثیر پاداش بیرونی به ورزش کردن برانگیخته شده است. - با حذف پیامد رفتار، رفتار مهران نیز دوام نمی‌یابد. - عمل کردن به قول برای وی لذتی درونی دارد.
- ۴) اگرچه شدت رفتار مشخص است، اما جهت رفتار مشخص نیست. - منبع لذت وی، در خود تکلیف است. - ترس از اخراج به عنوان انگیزه بیرونی، عامل رفتار است.

(درس ۷ - انگیزه و نگرش، انگیزه‌های بیرونی، انگیزه‌های درونی)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره نکته مهم در حل این نوع سوالات که نمونه آن در کنکورهای دی‌ماه و تیرماه سال گذشته دیده شده، قدرت شما در تشخیص،

مصادیق انگیزه یا نگرش و سپس تعیین ویژگی‌های مربوطه است.

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: هدیه برای این که به سلامتی دست یابد هر روز یک ساعت ورزش می‌کند، بنابراین در مورد هدیه می‌توانیم بگوییم چون هدف مشخصی دارد، پس جهت حرکت در او مشخص است و چون مقدار زمانی که باید هر روز بگذارد (روزی یک ساعت ورزش) را نیز تعیین کرده است، پس شدت حرکت نیز مشخص است (تأیید ۱) و رد ۴؛ ضمناً عامل زیستی یعنی رسیدن به سلامتی او را به حرکت واداشته است (رد ۲) و از آنجایی که خود ورزش کردن لذت‌بخش نبوده، بلکه پیامد آن (رسیدن به سلامتی) باعث بروز رفتار شده، پس عامل بیرونی، رفتار را در او به وجود آورده است، پس عبارت مطرح شده در ۳ نیز صحیح است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

عبارت دوم: علت درس خواندن مهران لذت بردن از درس خواندن نیست، بلکه بهره‌مندی از تخفیف شهریه و خوشحال کردن پدر است؛ پس منبع پاداش و لذت در بیرون از فعالیت قرار دارد و با قطع پاداش، رفتار مهران نیز دوام زیادی نخواهد داشت (تأیید عبارات ۱ و ۳ و رد ۴)؛ ضمناً خوشحال کردن پدر عامل فرازیستی است (رد ۲).

عبارت سوم: سوگل عقیده دارد که هر انسانی باید به قولش عمل کند، پس عامل رفتار او برای شب‌بیداری و به پایان رساندن پروژه، باورها و نگرش‌های اوست؛ بنابراین عامل فرازیستی باعث بروز رفتار شده است و مادامی که این نگرش وجود دارد رفتار هم وجود خواهد داشت؛ ضمناً نگرش‌ها پس از شکل‌گیری ثبات بیشتری داشته و در برابر تغییر مقاومت می‌کنند (رد ۲). درونی و بیرونی بودن منبع لذت در انگیزه‌ها مطرح هستند، در حالی که علت رفتار سوگل نگرش‌های اوست. (رد ۳ و ۴)

تست و پاسخ ۷۸

مشخص کنید هر یک از موارد زیر به کدام یک از روش‌های اسناد برمی‌گردد؟

- بدطعم شدن غذا به خاطر عدم تجربه کافی فرد در آشپزی و تهیه مواد غذایی بی کیفیت
- ضرر کردن فرد در تجارت به خاطر تورم‌ها و مصوبه‌های جدید قانونی و مالیات سنگین بر درآمد مردم در سال جاری
- سلامت کامل دندان‌های فرد علی‌رغم عدم مراقبت‌های بهداشتی و به خاطر ارثی بودن جنس دندان‌های خوب

۱) ناپایدار درونی - غیر قابل کنترل بیرونی - درونی غیر قابل کنترل

۲) پایدار درونی - پایدار بیرونی - درونی قابل کنترل

۳) ناپایدار بیرونی - غیر قابل کنترل درونی - بیرونی غیر قابل کنترل

۴) پایدار بیرونی - ناپایدار درونی - بیرونی قابل کنترل

(درس ۷ - اسناد)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه اسناد به معنای نسبت دادن شکست‌ها و موفقیت‌هایمان به عوامل زیربنایی آن است. در اسناد سه عامل در نظر گرفته می‌شود:

- ۱) عوامل درونی - بیرونی
- ۲) عوامل قابل کنترل - غیر قابل کنترل
- ۳) عوامل پایدار - ناپایدار

پاسخ تشریحی توضیح عبارات:

عبارت اول: بدطعم شدن غذا به خاطر تجربه ناکافی فرد، ناپایدار است؛ زیرا می‌تواند با تلاش و تمرین، مهارت‌هایش برای درست کردن غذا و تهیه مواد غذایی باکیفیت ارتقا یابد؛ همچنین به ویژگی‌های فردی و خود شخص برمی‌گردد، بنابراین درونی است. ← ناپایدار درونی

عبارت دوم: دلیل ضرر کردن فرد، غیر قابل کنترل است؛ زیرا ضرر او به شرایط اقتصادی جامعه و قوانین حاکم بر جامعه نسبت داده شده است که فرد نمی‌تواند تغییر دهد؛ ضمناً تورم و قوانین به عوامل بیرون از خود فرد مربوط می‌شود. ← غیر قابل کنترل بیرونی

عبارت سوم: ارثی بودن جنس خوب دندان‌ها امری پایدار است و در طول زمان تغییر نمی‌کند؛ ضمناً انتخاب ویژگی‌های ارثی در اختیار و کنترل ما نیست، پس غیر قابل کنترل است، همچنین به ویژگی‌های شخصی فرد برمی‌گردد و درونی است. ← پایدار درونی غیر قابل کنترل

تست و پاسخ ۷۹

درستی و نادرستی هر یک از عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- به مجموعه الگوهای رفتاری، هیجانی مورد استفاده روزمره افراد سبک زندگی می‌گویند.
- همه اهدافی که در روان‌شناسی سلامت دنبال می‌شود در اثرات ورزش بر سلامتی نیز دیده می‌شود.
- مقدار احساس فشار روانی تحت تأثیر تعامل فرد و محیط است و نوع آن از قضاوت او از شرایط بیرونی تأثیر می‌گیرد.
- مصرف شیر و لبنیات در رژیم غذایی می‌بایست بیشتر از سبزیجات و میوه‌ها باشد.

۲) درست - نادرست - نادرست - درست

۱) نادرست - درست - درست - نادرست

۴) درست - نادرست - درست - نادرست

۳) نادرست - درست - نادرست - درست

(درس ۸ - سبک زندگی)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: نادرست؛ به مجموعه الگوهای رفتاری، شناختی که افراد در زندگی روزمره خود از آن‌ها استفاده می‌کنند؛ سبک زندگی گفته می‌شود. عبارت دوم: درست؛ ورزش علاوه بر ایجاد لذت و شادابی، موجب حفظ و ارتقای سلامتی و پیشگیری و کنترل بسیاری از بیماری‌ها می‌شود. این اثرات دقیقاً همان اهدافی است که روان‌شناسان سلامت به دنبال آن هستند. عبارت سوم: درست؛ فشار روانی روبه‌روشدن با تغییر در زندگی است. همه افراد در زندگی خود استرس را تجربه می‌کنند. فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط است، بنابراین نوع قضاوت و ارزیابی او از شرایط، مقدار و نوع فشار روانی فرد را تعیین می‌کند؛ اگر فرد موقعیت را به صورت فشارآور و فراتر از توانایی خود ارزیابی کند و سلامتی خود را در خطر ببیند، فشار روانی او از نوع منفی است، ولی اگر موقعیت را یک چالش بداند و انگیزه و تلاشش افزایش یابد، فشار روانی او از نوع مثبت است. عبارت چهارم: نادرست؛ با توجه به ترتیب هرم غذایی، لازم است مصرف میوه‌ها و سبزیجات در رژیم غذایی بیشتر از شیر و لبنیات باشد.

تست و پاسخ ۸۰

درستی یا نادرستی موارد زیر به ترتیب کدام است؟

- از شوخ‌طبعی برای حذف عامل فشارآوری که در کوتاه‌مدت قابل حل نیست، استفاده می‌شود.
- روبه‌روشدن با فشار روانی، یک روش سازگارانهٔ مقابله است که منجر به حل مسئله می‌شود.
- خطرناک‌بودن موقعیت و میزان قدرت تغییر موقعیت، به ترتیب سؤالاتی هستند که در موقعیت استرس‌زا ارزیابی می‌شوند.
- روی آوردن به بزهکاری، از جمله مقابله‌های ناسازگارانه در هنگام رویارویی با فشار روانی است.

(۲) نادرست - نادرست - درست - نادرست

(۱) درست - درست - نادرست - نادرست

(۴) درست - درست - نادرست - درست

(۳) نادرست - نادرست - درست - درست

(درس ۸ - راه‌های مقابله با فشار روانی منفی)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: نادرست؛ برای این که راحت‌تر بتوان با فشار روانی سازگار شد و اوقات سخت مواجهه با فشار روانی را سپری کرد، از حس شوخ‌طبعی استفاده می‌شود، نه این که مستقیماً از شوخی برای حذف عامل فشارآور استفاده کنیم. عبارت دوم: نادرست؛ فشار روانی، روبه‌روشدن با تغییر در زندگی است، تغییری که باعث به هم خوردن تعادل در زندگی می‌شود و لازم است برای سازگارشدن با شرایط جدید بیشتر تلاش کنیم، بنابراین برای مقابله باید با موقعیت روبه‌رو شویم تا بتوانیم برای از بین بردن آن و یا به حداقل رساندن و تحمل آن تلاش کنیم. عبارت سوم: درست؛ فرد در فشار روانی ابتدا براساس برداشت اولیه خود به ارزیابی موقعیت می‌پردازد و از خود می‌پرسد آیا خطری مرا تهدید می‌کند؟ و سپس کنترل شخصی خود (قدرت تغییر) را برآورد می‌کند و می‌گوید: «آیا من می‌توانم کاری برای تغییر موقعیت انجام دهم؟» عبارت چهارم: نادرست؛ گاهی افراد برای مقابله یا حذف فشار روانی، به مصرف داروهای شیمیایی و دخانیات می‌پردازند. استفاده مکرر از این نوع روش مقابله ناسازگارانه، می‌تواند زمینه‌ساز شکل‌گیری اعتیاد، بزهکاری و انحراف‌های فردی و اجتماعی باشد (نه این که انتخاب اولیه فرد در مقابله با فشار روانی، اقدام به انواع بزهکاری باشد).

گزیده سوالات

(ویژه گروه علوم انسانی)

عربی اختصاصی

۱۷

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲
دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی

- ۸۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)
لم ينظروا: نگاه نکرده‌اند، نگاه نکردند (رد گزینه ۲) السماء: آسمان؛ معرفه است (رد گزینه ۱) فوقهم: بالای سرشان (رد گزینه ۳) ← در جای مناسبی ترجمه نشده است. / كيف: چطور (رد گزینه ۱) بنیناها: آن را ساخته‌ایم (رد گزینه ۳)
- ۸۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۴)
عندما: هنگامی که (رد گزینه ۳) الصيادون الإفريقيون: شکارچیان آفریقایی (رد گزینه ۲) / كان ... يحفرون: می‌کندند (رد گزینه ۳) / جافّة: درحالی که خشک است؛ حال است نه صفت (رد گزینه ۱) / هم يبحثون: در حالی که می‌گشتند؛ جمله حالیه (رد سایر گزینه‌ها) / سمک مدفون: یک ماهی مدفون؛ نکره است (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / نام نوماً عمیقاً: عمیقاً خوابیده بود؛ مفعول مطلق نوعی (رد گزینه ۳)
- ۸۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۸)
هناك أشخاص: افرادی هستند، افرادی وجود دارند (رد گزینه ۲) / لا يؤذون: ایفا نمی‌کنند، بازی نمی‌کنند (رد گزینه ۳) / نفس العصر الذي: همان دوره‌ای که (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / يعيشون: زندگی می‌کنند (رد گزینه ۴) / فقط: تنها (رد گزینه ۲) / بل: بلکه (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / يؤثرون: تأثیر می‌گذارند (رد سایر گزینه‌ها) / سوف يأتون: خواهند آمد (رد گزینه ۳)
- ۸۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۲)
شدائد الدهر: سختی‌های روزگار (رد گزینه ۳) / أن تضعف: که ضعیف کند (رد گزینه ۲) / لكم: به شما (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / أن تحسنوا عملكم: که کارتان را درست انجام دهید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / لا تشعروا بخيبة الأمل: احساس ناامیدی نکنید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / استعينوا بالله: از خدا یاری بخواهید (رد گزینه ۲)
- ۸۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)
لا شيء: هیچ چیز (رد گزینه ۳) / الشاتم الأحمق: ناسزاگوی احمق (رد گزینه ۴) / في هذا السكوت: در این سکوت (رد گزینه ۴) / خيرين معاً: دو خوبی باهم (رد گزینه ۳) / إسقاط: عصبانی کردن (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / إرضاء: خشنود ساختن (رد سایر گزینه‌ها)

۸۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۲ (درس های ۱ و ۲)

ترجمه صحیح سایر گزینه ها:

(۲) زیرا آنان وقتی سرانجام بعضی کارها را ببینند، هرگز آن ها را تکرار نخواهند کرد! («لن + مضارع» به صورت مستقبل منفی ترجمه می شود).

(۳) فرزندان گاهی پندهای ارزشمندی را که به آن ها تقدیم می کنید، می پذیرند ولی آن ها را فراموش می کنند! («تَقْدَمُونَ» هم للمخاطبین است و هم معلوم).

(۴) اما تجربه ها در حافله شان ماندگار خواهد شد و آن ها را به دیگران منتقل می کنند!

۸۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (جامع)

ترجمه صحیح سایر گزینه ها:

(۱) بستن شیر آب هنگام شستن دست ها به کاهش مصرف آب کمک می کند!

(۳) هنگام صبح تب شدیدی داشتم، پس برای بهبودی بیماری ام در خانه استراحت کردم!

(۴) پی گمان نگاه کردن به دریا و گوش کردن به صدایش، اعصاب را آرام می کند و به تو شادی را هدیه می دهد!

۸۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۳)

تنها: إِنْهَا، إِلَّا (رد گزینه ۳) // کارهای نیکی: أَعْمَالٌ حَسَنَةٌ؛ نکره است (رد گزینه های ۳ و ۴) // انجام می دهی: تَفْعَلُهَا (رد گزینه های ۲ و ۴) // با اخلاص: مُخْلِصًا؛ حال است (رد گزینه های ۲ و ۴)

۸۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۳)

مفهوم حدیث گزینه ۳ (مردم خفتگان اند، پس هنگامی که بپایند، بیدار می شوند!) بر «غفلت انسان در دنیا» دلالت دارد. آیه شریفه گزینه ۱ (و کافر می گوید ای کاش من خاک بودم)، بیت گزینه ۲ و بیت گزینه ۴ به ترتیب بر مفاهیم «حسرت گوینده (کافر)»، «حسرت عاشق از ناتوانی در وصال معشوق» و «تداوم عمر در غفلت» دلالت می کنند. توجه داشته باشید که بیت گزینه ۴ بر «تداوم باقی عمر در غفلت» دلالت دارد، نه بر مفهوم کلی «غفلت».

■ ترجمه متن:

«هوش مصنوعی یکی از فن آوری های نوینی است که در راستای بهینه سازی توانمندی های دستگاه ها و پرداختن به برنامه هایی پیچیده و گوناگون تلاش می کند! آن، دست آوردی بزرگ در زمینه علوم به شمار می رود و زندگی انسانی را در بسیاری از زمینه ها آسان می سازد! از جمله فوایدش آن است که به آبادسازی شهرها و کشورها کمک می کند و تولید را افزایش می دهد و خدمات بهداشتی را در پیشگیری و درمان بهبود می بخشد، همچنان که در زمینه های امنیتی مانند چهره شناسایی و تنظیم عبور و مرور سود می رساند و با ترجمه زبان ها به یکدیگر دامنه ارتباط با دیگران را گسترش می دهد! ولی نقش انسان را در برخی زمینه ها محدود می سازد و با به کارگیری اش به جای انسان در بعضی از مأموریت هایی که سرعت و دقت بیشتری می طلبند، برخی از فرصت های کار را به طور جدی تهدید می کند، همچنان که برخی از توانمندی ها و مهارت های بشری مانند تفکر خلاق و تحلیل نقاد را کاهش می دهد! از این رو سزاوار است در به کارگیری هوش مصنوعی به شکلی حکیمانه و مسؤولانه کوشا باشیم و اعتماد به نفس مان را از دست ندهیم و گر نه در برابر این ابزار زانو خواهیم زد و از توانمندی هایمان احساس ناامیدی خواهیم کرد و در خفتگی خرد خواهیم افتاد! پس گذر زمان چه شتابان است و چقدر دنیا برای انسان از نظر فرصت تنگ است و چقدر هر روز برایش از پدیده و امکانی نو فراخ می شود!»

۹۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه گزینه ها:

(۱) هوش مصنوعی دو رو دارد، روی سودمندی که زندگی انسان را آسان می سازد و روی زیان باری که نقش وی را در برخی زمینه ها محدود می سازد!

(۲) هر که هوش مصنوعی را بدون حکمت و تدبیر به کار برد، اعتماد به نفسش را از دست می دهد و احساس ناامیدی و خفتگی خرد می کند!

(۳) گویی عقربه های ساعت تندتر از گذشته می چرخند، پس همچنان که می کوشیم با دست آوردی علمی آشنا شویم، زمان برای ما دستاورد نوینی می آورد!

(۴) هوش مصنوعی در همه زمینه ها بر هوش بشری برتری دارد به جز در مأموریت هایی که سرعت و دقت بیشتری می طلبند!

۹۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه عبارت سؤال: «بر اساس متن، گزینه ای را معین کن که از فایده های هوش مصنوعی به شمار نمی رود!»

ترجمه گزینه ها:

(۱) بهینه سازی و پیشرفت خدمات امنیتی مانند تنظیم حرکت عبور و مرور و شناسایی چهره!

(۲) آبادسازی شهرها و گسترش ارتباط و پرداختن به مأموریت هایی که سرعت و دقت بیشتری را می طلبند!

(۳) افزایش تولید و بهبود خدمات بهداشتی در پیشگیری از بیماری ها یا درمان آن!

(۴) محدودسازی برخی مهارت های بشری و توانمندی هایش مانند تفکر خلاق و نقاد!

با توجه به متن، محدودسازی برخی مهارت های بشری و توانمندی هایش مانند تفکر خلاق و نقاد از معایب هوش مصنوعی به شمار می رود.

۹۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) چگونه هوش مصنوعی نقشش را در گسترش ارتباط اجتماعی ایفا می‌کند؟
- ۲) دستگاه‌هایی که هوش مصنوعی در بهینه‌سازی یا افزایش تولیدشان تلاش می‌کند، چه هستند؟
- ۳) چرا هوش مصنوعی تهدیدی جدی برای اندیشمندان و تحلیلگران نقد به‌شمار می‌رود؟
- ۴) برای ما چه رخ خواهد داد اگر هوش مصنوعی را به شیوه‌ای نادرست به‌کار ببریم؟

۹۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مجهول ← معلوم/ نائب الفاعل ← فاعل

۲) اسم الفاعل ← اسم المفعول

۴) معرفة ← نكرة/ حال ← خبر للفعل الناقص «نكون»

۹۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) من باب «تفعّل» ← من باب «افتعال»/ متعّد ← لازم/ فاعله «الدّنيا» ← فاعله لم يُذكر

۲) معرفة ← نكرة/ نائب الفاعل و مرفوع ← مفعول و منصوب

۴) اسم التفضیل ← فعل ماضٍ من أفعال التّعجب/ مبتدأ و مرفوع ← فعل و فاعل

۹۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۱ و ۲)

در گزینه ۲، واژه «مُنْفَصِلَة» از فعل «يَنْفَصِلُ» که مضارع باب «انفعال» می‌باشد، ساخته شده است؛ از آنجا که فعل‌های باب «انفعال» همواره «لازم» هستند، هیچ‌گاه از آن‌ها «اسم مفعول» ساخته نمی‌شود، بنابراین نوشتار واژه «مُنْفَصِلَة» به‌صورت «مُنْفَصِلَة» صحیح است. درضمن صورت صحیح واژه قبل از آن، «قِطْعَة» می‌باشد.

۹۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۵)

بررسی گزینه‌ها:

۱) «تُصَدَّر» خبر حروف مشبّهه است ولی فعل مضارع می‌باشد.

۲) «لیست» خبر است که فعل ماضی محسوب می‌شود.

۳) در این عبارت «موظّفون» خبر است و «تَجَمَّعُوا» جمله وصفیه آن است.

۴) «أری» و «جالسون» خبر هستند که به‌ترتیب فعل مضارع و اسم می‌باشند.

۹۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۲)

جای خالی اول صفت است و لذا باید مجرور باشد و همچنین «ال» داشته باشد (رد گزینه‌های ۲ و ۴). جای خالی دوم معدود عدد «خمسة» است که باید جمع و مجرور باشد. (رد گزینه ۳)

۹۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

بررسی گزینه‌ها:

۱) با توجه به علامت انتهای فعل (کسرة عارضی) واضح است که مجزوم و نهی است.

۲) با توجه به معنا فعل منفی است.

۳) با توجه به معنا و وجود حرف «فَ» قبل از «لام»، فعل آمر است.

۴) در این عبارت حرف لام بر سر مصدر آمده است و لام جازه می‌باشد و طبعاً برای طلب (لام جازمه) نمی‌تواند به‌کار رفته باشد.

۹۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۲)

بررسی گزینه‌ها:

۱) در این عبارت جمله حالیه داریم ولی «صیادون» که اسم مبالغه می‌باشد، در نقش خبر است.

۲) «حمالة» هم اسم مبالغه و هم حال مفرد است.

۳) در این عبارت اسم مبالغه‌ای وجود ندارد. («علامة» ربطی به اسم مبالغه ندارد).

۴) «جباراً» و «فُماًماً» اسم مبالغه هستند ولی خبر افعال ناقصه محسوب می‌شوند و حال نیستند.

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۴)

دقت: تأکید روی فعل با «لقد» یا مفعول مطلق تأکیدی صورت می‌گیرد و فاعل محذوف اشاره به فعل مجهول دارد.

بررسی گزینه‌ها:

۱) فعل‌های این گزینه هیچ‌کدام مجهول نیست. (باب «انفعال» مجهول نمی‌شود!)

۲) «إن» برای تأکید روی جمله است نه فعل؛ هرچند که فعل عبارت مجهول است.

۳) «أرسل» فعل مجهول است و «إرسالاً» مفعول مطلق تأکیدی است.

۴) فعل عبارت مجهول است ولی چون مفعول مطلق دارای صفت است (جمیلاً) لذا مفعول مطلق نوعی است.

تاریخ

(ویژه گروه علوم انسانی)

- ۱۰۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۲)
- در گاه‌شماری اوستایی ماه‌ها و روزهای هر ماه با اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بود. نام ماه‌های گاه‌شماری هجری شمسی (گاه‌شماری رسمی فعلی ایران) نیز مشابه ماه‌های گاه‌شماری اوستایی است.
- ۱۰۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۱۱)
- ارائه تصویر روشن و کامل از نحوه اداره کشور و تشکیلات اداری در دوران مادها به دلیل کمبود اسناد و شواهد مکتوب، بسیار دشوار است.
- ۱۰۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۴)
- موبدان ترجیح می‌دادند که مطالب کتاب اوستا را به حافظه بسپارند و به صورت شفاهی به دیگران منتقل کنند. ولی تحولات دینی این عصر، از جمله پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و در گرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، موجب شد موبدان برای اینکه در مقام بحث و جدل، سند و مدرک قابل استنادی در اختیار داشته باشند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند.
- ۱۰۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۲)
- لوح‌های گلی کشف‌شده از تخت جمشید بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابر کار می‌کردند.
- ۱۰۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۱۳)
- شاهان هخامنشی، به کشاورزی توجه زیادی داشتند و به منظور پیشرفت و توسعه آن، اقدام‌های مفیدی انجام دادند. آنان به منظور تشویق به کشاورزی، افرادی را که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف می‌کردند.
- ۱۰۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۴)
- هنگامی که رسول خدا ﷺ تصمیم به محاصره یهودیان بنی‌نضیر گرفت، سردهسته منافقان، یهودیان را تشویق به مقاومت کرد و به آنان وعده یاری داد. عبدالله بن ابی‌همچنین می‌کوشید که انصار را علیه مهاجران تحریک نماید. او حتی در غزه‌های احد و تبوک، به همراه یارانش از سپاه اسلام جدا شد و در جنگ شرکت نکرد.
- ۱۰۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۱۰)
- توسعه قلمرو سلجوقیان در آسیای صغیر، موجب مهاجرت قبایل و طوایف ترک به آن منطقه و تغییر وضعیت سیاسی و فرهنگی در این ناحیه شد.
- ۱۰۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۱۳)
- دو عامل مهم که نقش بسزایی در توسعه روابط صفویان با اروپاییان داشت:
- ۱) تهاجم گسترده ارتش عثمانی به خاک اروپا
- ۲) گسترش روابط ایران و اروپا با انگیزه اقتصادی و تجاری
- ۱۰۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۷)
- مأمون تحت تأثیر وزیر قدرتمند خود فضل‌بن سهل، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد و لباس و پرچم سیاه را که نشانه عباسیان بود به رنگ سبز درآورد.
- ۱۱۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۹)
- طراحان کودتا از طریق اشرف پهلوی و ژنرال نورمن شوارتسکف آمریکایی، محمدرضا پهلوی را که در ابتدا در پذیرش کودتا مردد بود، متقاعد کردند که با کودتا موافقت کند.
- ۱۱۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۱۰)
- جبهه ملی و نهضت آزادی در چارچوب قانون اساسی به مبارزات خود ادامه می‌دادند. هیئت‌های مؤتلفه اسلامی، حزب ملل اسلامی، سازمان مجاهدین خلق و سازمان چریک‌های فدایی خلق به مبارزه مسلحانه با رژیم پهلوی روی آوردند.
- ۱۱۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۸)
- دیوار برلین، نماد عصر جنگ سرد و فرو ریختن آن، نشانه پایان این عصر بود.
- ۱۱۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۲)
- حکومت نادرشاه بر اقتدارگرایی مطلق شاه و تمرکز بر امور نظامی و ارتش، متکی بود و نهادهای اداری در عصر حکومت او رونق چندانی نداشتند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- ۱) تلاش‌های نادر برای رفع اختلافات مذهبی با عثمانی، به سبب کارشکنی‌های عثمانی و گرفتاری‌های داخلی و خارجی نادر به نتیجه مطلوب نرسید.
- ۳) نادر به عنوان پادشاه توفیق نیافت تا زمینه را برای ثبات و امنیت پایدار، فراهم کند.
- ۴) جنگی میان نیروهای نادر با ارتش روسیه در نگرفت. روس‌ها با مشاهده توان نظامی نادر و جنگجویانش، پیش از برخورد نظامی، نیروهای خود را از ایران بیرون بردند.

“ جغرافیا ”

۱۱۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۲)

- سؤال «چه کسی» یا «چه کسانی»، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می دهد.
- سؤال «چطور»، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می پردازد.

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * جغرافیا ۱ (درس ۹)

- روستاهایی که در دامنه یک کوه استقرار یافته اند، به شکل پلکانی هستند.
- در روستاهای متمرکز، خانه های روستایی به هم چسبیده و کنار هم قرار دارند و طبیعی ترین نوع شکل گیری آن ها، در کنار منابع آب است.

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۱)

- محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به وجود می آید.

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۱)

- علم «هواشناسی»: قوانین حاکم بر جو را به صورت مجزا و انفرادی مطالعه می کند.
- «آب و هواشناسی»: اثر اصول و قوانین حاکم را بر مکان و زندگی انسان ها مورد مطالعه قرار می دهد.

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافی ۲ (درس ۳)

- این دو آب و هوا، برای رویش گیاه نامناسب اند:

- علامت B ← آب و هوای خشک
- علامت E ← آب و هوای بسیار سرد (قطبی)

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۱)

- بررسی گزینه ها:

(۱) درست - نادرست ← در ناحیه بندی بر اساس معیارهایی آن را به واحدهای کوچک تر تقسیم می کنند.

(۲) درست - درست

(۳) نادرست ← ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی های جغرافیایی همگونی دارد - درست

(۴) درست - درست

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافی ۲ (درس ۳)

- به حجم وسیعی از هوا که از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی یکسانی داشته باشد، توده هوا گفته می شود.
- جبهه های هوا مرز بین دو توده هوای مجاورند و آن ها را از هم جدا می کنند.

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۳)

- بیابان های سرد عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند. مانند بیابان گبی - ترکستان - تکله ماکان

۱۲۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۱۰)

- پاکستان با نظام فدرالی و عراق و جمهوری آذربایجان با نظام ناحیه ای و ترکیبی اداره می شود.

۱۲۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۳ (درس ۲)

- آمایش سرزمین عبارت است از سامان دادن و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت فعالیت ها، تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین

۱۲۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * جغرافی ۳ (درس ۱)

- در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی به دنبال توسعه صنایع کارخانه ای مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد. البته این مهاجرت تدریجی و طولانی مدت بوده و طی دهه ها سال و همگام با تحولات صنعتی شدن صورت گرفته است.

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۳ (درس ۵)

- بررسی موارد نادرست:

(الف) در گوشته فوقانی، حرکت همرفتی مواد موجب حرکت صفحات نسبت به هم می شود.

(د) در زیر صفحات (پلیت ها)، ماده تشکیل دهنده گوشته زمین به حالت نیمه جامد و تا اندازه ای خمیرمانند است.

“ فلسفه و منطق ”

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۲)

- در عبارت «چون از او گشتی همه چیز از تو گشت»، لفظ «گشت» مشترک لفظی است بین دو معنای «روی گردان شدن» و «پیوستن». پس در این عبارت احتمال ایجاد مغالطه اشتراک لفظ وجود دارد. در عبارت «سعید همسایه اش را تکریم می کند؛ او فرد متدینی است»، ضمیر «او» هم می تواند به سعید برگردد و هم به همسایه اش، پس در این عبارت احتمال ایجاد مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد. در عبارت «آن بیشه گمان مبر که خالی است، شاید که پلنگ خفته باشد»، «پلنگ» می تواند به دلالت مطابقی بر حیوان درنده یا به دلالت التزامی به یک فرد نترس و شجاع دلالت کند. حال اگر فقط دلالت التزامی مورد نظر باشد و کسی اشتباهاً معنای مطابقی را قصد کند، دچار مغالطه توسل به معنای ظاهری شده است، پس در این عبارت احتمال ایجاد مغالطه توسل به معنای ظاهری وجود دارد.

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس های ۳ و ۴)

وقتی دو مفهوم نسبت عموم و خصوص من وجه دارند، یعنی هر کدام دارای مصادیقی هستند که جزء مصادیق دیگری محسوب نمی شود. چون نسبت این «تعریف سیب» با «مفهوم سیب» (مفهوم مجهول)، عموم و خصوص من وجه است، پس اولاً برخی مصادیق تعریف، مصادیق مفهوم مجهول نیستند (یعنی تعریف، مانع اغیار نیست) و ثانیاً برخی مصادیق مفهوم مجهول، مصادیق تعریف نیستند. (یعنی تعریف، جامع نیست). در نتیجه این تعریف، نه جامع است و نه مانع.

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۶)

جزئی یا کلی بودن قضیه = جزئی یا کلی بودن سور قضیه ← بیان گر دامنه (یا گستره) مصادیق (یا افراد) موضوع = کمیت قضیه.
جزئی یا کلی بودن موضوع (مفهوم موضوع) ← محصوره (یا شخصیه) بودن یا نبودن قضیه.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس ۷)

تنها قضایای کلیه دارای متضاد هستند.

گزینه ۱: بعضی افراد روزی دیگری را می خورند. ← جزئی

گزینه ۲: بعضی پیشامدها خوشایند هستند. ← جزئی

گزینه ۳: هیچ دلی خالی از مهر نیست. ← کلیه

گزینه ۴: بعضی ارزان ها بی علت نیستند. ← جزئی

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۸)

در قضایای کلی و شخصیه، تمام دامنه مصادیق موضوع موردنظر گوینده است. در قضایای سالبه نیز همه مصادیق محمول موردنظر گوینده است.

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس ۹)

اگر قضیه صورت سؤال را «اگر الف آنگاه ب» در نظر بگیریم، اینکه ب: «خانه، خانه یکی از دوستان من باشد»، به الف: «۱۵ بودن پلاک خانه» مشروط شده است. یعنی یا پلاک خانه ۱۵ نیست یا اگر ۱۵ باشد حتماً خانه یکی از دوستان من است. (تأیید گزینه ۲)
البته عکس این مطلب لزوماً درست نیست و «الف» به «ب» مشروط نشده است. توضیح، اینکه ممکن است پلاک خانه ۱۵ نباشد ولی باز خانه، خانه یکی از دوستان من باشد. مثلاً فرض کنید یکی از دوستان من در پلاک ۱۵ و یکی دیگر از دوستان من در پلاک ۱۶ زندگی می کنند و در پلاک ۱۷ فردی غریبه ساکن است. در این صورت قضیه صورت سؤال (اگر الف آنگاه ب) صادق است ولی اگر خانه ای خانه یکی از دوستان من باشد (صدق ب) لزوماً پلاک ۱۵ نیست (کذب الف) زیرا ممکن است پلاک ۱۶ هم باشد (رد گزینه ۳). همچنین اگر خانه ای پلاک ۱۷ باشد نه پلاک ۱۵ است (کذب الف) و نه خانه یکی از دوستان من. (کذب ب) (رد گزینه ۴)

گزینه ۱: اولاً این گزینه یک قضیه نیست، بلکه استدلالی شامل چند قضیه است. ثانیاً در قضیه صورت سؤال نگفته این خانه پلاک ۱۵ است بلکه گفته «اگر ۱۵ باشد» فلان مطلب درست خواهد بود، پس پیام این گزینه که خبر غیرمشروط از «۱۵ بودن پلاک خانه» و «خانه یکی از دوستان من بودن» می دهد با پیام قضیه موردنظر که مشروط است، تفاوت دارد.

نکته ۱: قضیه شرطی متصل «اگر الف آنگاه ب» معادل قضیه «یا غیر الف یا ب» است ولی با قضیه «اگر ب آنگاه الف» معادل نیست.
نکته ۲: می توان به جای «یا غیر الف یا ب» گفت: «یا غیر الف یا ب» ولی در این صورت باید تصریح کرد که در اینجا «یا» به معنای انفصال مانع الرفع است.

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه (درس ۱)

سؤال فلسفی باید موضوع بنیادین داشته باشد و برای پاسخ دهی مستلزم روش قیاسی و عقلی باشد.
گزینه ۱: فلسفی نیست چون روش پاسخ گویی به آن عقلی نیست؛ بلکه با ذکر شواهد و استدلال از جزئی به کلی که استقرایی است، نه قیاسی می توان به پاسخ آن رسید.

گزینه ۲: فلسفی است، زیرا موضوعی اصلی و مهم در فلسفه اخلاق است و روش آن نیز استدلالی و غیر تجربی است.

گزینه ۳: فلسفی نیست، زیرا روش آن تجربی است نه استدلالی.

گزینه ۴: فلسفی نیست، چون برای پاسخ گویی به آن نیاز به اطلاعات تاریخی است نه استدلال قیاسی.

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه (درس ۳)

همه مردم در مسائل بنیادین فلسفی می اندیشند و نظر می دهند؛ بنابراین این طور نیست که اندیشه غیرفلسوفان به ندرت حول مسائل بنیادین بچرخد. ضمن اینکه به ندرت وارد مسائل بنیادین شدن غیرفلسوفان و از سوی دیگر تمرکز فیلسوفان بر این امور، تفاوت کیفی دو نوع اندیشیدن فیلسوفان و غیرفلسوفان در باب مسائل بنیادین نیست، بلکه تنها یک تفاوت کمی است (رد گزینه ۲)، اما تفاوت کیفی اندیشه فیلسوف با دیگران در این است که اولاً فیلسوف درباره این مسائل به نحو جدی می اندیشد و ثانیاً با روش درست وارد این قبیل مسائل می شود و پاسخ می دهد. نکته ای که از این تفاوت ها نتیجه می شود، این است که تنها تفاوت اندیشیدن فیلسوف و غیرفلسوف در جدیت یکی و عدم جدیت دیگری نیست؛ بلکه تفاوت روش هم وجود دارد (رد گزینه ۱).

گزینه ۳: درست است که همه فیلسوفان واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی پذیرند، اما دیگران نیز ممکن است برای باورهای خود دلیل بیاورند. هر چند استدلال های غیرفلسوفان معمولاً از روش درست و تخصصی پیروی نمی کند، اما به هر حال نمی توان ورود غیرفلسوفان به مباحث فلسفی را همواره بر اساس تقلید صرف دانست. استدلال کردن از ویژگی های طبیعی تفکر بشر است و مخصوص فیلسوفان نیست.

۱۳۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه (درس ۷)

معرفت وحیانی از جانب خدا بر قلب پیامبر نازل می‌شود و پیامبر برای رسیدن به آن سیروسلوک و تهذیب نفس نمی‌کند (لذا بر برخی پیامبران در دوره کودکی و حتی نوزادی وحی می‌شده است مانند حضرت عیسی علیه السلام). البته همه پیامبران اهل تهذیب نفس بوده‌اند و حتی شاید شرط لازم برای دریافت وحی، داشتن قلبی پاک و نفسی مهذب باشد، ولی انبیا از این طریق به شهود وحیانی نمی‌رسیده‌اند.

گزینه ۲: معرفت وحیانی هم نوعی شهود قلبی است که مختص پیامبران است، بنابراین نمی‌توان گفت ربطی به قلب پیامبر ندارد.

گزینه ۳: امکان رسیدن به شهود عارفانه برای همگان هست، ولی چنین نیست که گاهی برای همگان حاصل شود بلکه نیاز به سیروسلوک و تهذیب نفس دارد.

گزینه ۴: هر شهودی از جمله شهود وحیانی (معرفت وحیانی) بی‌واسطه است، بنابراین نقش ملک وحی این نیست که واسطه‌ای بین پیامبر و حقایق باشد بلکه از نظر فلسفی، ملک وحی موجودی مجرد و ماوراءالطبیعی است که وقتی قلب پیامبر به او متصل می‌شود، می‌تواند حقایق را بی‌واسطه شهود کند. به عبارت دیگر، ملک وحی حقایق را به قلب پیامبر می‌رساند تا خود قلب پیامبر بی‌واسطه آن‌ها را شهود کند. (توجه کنید که در اینجا «واسطه» یک اصطلاح است و به معنای هر چیزی است که بین قلب و حقیقت فاصله بیندازد و حجاب ایجاد کند، نه هر چیزی که نقشی در حاصل شدن معرفت شهودی داشته باشد، بنابراین سیروسلوک برای شهود عارفانه یا ملک وحی برای شهود وحیانی، گرچه لازم هستند، ولی هیچ کدام واسطه محسوب نمی‌شوند).

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه (درس ۸)

۱۳۵- پاسخ: گزینه ۱

از نظر پوزیتیویست‌ها فقط امور حسی و تجربی ارزش معرفتی دارند لذا فایده امور هم باید بر همین اساس تشخیص داده شود. از طرفی پراگماتیست‌ها هم معتقدند تنها ابزار شناخت اشیا، حس و تجربه است هرچند با حس و تجربه هم نمی‌توان به واقعیت اشیا رسید (رد گزینه ۳). اما از نظر آنان فایده و سودمندی عملی ملاک صدق است و خود این سودمندی طبعاً بر اساس حس و تجربه تشخیص داده می‌شود.

گزینه‌های ۲ و ۴: از نظر پوزیتیویست‌ها گزاره‌های غیرحسی و غیرتجربی (ماوراءالطبیعی) مثل «فرشتگان وجود ندارند» اصلاً ارزش معرفتی ندارند یعنی نه صادق‌اند و نه کاذب بلکه بی‌معنا و غیرقابل بررسی هستند و در هیچ صورتی قابل قبول نخواهند بود.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه (درس ۱۰)

۱۳۶- پاسخ: گزینه ۴

این نظریه، از دیدگاه‌های خاص ملاصدرا است.

سایر گزینه‌ها: همگی مورد تأیید همه فیلسوفان مسلمان هستند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه (درس ۱۱)

۱۳۷- پاسخ: گزینه ۲

این دیدگاه خاص فیلسوفان مسلمان است. البته افلاطون و ارسطو هم دیدگاهی شبیه به این داشتند، ولی آنان بیشتر بر مستلزم سعادت بودن فضایل تأکید می‌کردند و این فضایل را مربوط به همه قوای وجودی انسان که شامل قوای روحی یا جسمانی می‌شود، می‌دانستند، ولی فیلسوفان مسلمان کمال روح و گرایش همه انسان‌ها به این کمال را مطرح کردند.

گزینه ۱: نظر کانت نیز همین است.

گزینه ۳: محوریت منافع در فضایل اخلاقی نظر ماتریالیست‌ها و طبیعت‌گرایان است. اینکه ادیان به فضایل اخلاقی امر می‌کنند، مطلبی واضح و موردقبول همه است، اما نقش این اوامر دینی در رعایت فضایل، دیدگاه خاص فیلسوفان مسلمان است.

گزینه ۴: امکان رعایت فضایل اخلاقی منوط به مختار بودن انسان است، نه امر الهی، اما امر الهی پشتوانه‌ای مؤثر و نه ضرورت‌بخش برای فضایل است؛ یعنی چه امر الهی باشد و چه نباشد، انسان می‌تواند فضایل را انجام دهد یا ترک کند، ولی وجود امر الهی سبب می‌شود احتمال انجام فضایل بالا برود.

▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه ۲ (درس ۲)

۱۳۸- پاسخ: گزینه ۴

با پیشرفت علم برخی مسائل فلسفی که تحت تأثیر علوم زمان خود بودند تغییر یافته و یا اهمیت خود را از دست داده‌اند، اما بسیاری از مسائل اساسی و بنیادین فلسفه همچنان ثابت و بدون تغییر مانده‌اند.

▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه ۲ (درس ۳)

۱۳۹- پاسخ: گزینه ۱

رابطه علیت رابطه‌ای وجودی است و مانند رابطه دوستی نیست که ابتدا وجود دو فرد فرض می‌شود و سپس میان آن‌ها دوستی برقرار می‌گردد (رد گزینه ۲). در رابطه علیت، معلول وجودش را از ناحیه علت می‌گیرد و در وجود خود نیازمند دیگری است (رد گزینه ۳). در روابط بعد از وجود، وجود دو طرف فرض می‌شود و هیچ کدام موقف بر دیگری نیست. (رد گزینه ۴)

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۲ (درس ۴)

۱۴۰- پاسخ: گزینه ۱

معلول از مجموعه عواملی پدید می‌آید که هر یک از این عوامل را علت ناقصه و مجموع عوامل را علت تامه می‌نامند. اگر همه عوامل موجود نباشند، معلول پدید نمی‌آید (رد گزینه ۲) و فقط زمانی که علت تامه شود، معلول ضرورت وجود پیدا می‌کند و موجود می‌شود. پس وجه تمایز علت ناقصه و علت تامه در ضرورت‌بخشی به معلول است؛ زیرا علت ناقصه ضرورتی برای ایجاد معلول فراهم نمی‌کند و تنها، شرط لازم برای ایجاد معلول است؛ ولی علت تامه ضرورت ایجاد معلول را فراهم می‌کند و شرط لازم و کافی برای ایجاد معلول است. علت ناقصه هم مانند علت تامه با معلول سنخیت دارد (رد گزینه ۳) و بر آن مقدم است (رد گزینه ۴) و معلول به آن نیازمند است. اما علت ناقصه بر خلاف علت تامه به معلول ضرورت وجود نمی‌دهد.

۱۴۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۲ (درس ۵)

افلاطون در مواردی از خداوند با عنوان «مثال خیر» یاد می‌کند و توضیح می‌دهد که همه چیز در پرتو آن دارای حقیقت می‌شود و همان‌طور که روشنایی شبیه خورشید است، اما خود خورشید نیست، حقایق نیز شبیه به «مثال خیر» هستند، نه خود آن. بسیاری از افلاطون‌شناسان معتقدند «مثال خیر» همان خداوند است، ولی این عنوان فقط اشاره به ذات خداوند دارد و «دمیورژ» نیز همان خداست، ولی در مرتبه خلق جهان به این عنوان نامیده می‌شود (رد گزینه ۱). افلاطون تلاش می‌کند خداوند یا مثال خیر را در جایگاهی قرار دهد که هیچ موجود دیگری نمی‌تواند به آن جایگاه برسد، ولی عنوان دمیورژ (صانع) چنین معنایی را نمی‌رساند (رد گزینه ۳). افلاطون از خدا با عنوان «صانع» (دمیورژ) یاد می‌کند تا به انسان‌ها یادآوری کند نظم جهان از وجودی عاقل سرچشمه گرفته است (رد گزینه ۴).

۱۴۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۲ (درس ۶)

حرکت دست یکپارچه تعلق و نیاز به دست است و اگر دست نباشد، هیچ‌گونه وجودی برای حرکت دست قابل تصور نیست. از این‌رو این تمثیل می‌تواند رابطه مخلوقات خدا با خدا را در دیدگاه ملاصدرا نشان دهد. گزینه ۱: درست است که حرکت واگن‌ها وابسته به لوکوموتیو است، ولی وجود آن‌ها مستقل از لوکوموتیو است. گزینه ۲: درست است که پایداری و برافراشتگی بدنه پل وابسته به پایه‌های آن است ولی وجود بدنه وابسته به وجود پایه‌ها نیست. گزینه ۴: درست است که ساختمان برای ساخته شدن به بنا و سازنده نیاز دارد، ولی وجود آن یکپارچه نیاز به سازنده نیست، زیرا ساختمان از آجر و آهن و سیمان ... درست شده است که این‌ها بدون وجود سازنده هم وجود دارند.

۱۴۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه ۲ (درس ۷)

در دیدگاه ارسطو قوه عقل بر اساس کاری که انجام می‌دهد، به عقل نظری و عملی تقسیم می‌شود و بر اساس آن، دانش بشری نیز به دو قسم علم نظری و علم عملی تقسیم می‌گردد. موجودات برتر و متعالی، حقایق را از طریق شهود دریافت می‌کنند (رد گزینه ۱). ارسطو به عقل در معنای دستگاه تفکر توجه ویژه‌ای داشت و عقل نظری و عملی در بیان وی، هر دو، به همان معنای قوه استدلال است که بر اساس کاری که انجام می‌دهد، به نظری و عملی تقسیم می‌گردد (رد گزینه ۲). عقل نظری در نظر ارسطو یکی از جنبه‌های معنای اول عقل، یعنی دستگاه تفکر است که جنبه دیگر آن، عقل عملی می‌باشد (رد گزینه ۳).

۱۴۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۲ (درس ۱۰)

به نظر ابن‌سینا طبیعت هر شیء آن را به‌سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌دهد؛ به‌شرط اینکه مانعی در راه طبیعت قرار نگیرد. حتی آنچه ظاهراً شر و بدی به نظر می‌رسد، مانند پژمرده شدن یک گل یا مرگ یک جاندار یا حتی وقایع ویران‌گر طبیعی همچون سیل و زلزله، همگی در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کنند. به همین جهت، با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی‌توان درباره آن داوری کلی کرد.

۱۴۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۲ (درس ۱۱)

سؤالی که پس از سال‌ها ذهن برخی از فلاسفه را مشغول کرد، این بود که شیء خارجی که منشأ پیدایش دو مفهوم متغایر در ذهن شده، یکی است. پس این یک شیء واقعی باید مصداق واقعی یک مفهوم باشد و سؤال این است که مصداق کدام یک از دو مفهوم وجود یا ماهیت است؟ گزینه ۱: مفهوم وجود و ماهیت در ذهن مغایرت دارند، نه در خارج. گزینه ۲: این مطلب را فیلسوفان دوران قبل از متأخر هم می‌دانستند و به آن توجه داشتند. گزینه ۴: این عبارت نتیجه بیان وجود است، نه مقدمه اثبات یا فهم اصل آن و طبعاً حلقه اتصال فلسفه ما قبل متأخر به بحث اصالت وجود یا ماهیت نخواهد بود.

“اقتصاد”

۱۴۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس‌های ۱ تا ۳)

برای شناسایی هزینه فرصت، ابتدا باید گزینه‌های موجود را برحسب مفهوم هزینه‌ها و فایده‌ها الویت‌بندی کنیم؛ یعنی به ترتیب هر گزینه‌ای که سود بیشتری را نصیب تولیدکننده می‌کند در اولویت و بقیه به ترتیب، زیر آن قرار گیرند. سود فعالیت از فرمول «هزینه - درآمد = سود» به‌دست می‌آید، بنابراین:

میلیون تومان $۱۳۰۰ - ۱۸۵۰ = ۵۵۰$ = سود کارگاه پارچه‌بافی

میلیون تومان $۷۵۰ - ۱۸۰۰ = ۱۰۵۰$ = سود کارگاه دوخت لباس ورزشی

میلیون تومان $۱۶۰۰ - ۲۳۵۰ = ۷۵۰$ = سود فروشگاه لوازم ورزشی و بدنسازی

و به ترتیب منافع:

(۱) کارگاه دوخت لباس ورزشی با سود ۱۰۵۰ میلیون تومان

(۲) فروشگاه لوازم ورزشی با سود ۷۵۰ میلیون تومان

(۳) کارگاه پارچه‌بافی با سود ۵۵۰ میلیون تومان

انتخاب‌های فرد را تشکیل می‌دهند. پس طبیعتاً انتخاب اصلی فرد، کارگاه دوخت لباس ورزشی است؛ اما هزینه فرصت فقط شامل منافع انتخاب دوم می‌شود؛ یعنی سود حاصل از فروشگاه لوازم ورزشی.

۱۴۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۳)

الف) این مورد یک نمونه تصمیم‌گیری غیرمنطقی است و نظر آقای محمدی درباره هزینه و منفعت تغییر نکرده است و فقط آن‌ها را به حساب نیاورده است.

ب) وقتی خوش‌بینی زیاد درباره درآمد آینده داریم و پس‌انداز کمتری برای نیازهای آتی انجام می‌دهیم، درگیر «اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن» شده‌ایم.

۱۴۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۵)

الف) ابتدا باید میزان مازاد عرضه یا تقاضا در قیمت ۶۴ دلار را محاسبه نمود و برای این کار باید تفاضل میزان عرضه و تقاضا در این قیمت محاسبه شود؛ با توجه به منحنی که نظر به نزولی بودن، منحنی تقاضا است، تقاضا در این قیمت ۲۷ عدد است و با توجه به جدول که نظر به بالا رفتن مستقیم قیمت و مقدار، جدول عرضه است، عرضه در قیمت ۶۴ دلار، ۶۳ عدد است؛ بنابراین مازاد عرضه وجود داشته و مقدار آن مساوی است با:

$$\text{عدد } ۳۶ = ۲۷ - \text{عدد مقدار تقاضا در قیمت } ۶۴ \text{ دلار} - ۶۳ \text{ عدد مقدار عرضه در قیمت } ۶۴ \text{ دلار}$$

حال باید تفاضل این مقدار مازاد عرضه را از مقدار تعادلی محاسبه کنیم. مقدار تعادلی در نقطه‌ای است که عرضه و تقاضا برابر باشند، یعنی در قیمت ۴۰ دلار که مقدار آن ۴۵ عدد است؛ بنابراین:

$$\text{عدد میزان تفاوت } ۹ = ۳۶ - \text{عدد مازاد عرضه در قیمت } ۶۴ \text{ دلار} - ۴۵ \text{ عدد مقدار تعادلی}$$

ب) پرداختی مصرف‌کنندگان همیشه با درآمد یا دریافتی تولیدکنندگان برابر است و میزان آن مساوی است با «قیمت ضربدر میزان عرضه یا تقاضا هر کدام که کمتر بود»، بنابراین:

$$۴ \text{ دلار قیمت} \times ۱۸ \text{ عدد مقدار عرضه در قیمت } ۴ \text{ دلار} = ۷۲ \text{ دلار}$$

ج) برای محاسبه سود یا زیان ابتدا باید میزان درآمد و میزان هزینه‌های تولید در قیمت مورد نظر محاسبه شود. برای محاسبه درآمد باید قیمت را در عرضه یا تقاضا هر کدام که کمتر بود ضرب کنیم؛ بنابراین:

$$\text{دولار } ۱۰۰۸ = ۳۶ \text{ مقدار عرضه در قیمت } ۲۸ \text{ دلار} \times ۲۸ \text{ دلار قیمت} = \text{درآمد}$$

برای محاسبه هزینه‌های تولید، هزینه تولید هر واحد کالا را باید فقط در میزان عرضه ضرب کرد چرا که برای کالاهای عرضه شده صرف‌نظر از فروش یا عدم فروش، هزینه تولید صورت گرفته است:

$$\text{دولار } ۵۰۴ = ۳۶ \text{ مقدار عرضه در قیمت } ۲۸ \text{ دلار} \times ۱۴ \text{ دلار هزینه تولید هر کالا} = \text{هزینه‌های تولید}$$

با توجه به بیشتر بودن درآمد، تولیدکننده سود کرده است که مقدار آن مساوی است با:

$$\text{دولار } ۵۰۴ = ۵۰۴ \text{ دلار هزینه‌های تولید} - ۱۰۰۸ \text{ دلار درآمد} = \text{سود}$$

د) قیمت ۵۲ دلار بالای نقطه تعادلی است به همین علت، مازاد عرضه و کمبود تقاضا وجود دارد که این امر منجر به کاهش قیمت خواهد شد. می‌بینیم که در این قیمت میزان عرضه از میزان تقاضا کمتر است پس همه کالاهای به فروش می‌رسد.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۶)

۱۴۹- پاسخ: گزینه ۱

الف) عوارض درج‌شده در قبض‌های شهرداری با عنوان عوارض خدماتی یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم دولت است.

ب) مالیات بر ارزش‌افزوده در هریک از مراحل تولید کالا از تولیدکننده کالای واسطه‌ای دریافت و از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود و به این ترتیب تولیدکنندگان کالاهای واسطه‌ای را از پرداخت مالیات معاف می‌کند.

ج) دولت در چرخه تولید، هم به عنوان خریدار عوامل تولید و هم به عنوان خریدار کالا و خدمات در دو بازار عوامل تولید و کالا فعالیت می‌کند و هم با دریافت مالیات از خانوارها و تولیدکنندگان و پرداخت یارانه به آن‌ها نقش کنترلی و نظارتی خود را ایفا می‌کند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۴)

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۱

الف) نقطه «ج» بیانگر اقتصادی ناکارا است؛ چون زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار گرفته است و این یعنی با تولید ۱۰۰ بسته پاستیل، هنوز منابع کافی برای تولید ۱۵۰ بسته کیک (نقطه «ت») به جای ۵۰ بسته کیک (نقطه «ج») وجود دارد.

ب) ما با حرکت از نقطه «ت» به نقطه «پ»، از تولید ۵۰ کیک صرف‌نظر می‌کنیم که برابر است با:

$$\text{تعداد} \quad \text{قیمت} \quad \text{تومان} \quad ۷۵۰,۰۰۰ = ۵۰ \times ۱۵۰۰۰$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس‌های ۶ و ۷)

۱۵۱- پاسخ: گزینه ۲

الف) نادرست: قیمت به عنوان ابزاری برای مدیریت و مصرف است.

ب) درست

ج) نادرست: مؤدی، پرداخت‌کننده مالیات است.

د) درست

ه) نادرست: انگلستان در سال ۱۷۰۱ قانونی در حمایت از صنعت منسوجات داخلی تصویب کرد.

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۸)

وقتی اقتصاد منابع غیرفعال دارد، وضعیت تولید در زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار دارد.

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۹)

الف) درست است.

ب) نادرست است؛ زیرا بانک مرکزی در شرایط تورم، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، سیاست کاهش نقدینگی یا همان سیاست پولی انقباضی را به کار می‌گیرد.

ج) نادرست است؛ زیرا شبه پول عبارت است از مجموع حساب‌های پس‌انداز بلندمدت و کوتاه‌مدت.

توجه کنید که سپرده‌های دیداری، شبه پول به‌شمار نمی‌روند بلکه جزء حجم پول موجود در کشور هستند.

د) نادرست است؛ زیرا پول در صورتی که نتواند حفظ ارزش کند، نمی‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده باشد و اجرای این وظیفه پول (نه وظیفه سنجش ارزش) با مشکل روبه‌رو خواهد شد.

ه) نادرست است؛ زیرا امروزه پول‌های فلزی و کاغذی و تحریری و الکترونیکی که در دست افراد یا در حساب آن‌ها است، پشتوانه‌ای جز قدرت اقتصادی کشور ندارد.

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۰)

الف) پایه‌ریزی مقررات اقتصادی اسلامی در بخش‌های آفریقا و اروپا مربوط به هفت قرن دوران شکوفایی تمدن اسلامی است، نه اوایل حکومت صفویه

ج) وضعیت اسفبار دوره پایانی حکومت صفویه، مصادف بود با تحول سریع در اروپا و دولت‌های اروپایی با تجهیز ناوگان خود به رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر و استعمار کشورهای دیگر پرداختند.

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۱۱)

الف) $GDP = (1000 \times 400) + (200 \times 1000) = 600,000$ اسمی ۲۰۱۹ (الف)

ب) $GDP = (1000 \times 500) + (1200 \times 200) = 500,000 + 240,000 = 740,000$ واقعی ۲۰۲۰ (ب)

$$\text{نرخ رشد واقعی (۲۰۲۰)} = \frac{GDP_{\text{واقعی } 2020} - GDP_{\text{واقعی } 2019}}{GDP_{\text{واقعی } 2019}} \times 100 \Rightarrow \frac{740,000 - 600,000}{600,000} \times 100 \approx 23\%$$

۱۵۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۱۱)

نکته: ارزش کالاهای دست‌دوم (ردیف ۴)، در محاسبه تولید ناخالص داخلی، منظور نمی‌شوند.

تومان $500 \times 1000 \times 500 = 250,000,000$: ارزش مواد غذایی
تبدل به کیلو

$$GDP = 150 + 240 + 250 + 150 \times \frac{1}{3} = 690 \text{ میلیون تومان}$$

ب) میلیون تومان $690 - 45 = 645$ = تولید خالص داخلی (ب)

$$\text{تولید ناخالص داخلی} = \frac{690,000,000}{5,000,000} = 138 \text{ تومان}$$

الف) $\text{تولید ناخالص داخلی سرانه (الف)} = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت کشور}}$

۱۵۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۴)

زمان لازم برای رسیدن به اهداف:

کوتاه‌مدت: کمتر از دو ماه

میان‌مدت: ۲ ماه تا سه سال

بلندمدت: بیشتر از سه سال

۱۵۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۴)

ب) استفاده از خدمات الکترونیک فقط برای سپرده‌های کوتاه‌مدت امکان‌پذیر است.

د) معمولاً مقدار حداقلی باید در حساب‌های بلندمدت باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

۱۵۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۲)

$$103 = 16 + 13 + 9 + 3 + 5 + 17 + 25 + 18 + 1 + 5$$

بدیهی است که ۱۰۱ از ۱۰۳ کمتر است در نتیجه گزینه‌های ۱ و ۳ حذف می‌شوند.

۱۶۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۲)

(ویژه گروه علوم و معارف اسلامی)

“عربی اختصاصی

”

(ویژه گروه علوم و معارف اسلامی)

“تاریخ اسلام

”

(ویژه گروه علوم و معارف اسلامی)

“جغرافیا

”

گزیده دو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

داوطلبان آزمون سراسری سال ۱۴۰۳
سال تحصیلی ۱۴۰۲-۰۳

پاسخ تشریحی آزمون ۲۸ فروردین ۱۴۰۳

تذکرات مهم ↓

۲
۳

اسامی طراحان سؤال

پاسخ تشریحی درس های اختصاصی

➡ آزمون آزمایشی مرحله ۱۸ گزینه دو، در روز جمعه ۳۱ فروردین ۱۴۰۳ برگزار می گردد.

➡ داوطلب گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه های هوشمند بعد از آزمون، آزمونک ها، بانک سؤال گزینه دو، رفع اشکال هوشمند، جزوه های کمک آموزشی، آرشیو آزمون های گزینه دو و ...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وب سایت گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.

➡ در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده اید.

➡ کارنامه های آزمون آزمایشی مرحله ۱۷ به صورت کامل، با فاصله زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیه اعلام شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

داوطلب گرامی، شما می توانید با اسکن تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، به صفحه اینستاگرام مؤسسه گزینه دو وارد شوید.

gozine2.ir

گروه ریاضی

طراحان

مدیر گروه: سید امیرمحمد سیدشاکری

حسابان	حسین شفیع زاده • علی افضل زاده • مجید رفعتی
مسئول درس: سید امیرمحمد سیدشاکری	
دستیاران: حسین اسدزاده- عباس سعیدی	
هندسه	سیدمحسن میراسلامی • علی نعمت
مسئول درس: سعید اکبرزاده	
دستیاران: هادی کاظم نژاد- فرهاد فرزامی	
ریاضیات گسسته	علیرضا شریف خطیبی • امیدرضا پورحسینی
مسئول درس: سعید اکبرزاده	
دستیاران: هادی کاظم نژاد- فرهاد فرزامی	
ریاضی تجربی	مهرداد کیوان • مهدی اکرمی • ایمان اردستانی
مسئول درس: ایمان اردستانی	
دستیار: پوپک مقدم	
ریاضی انسانی	علی شهرابی فراهانی • وحید رباعی • حسین افسری
مسئول درس: سید امیرمحمد سیدشاکری	
دستیار: عباس سعیدی	

گروه علوم

مدیر گروه: محمدرضا محمدهاشمی

زیست شناسی	محمد پازوکی • علی پناهی شایق • محمد شاملو
مسئول درس: امیر کبیری راد	
دستیاران: بتول خواجه پور- علی قلی زاده	
فیزیک	علی نعیمی • بهمن شاهمرادی • احمد رضوانی
مسئول درس: منصور داودوندی	
دستیار: ساناز دریکوندی	
شیمی	ماشاءالله سلیمانی • بهنام ابراهیم پور • مهداد ملاصالحی
مسئول درس: احمد عباسی	
دستیار: سیدحامد میرقادر	
زمین شناسی	فرزانه رجایی • فرزانه صاعدی
مسئول درس: شکبیا کریمی	

گروه انسانی و علوم و معارف اسلامی

مدیر گروه: علی اکبر آخوندی

علوم و فنون ادبی	ابوالفضل قاضی • علی عطری • محمدرضا لمسه چی
مسئول درس: محمدرضا پیرو	
دستیار: امیرحسین نیک دست	
جامعه شناسی	آزیتا بیدقی • فروغ تیموریان • محمدزمان کبیر • الهام میرزایی
مسئول درس: الهام رضایی	
روان شناسی	سیمین زاهدی • سیده ضحی سکاکی • مهدی جاهدی
مسئول درس: سیده ضحی سکاکی	
زبان عربی	مصطفی خاکبازان • کاظم غلامی • پدرام علیمردادی • الهه مسیح خواه
مسئول درس: پویا رضاداد	
دستیار: مائده خدایاری	
تاریخ، تاریخ اسلام و جغرافیا	شهرام امامی • بهروز یحیی • فرناز نصیری • نگار مروّتی
مسئول درس: الناز گنج کار	
دستیاران: ثنا کاشیان- فاطمه وهابی	
فلسفه و منطق	احمد خداداد حسینی • حمید سودیان طهرانی • حسین صادقی
مسئول درس: حمید سودیان طهرانی	
دستیاران: سعید رحیمیان- منصور کاظم بیگی	
اقتصاد	حسین خاکساری • میترا چینی ساز • امیر محمدبیگی
مسئول درس: امیر محمدبیگی	
دستیار: محمدرضا مبارکی	

ریاضی

۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۲، فصل ۱)

نکته: ریشه‌های معادله $ax^2 + bx + c = 0$ با شرط $\Delta = b^2 - 4ac > 0$ برابر است با:

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$$

ابتدا مساحت هر شکل را محاسبه و با هم برابر قرار می‌دهیم:

$$\text{مساحت مستطیل} = x \times (3x + 3) = 3x^2 + 3x$$

$$\text{مساحت مربع} = (x + 3)^2 = x^2 + 6x + 9$$

$$\text{مساحت مربع} = \text{مساحت مستطیل} \Rightarrow 3x^2 + 3x = x^2 + 6x + 9 \Rightarrow 2x^2 - 3x - 9 = 0$$

با حل این معادله به کمک روش Δ داریم:

$$\Delta = (-3)^2 - 4(2)(-9) = 81 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{3+9}{4} = 3 \\ x_2 = \frac{3-9}{4} = -\frac{3}{2} \end{cases}$$

چون طول ضلع مستطیل نمی‌تواند منفی باشد، پس مقدار $x_2 = -\frac{3}{2}$ قابل قبول نیست؛ بنابراین محیط مستطیل برابر است با:

$$2(3 + 12) = 2 \times 15 = 30$$

۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (درس ۳، فصل ۱)

نکته: برای حل معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، ابتدا با توجه به خاصیت‌های معادله و مخرج مشترک‌گیری، معادله‌ای نظیر $\frac{P(x)}{Q(x)} = 0$ به دست می‌آید. به شرط این که $Q(x) \neq 0$ وقتی معادله جواب دارد که $P(x) = 0$ است، سپس ریشه‌های این معادله را به دست می‌آوریم. ازبین ریشه‌های به دست آمده، آن‌هایی را قبول می‌کنیم که مخرج کسر $\frac{P(x)}{Q(x)}$ را صفر نکنند.

با توجه به نکته می‌توان نوشت:

$$\frac{1}{4-x^2} - \frac{x-1}{x-2} - \frac{1}{x+2} = 0 \Rightarrow \frac{1}{(2-x)(2+x)} - \frac{x-1}{x-2} - \frac{1}{x+2} = 0 \Rightarrow \frac{1 - (-1)(2+x)(x-1) - (1)(2-x)}{(2-x)(2+x)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{1 + 2x - 2 + x^2 - x - 2 + x}{(2-x)(2+x)} = 0 \Rightarrow x^2 + 2x - 3 = 0 \Rightarrow (x+3)(x-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x+3=0 \Rightarrow x=-3 \\ x-1=0 \Rightarrow x=1 \end{cases}$$

هر دو جواب قابل قبول است؛ زیرا هیچ کدام مخرج را صفر نمی‌کنند. بنابراین مجموع جواب‌های این معادله برابر $-3 + 1 = -2$ است.

۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (درس ۳، فصل ۲)

نکته: هر تابع به فرم $y = mx + h$ را یک تابع خطی می‌نامیم که در آن m شیب خط است.نکته: شیب خطی که از دو نقطه (x_1, y_1) و (x_2, y_2) می‌گذرد برابر است با:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$$

با توجه به صورت سؤال این تابع خطی از نقاط $(-1, 2)$ و $(1, -1)$ عبور کرده است. ضابطه تابع f را محاسبه می‌کنیم:

$$m = \frac{-1-2}{1-(-1)} = \frac{-3}{2} = -\frac{3}{2} \Rightarrow f(x) = -\frac{3}{2}x + h$$

$$f(1) = -1 \Rightarrow -1 = -\frac{3}{2} \times 1 + h \Rightarrow h = \frac{1}{2} \Rightarrow f(x) = -\frac{3}{2}x + \frac{1}{2}$$

بنابراین با توجه به ضابطه تابع f ، می‌توان نوشت:

$$f(0/1) - f(-0/1) = (-\frac{3}{2} \times 0/1 + \frac{1}{2}) - (-\frac{3}{2} \times (-0/1) + \frac{1}{2}) = -0/8$$

۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۱، فصل ۲)

نکته: اگر رابطه x و y را (x) متغیر مستقل به صورت جدولی و زوج مرتبی نمایش دهیم، در صورتی تابع است که هیچ دو زوج مرتب متمایزی با مؤلفه‌های اول برابر در آن وجود نداشته باشد.

در رابطه $f = \{(1, a^2 - 3a), (-2, 3), (1, 10), (a, 4)\}$ ، دو زوج مرتب $(1, a^2 - 3a)$ و $(1, 10)$ ، مؤلفه‌های اول یکسان دارند، پس مؤلفه‌های دومشان باید برابر باشد:

$$a^2 - 3a = 10 \Rightarrow a^2 - 3a - 10 = 0 \Rightarrow (a - 5)(a + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 5 \\ a = -2 \end{cases}$$

با جای گذاری $a = -2$ رابطه f به صورت زیر درمی آید که به خاطر وجود دو زوج مرتب $(-2, 3)$ و $(-2, 4)$ تابع نیست:

$$f = \{(1, 10), (-2, 3), (1, 10), (-2, 4)\}$$

به ازای $a = 5$ رابطه f به صورت مقابل است:

$$f = \{(1, 10), (-2, 3), (5, 4)\}$$

بنابراین این رابطه به ازای $a = 5$ یک تابع است.

۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۴، فصل ۲)

نکته: در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ نقطه $(-\frac{b}{2a}, f(-\frac{b}{2a}))$ مختصات رأس سهمی است.

مطابق شکل داده شده عرض رأس سهمی، برابر با -2 است، پس کافی است طول رأس سهمی را به دست آورده و در سهمی قرار داده تا عرض رأس سهمی به دست آید:

$$x = -\frac{m}{2 \times 1} = -\frac{m}{2}$$

$$-2 = -\frac{m}{2} \Rightarrow (-\frac{m}{2})^2 + m(-\frac{m}{2}) + 2 = -2 \Rightarrow \frac{m^2}{4} - \frac{m^2}{2} + 4 = 0 \Rightarrow -\frac{m^2}{4} = -4 \Rightarrow m^2 = 16 \Rightarrow m = \pm 4$$

بنابراین مقدار m برابر با -4 است. دقت کنید که اگر $m = 4$ باشد، طول رأس سهمی برابر -1 می شود که مطابق شکل داده شده طول رأس سهمی مثبت است.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۲ (درس ۳، فصل ۲)

۶- پاسخ: گزینه ۱

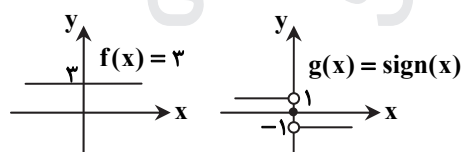
نکته: تابع علامت ($\text{sign}(x)$) به صورت زیر تعریف می شود:

$$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

نکته: عمل تفریق دو تابع به صورت روبه رو است:

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) ; D_{f-g} = D_f \cap D_g$$

ابتدا نمودار دو تابع را رسم می کنیم:

برای $x > 0$ ، $f(x) = 3$ و $g(x) = 1$ ، پس:

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) = 3 - 1 = 2$$

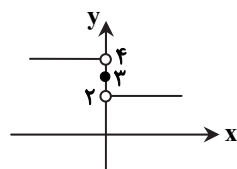
برای $x = 0$ ، $f(x) = 3$ و $g(x) = 0$ ، پس:

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) = 3 - 0 = 3$$

برای $x < 0$ ، $f(x) = 3$ و $g(x) = -1$ ، پس:

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) = 3 - (-1) = 4$$

بنابراین نمودار تابع $(f - g)(x)$ به صورت زیر است:

۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (درس ۲، فصل ۲)

نکته: تابعی با ضابطه $f(x) = |x| = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ -x & x < 0 \end{cases}$ تابع قدرمطلق نامیده می‌شود.

نکته: تابعی را که به هر عدد صحیح k خود همان عدد و به تمام اعداد میان دو عدد صحیح متوالی k و $k+1$ ، عدد صحیح k را نسبت می‌دهد، تابع جزء صحیح می‌نامند. ضابطه این تابع را با $g(x) = [x]$ (بخوانید جزء صحیح x) معرفی می‌کنند. با استفاده از نکات بالا داریم:

$$f(\pi) = |[-\pi]| + |[-(-\pi)]| = |[-\pi]| + |[\pi]| = |[-3/14]| + [3/14] = |-4| + [3/14] = 4 + 3 = 7$$

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۲، فصل ۴ و درس ۳، فصل ۳)

۸- پاسخ: گزینه ۳

نکته: انحراف معیار داده‌های آماری $x_1, x_2, \dots, x_n$ از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$$

ابتدا نمرات علی را در هر درس به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} \text{ریاضی} = 20 \\ \text{دینی} = \frac{75}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 15 \\ \text{فلسفه} = \frac{25}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 5 \\ \text{جغرافی} = \frac{50}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 10 \\ \text{عربی} = \frac{75}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 15 \end{cases}$$

$$\bar{x} = \frac{20 + 15 + 15 + 10 + 5}{5} = \frac{65}{5} = 13$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{(20-13)^2 + 2(15-13)^2 + (10-13)^2 + (5-13)^2}{5}} = \sqrt{\frac{7^2 + 2(2)^2 + (-3)^2 + (-8)^2}{5}} = \sqrt{\frac{49 + 8 + 9 + 64}{5}} = \sqrt{\frac{130}{5}} = \sqrt{26}$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (درس ۱، فصل ۴ و درس ۳، فصل ۳)

۹- پاسخ: گزینه ۳

نکته: انحراف معیار داده‌های $x_1, x_2, \dots, x_n$ با میانگین $\bar{x}$ از رابطه زیر به دست می‌آید:

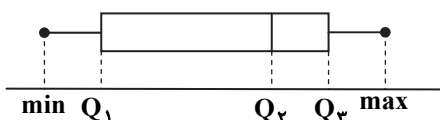
$$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$$

داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

۶، ۱۰، ۱۳، ۱۴، ۱۷، ۲۰، ۲۱، ۲۵، ۳۰

ابتدا میانه و سپس چارک اول و سوم را مشخص می‌کنیم:

$$\begin{array}{ccc} \text{نیمه اول} & & \text{نیمه دوم} \\ 6, 10, 13, 14, 17, 20, 21, 25, 30 & & \\ \downarrow & & \downarrow \\ Q_1 = \frac{10+13}{2} = 11.5 & & Q_3 = \frac{21+25}{2} = 23 \end{array}$$

نمودار جعبه‌ای یک سری داده آماری به صورت روبه‌رو است:

داده‌های بین Q_1 تا Q_3 ، داخل جعبه محسوب می‌شوند که عبارت‌اند از:

میانگین را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{13 + 14 + 17 + 20 + 21}{5} = \frac{85}{5} = 17$$

سپس انحراف معیار را به دست می‌آوریم:

$$\sigma^2 = \frac{(13-17)^2 + (14-17)^2 + (17-17)^2 + (20-17)^2 + (21-17)^2}{5} \Rightarrow \sigma^2 = \frac{16 + 9 + 0 + 9 + 16}{5} = 10 \Rightarrow \sigma = \sqrt{10} = 3/2$$

۱۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (درس ۱، فصل ۳)

نکته: نرخ بیکاری عبارت است از نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال.

ابتدا نرخ بیکاری را محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{600}{2400+600} = \frac{600}{3000} = \frac{1}{5} = 20\%$$

اکنون می‌خواهیم نرخ بیکاری ۵ درصد کاهش یابد، یعنی نرخ بیکاری ۱۵ درصد شود، فرض می‌کنیم باید تعداد x شغل ایجاد شود. پس می‌توان نوشت:

$$\frac{600-x}{3000} = \frac{15}{100} \Rightarrow 600-x=450 \Rightarrow x=150$$

بنابراین باید ۱۵۰ شغل ایجاد شود.

۱۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۲ (درس ۱، فصل ۱)

نکته: جدول ارزش گذاری ترکیب‌های فصلی، عطفی و شرطی دو گزاره به صورت مقابل است:

p	q	$p \vee q$	$p \wedge q$	$p \Rightarrow q$
د	د	د	د	د
د	ن	د	ن	ن
ن	د	د	ن	د
ن	ن	ن	ن	د

مطابق نکته فوق جدول گزاره داده شده را تشکیل می‌دهیم:

p	q	$\sim p$	$\sim p \vee q$	$p \Rightarrow q$	$(\sim p \vee q) \wedge (p \Rightarrow q)$
د	د	ن	د	د	د
د	ن	ن	ن	ن	ن
ن	د	د	د	د	د
ن	ن	د	د	د	د

مطابق جدول فوق تنها در حالتی که گزاره p دارای ارزش درست و گزاره q دارای ارزش نادرست باشد، ارزش گزاره داده شده نادرست است.

۱۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (درس ۲، فصل ۱)

نکته: اگر دو طرف یک نامساوی را در یک عدد منفی ضرب کنیم، جهت نامساوی عوض می‌شود.

چون علامت c نامعلوم است، پس نمی‌توان آن را در طرفین نامساوی ضرب کرد. پس ایراد این استدلال در مرحله دوم است.

۱۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (درس ۱، فصل ۱)

نکته: تعداد انتخاب‌های r شیء از بین n شیء را که جابه‌جایی اشیاء انتخاب شده پس از انتخاب، حالت جدید تولید نکرده و ترتیب انتخاب

اهمیت نداشته باشد، با $C_r^n = \binom{n}{r}$ نشان می‌دهیم و بنابر دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$C_r^n = \binom{n}{r} = \frac{n!}{r!(n-r)!}$$

ابتدا از میان ۵ زن و شوهر یک زوج را انتخاب می‌کنیم:

$$\binom{5}{1} = 5 \text{ حالت}$$

حال باید از میان ۴ زن و شوهر باقی‌مانده، ۴ نفر انتخاب کرد که زن و شوهر نباشند. چون مطلوب سؤال فقط حضور یک زن و شوهر است،

بنابراین از میان هر زن و شوهر فقط یک نفر را انتخاب می‌کنیم:

$$\begin{array}{cccc} \bigcirc & \bigcirc & \bigcirc & \bigcirc \\ \downarrow & \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ \binom{2}{1} & \binom{2}{1} & \binom{2}{1} & \binom{2}{1} \end{array}$$

پس کل حالات برابر است با:

$$\binom{5}{1} \binom{2}{1} \binom{2}{1} \binom{2}{1} \binom{2}{1} = 5 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 = 80 \text{ حالت}$$

۱۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (درس ۲، فصل ۱)

نکته: اگر $P(A)$ احتمال وقوع پیشامد A در فضای نمونه S باشد، در این صورت احتمال واقع نشدن آن پیشامد را با $P(A')$ نمایش می‌دهیم و داریم: $P(A) + P(A') = 1$ یا $P(A') = 1 - P(A)$. در این حالت A' و A را دو پیشامد متمم می‌گوییم.

کل حالات قرار گرفتن ۵ نفر کنار هم برابر است با:

علی و امیر کنار هم نباشند (A) ← متمم ← علی و امیر کنار هم باشند (A')

برای آنکه علی و امیر کنار هم باشند، آن‌ها را در یک بسته قرار می‌دهیم:

$$\underbrace{\boxed{\text{علی}} \boxed{\text{امیر}}}_{2!} \underbrace{\boxed{x} \boxed{y} \boxed{z}}_{3!} \Rightarrow n(A') = 2! \times 3! = 2 \times 6 = 12$$

$$P(A') = \frac{12}{120} = \frac{1}{10} = 0.1$$

پس:

حال احتمال وقوع A را حساب می‌کنیم:

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - 0.1 = 0.9$$

۱۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (درس ۲، فصل ۱)

نکته: فرض کنید $S \neq \emptyset$ فضای نمونه متناهی یک پدیده تصادفی باشد. اگر S ، n برآمد برای وقوع داشته باشد و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم که برابر است با:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

تعداد کل دانش آموزان ۱۰ تا است. می‌خواهیم ۲ تا از بین آن‌ها انتخاب کنیم:

$$n(S) = \binom{10}{2} = \frac{10 \times 9}{2} = 45$$

راه حل اول: می‌خواهیم ۲ نفر انتخاب شده از دو رشته متفاوت باشند که سه حالت زیر را در نظر باید گرفت:

$$n(A) = \underbrace{\binom{4}{1}}_{\text{یک انسانی}} \times \underbrace{\binom{3}{1}}_{\text{یک تجربی}} + \underbrace{\binom{4}{1}}_{\text{یک انسانی}} \times \underbrace{\binom{3}{1}}_{\text{یک ریاضی}} + \underbrace{\binom{3}{1}}_{\text{یک تجربی}} \times \underbrace{\binom{3}{1}}_{\text{یک ریاضی}} = 12 + 12 + 9 = 33$$

بنابراین:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{33}{45} = \frac{11}{15}$$

راه حل دوم: از روش متمم استفاده می‌کنیم. متمم پیشامد اینکه دو نفر انتخابی از دو رشته متفاوت باشند، به صورت «دو نفر از یک رشته باشند» می‌باشد که داریم:

$$n(A') = \underbrace{\binom{4}{2}}_{\text{دو نفر انسانی}} + \underbrace{\binom{3}{2}}_{\text{دو نفر تجربی}} + \underbrace{\binom{3}{2}}_{\text{دو نفر ریاضی}} = 6 + 3 + 3 = 12 \Rightarrow n(A) = 45 - 12 = 33$$

ادامه راه حل مشابه است.

۱۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (درس ۱، فصل ۲)

نکته: در دنباله‌ای با جملات $a_1, a_2, \dots, a_n$ را جمله n ام دنباله می‌نامند که به دو صورت بیان می‌شود.

(الف) رابطه با جملات دیگر دنباله (رابطه بازگشتی)

(ب) رابطه‌ای برحسب n ($n \in \mathbb{N}$) (ضابطه تابعی دنباله)

در رابطه بازگشتی هر جمله به جمله یا جملات قبل از خود وابسته است، لذا برای محاسبه یک جمله باید ابتدا جمله قبلی یا... محاسبه شود بنابراین با عددگذاری مناسب و تکرار آن می‌توان به جمله مورد نظر رسید.

در ضابطه تابعی دنباله (a_n) با جای گذاری اعداد طبیعی به جای n می‌توان جمله مورد نظر را محاسبه کرد.

$$\text{دنباله} \begin{cases} a_{n+2} = a_{n+1} + a_n \\ a_1 = a_2 = 1 \end{cases} \text{ دنباله فیبوناچی است که جملات آن به صورت زیر می‌باشند. (هر جمله برابر است با مجموع دو جمله قبل)}$$

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, \dots$$

$$b_7 = 7^2 - 4 \times 7 = 49 - 28 = 21$$

جمله هفتم دنباله $b_n = n^2 - 4n$ برابر است با:

لذا جمله هفتم دنباله b_n با جمله هشتم دنباله a_n برابر است.

۱۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (درس ۲، فصل ۲)

نکته: یک دنباله حسابی، دنباله‌ای به صورت روبه‌رو است:

$$a_1, a_1 + d, a_1 + 2d, a_1 + 3d, \dots$$

که در آن a_1 جمله اول و عدد ثابت d «اختلاف مشترک» جملات دنباله است. جمله n ام این دنباله با رابطه $a_n = a_1 + (n-1)d$ معرفی می‌شود. مجموع ۴ جمله اول ۳۸ است، پس:

$$a_1 + a_2 + a_3 + a_4 = 38 \Rightarrow a_1 + (a_1 + d) + (a_1 + 2d) + (a_1 + 3d) = 38 \Rightarrow 4a_1 + 6d = 38 \xrightarrow{+2} 2a_1 + 3d = 19$$

مجموع ۳ جمله بعدی ۶۰ است، پس:

$$a_5 + a_6 + a_7 = 60 \Rightarrow (a_1 + 4d) + (a_1 + 5d) + (a_1 + 6d) = 60 \Rightarrow 3a_1 + 15d = 60 \xrightarrow{+3} a_1 + 5d = 20$$

دو معادله به دست آمده را در یک دستگاه حل می‌کنیم:

$$\begin{cases} 2a_1 + 3d = 19 & \xrightarrow{\text{خودش}} 2a_1 + 3d = 19 \\ a_1 + 5d = 20 & \xrightarrow{\times(-2)} -2a_1 - 10d = -40 \end{cases} \quad (+)$$

$$-7d = -21 \Rightarrow d = 3$$

با جای گذاری $d = 3$ در معادله دوم، مقدار a_1 را حساب می‌کنیم:

$$a_1 + 5d = 20 \xrightarrow{d=3} a_1 + 15 = 20 \Rightarrow a_1 = 5$$

با داشتن $a_1 = 5$ و $d = 3$ ، جمله دهم را پیدا می‌کنیم:

$$a_{10} = a_1 + 9d = 5 + 9(3) = 32$$

۱۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (درس ۱، فصل ۳)

نکته: اگر جمله عمومی یک دنباله هندسی به صورت $a_n = a_1 \times r^{n-1}$ باشد، حاصل مجموع

$$S_n = a + ar + ar^2 + ar^3 + \dots + ar^{n-1} \quad r \neq 1$$

از رابطه $S_n = a \times \frac{1-r^n}{1-r}$ به دست می‌آید.

چند جمله اول این دنباله هندسی را می‌نویسیم:

$$\begin{cases} a_n = 3 \times (-1)^n \times 2^{n-1} \\ a_1 = -3 \times 2^0 = -3 \\ a_2 = 3 \times 1 \times 2 = 6 \\ a_3 = 3 \times (-1) \times 4 = -12 \\ \vdots \end{cases}$$

بنابراین جمله اول دنباله هندسی برابر ۳- و نسبت مشترک آن ۲- است. لذا مجموع ده جمله اول این دنباله برابر است با:

$$S_1 = \frac{a(r^{10} - 1)}{r - 1} = \frac{-3 \times ((-2)^{10} - 1)}{-2 - 1} = \frac{-3 \times (1023)}{-3} = 1023$$

۱۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (درس ۲، فصل ۳)

$$(a^m)^n = a^{m \times n} \quad \text{نکته}$$

$$a^m \times a^n = a^{m+n} \quad \text{نکته}$$

$$\left(\frac{a}{b}\right)^{-n} = \left(\frac{b}{a}\right)^n \quad \text{نکته}$$

با توجه به نکات، داریم:

$$8^{x+1} \times 4^{2x} = (2^3)^{x+1} \times (2^2)^{2x} = \left(\frac{1}{2}\right)^x \times \left(\frac{1}{4}\right)^{2x} \Rightarrow 2^{3x+3} \times 2^{4x} = 2^{-x} \times (2^{-2})^{2x}$$

$$\Rightarrow 2^{7x+3} = 2^{-x} \times 2^{-4x} \Rightarrow 2^{7x+3} = 2^{-5x} \Rightarrow 7x+3 = -5x \Rightarrow 12x = -3 \Rightarrow x = -\frac{3}{12} = -\frac{1}{4}$$

و در نتیجه x^{-1} برابر است با:

$$x^{-1} = \left(-\frac{1}{4}\right)^{-1} = -4$$

۲۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (درس ۳، فصل ۳)

نکته: هر تابع به فرم $y = a^x$ که در آن $a > 0$ و $a \neq 1$ را یک تابع نمایی می‌گوییم.
 مشخصات نقطه‌ای به طول ۲- روی خط $y = 1 - 4x$ را پیدا می‌کنیم:

$$y = 1 - 4x \xrightarrow{x=-2} y = 1 - 4(-2) = 9 \xrightarrow{\text{نقطه}} A(-2, 9)$$

نقطه $A(-2, 9)$ باید روی تابع $f(x) = a^x$ هم باشد:

$$f(-2) = 9 \Rightarrow a^{-2} = 9 \Rightarrow \frac{1}{a^2} = 9 \Rightarrow a^2 = \frac{1}{9} \xrightarrow{a>0} a = \frac{1}{3}$$

$$f(x) = \left(\frac{1}{3}\right)^x \Rightarrow f(1) = \left(\frac{1}{3}\right)^1 = \frac{1}{3}$$

پس:

“ادبیات اختصاصی”

۲۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۰

ویژگی‌های عمده نثر فارسی این دوره عبارت‌اند از:

- (۱) استفاده از آرایه‌های ادبی در نثر
- (۲) حذف افعال به‌قرینه
- (۳) کاربرد لغات مهجور عربی، ترکی و...
- (۴) رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی
- (۵) آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان (اطناب)
- (۶) کاربرد فراوان آیات و احادیث
- (۷) استفاده از ترکیبات دشوار

۲۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۰

- گزینه ۱: به لشکرکشی‌ها و فتوحات غزنویان اشاره دارد.
- گزینه ۲: توسعه مدارس و مراکز تعلیم را بیان می‌کند.
- گزینه ۴: گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار را نشان می‌دهد.

۲۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۷

مجموعه «از این ستاره تا آن ستاره» از «سلمان هراتی» مخصوص نوجوانان است.

۲۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۱۰

ویژگی‌های بارز سبک هندی:

- (۱) پیچیدگی مضمون (معنا کردن بیت سخت است) و آوردن مضامین تازه
 - (۲) اسلوب معادله و تمثیل
 - (۳) بی‌دقتی در کاربرد زبان (مور با هم پیوست ← موران به هم پیوندند).
 - (۴) گسترش دایره واژگان
- بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: پرهیز از زهد ربایی ← احتمالاً عراقی
- گزینه ۳: واقع‌گرایی و توصیف طبیعت ← احتمالاً خراسانی
- گزینه ۴: برتری عشق بر عقل ← احتمالاً عراقی

۲۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱

«داستان باستان» و «شمس و طغرا» در حوزه داستان‌نویسی هستند.

۲۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: این گزینه از عوامل «نهضت بیداری» است.
- گزینه ۲: «گنجینه نشاط» از آثار منظوم و منثور نشاط اصفهانی است.
- گزینه ۳: هدف تأسیس «انجمن خاقان» بیان شده است.

۲۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ جامع

موارد نادرست: عباس‌نامه: وحید قزوینی جامع عباسی: شیخ بهایی

۲۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱

شعر گزینه ۲، سروده «میرزاده عشقی» است و «منشآت» اثر «قائم‌مقام فراهانی» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: محمدتقی بهار گزینه ۳: نشاط اصفهانی گزینه ۴: صباي کاشانی

۲۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۶

بررسی موارد:

(ج) زلف و رخسار: «لفّ» / کفر و ایمان: «نشر» (د) شکر و صبر: «لفّ» / شادی و غم: «نشر»

۳۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: جناس تام: دستان: (۱) نیرنگ (۲) دست‌ها / مستان: (۱) مست‌ها (۲) فعل نهی از مصدر ستاندن (نگیر)

گزینه ۳: ایهام: دور از تو } از دوری و فراق تو
از تو دور باشد (جمله دعایی)

گزینه ۴: تلمیح: اشاره به داستان «آب حیات و حضرت خضر علیهِ السلام» دارد.

۳۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ جامع

مجاز: سر ← عزم و قصد و تصمیم ← بیت «الف» (در بیت «ب» نیز «بامداد» مجاز از وقت و زمان است).

تشبیه: «ولایت دل و لشکر عشق» اضافه تشبیهی ← بیت «ب»

کنایه: «بادپیمایی» کنایه از کار بیهوده انجام دادن ← بیت «ج»

استعاره مصرحه: «کمند» استعاره مصرحه از «زلف معشوق» ← بیت «د»

استعاره مکنیه: «دست عشق» تشخیص دارد ← بیت «ه»

۳۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

تناقض: حلاوت سخن تلخ

اسلوب معادله: مصراع اول مفهوم شعر و مصراع دوم مثال برای آن مفهوم است و هر مصراع جمله‌ای کامل است.

مراعات نظیر: ماهی، آب و دریا

حس آمیزی: حلاوت سخن و سخن تلخ

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: مراعات نظیر «لب و دهان و حدیث» - حس آمیزی «جواب تلخ» - تناقض و اسلوب معادله ندارد.

گزینه ۳: مراعات نظیر «طوطی و شکرستان» - اسلوب معادله (مصراع دوم مثالی برای مصراع اول است) - تناقض و حس آمیزی ندارد.

گزینه ۴: مراعات نظیر «بوستان و گل و باغبان» - تناقض و اسلوب معادله و حس آمیزی ندارد.

۳۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

بررسی موارد:

الف: «روشنی از ظلمت گرفتن» متناقض‌نماست. ه: «خطا و صواب» تضاد دارند.

۳۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۳

بررسی موارد:

الف) به داستان فرهاد و کوه‌کنی او اشاره دارد که در واقع قسمتی از داستان خسرو و شیرین است.

ب) بین کلمات «شرار و آتش - کوه، کهسار و لعل» مراعات نظیر است.

ج) به شق القمر که یکی از معجزات پیامبر ﷺ است، اشاره و تلمیح دارد و تضمین نیست.

د) هیچ تلمیحی ندارد.

۳۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

ایهام تناسب: «دوش» در این بیت به معنی «شانه» است و در صورت تناسب با کلمه «امشب» معنی دیشب تداعی می‌شود.

تشبیه: مانند شمع من را امتحان کن.

واج‌آرایی: تکرار واج‌های «م، ن، ر»

۳۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

گزینه ۳: «گنبد گردنده» استعاره از آسمان - «انگشت‌نما شدن» کنایه از مشهور شدن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: جناس ندارد - «شور» در کلمه شورانگیز با کلمه «نمکدان» ایهام تناسب می‌سازد.

گزینه ۲: جناس تام ندارد - «دل و دیده» تشخیص و استعاره مکنیه است.

گزینه ۴: تناقض ندارد - تلمیح به داستان حضرت موسی علیهِ السلام و گوساله سامری دارد.

۳۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۱

گزینه ۱: کلمات قافیه (خداوندش - میبوندش) حروف اصلی (ـَند) + (ـَ ش) الحاقی ← مصوت + صامت + صامت

گزینه ۲: کلمات قافیه (ساخته - برافراخته) حروف اصلی (اخت) + (ه) الحاقی ← مصوت + صامت + صامت

گزینه ۳: کلمات قافیه (بندگیتان - زندگیتان) حروف اصلی (ـَ ند و ـَ ند) + حروف الحاقی (ـِ گیتان) ← مصوت + صامت + صامت

گزینه ۴: کلمات قافیه (می - کی) حروف اصلی (ـِ ی) ← مصوت + صامت

۳۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۱

بیت‌های «الف و د» قافیه نادرست دارند.

بیت «الف»: کلمات قافیه (کروبیان و روحانیان)، حروف الحاقی (بیان) و «کروب و روحان» می‌ماند که قافیه نمی‌شوند.

بیت «د»: کلمات قافیه (معنی و دینی)، حروف الحاقی (ی) و معن و دنی قافیه نمی‌شوند.

نکته: «ی» به تنهایی قافیه نمی‌شود و جزو حروف الحاقی است.

سایر بیت‌ها:

بیت «ب»: کلمات قافیه (ممکنات و کائنات)، حروف الحاقی (ات) و حروف اصلی (ن)

بیت «ج»: کلمات قافیه (دیدن و دمیدن)، حروف الحاقی (ن) و حروف اصلی (ید)

بیت «ه»: کلمات قافیه (سخنورانیم و نخوانیم)، حروف الحاقی (یم) و حروف اصلی (ان)

۳۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۲

پایه‌های آوایی بیت ۲ هر کدام شامل ۴ هجا هستند، اما در ابیات دیگر پایه‌ها به صورت ۳ تا و ۴ تا هجا جدا می‌شوند.

(به بیان دیگر بیت گزینه ۲ همسان تک‌لختی است و سایر گزینه‌ها همسان دولختی هستند).

۴۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۵

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱:

س	خن	با	ما	ه	می	گو	یم	پ	ری	در	خا	ب	می	بی	نم
U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	-

گزینه ۳:

پ	دا	سا	سو	خ	چ	ش	ع	ک	بر	من
U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-

گزینه ۴:

ف	لک	در	خو	ن	جا	نم	رف	ت	ما	در	خو	ن	دل
U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

۴۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن یا مستفعلن مفاعل مستفعلن فَعَل

گزینه ۲: مفعول مفاعلن مفاعیل فعل یا مستفعلن فاعلات مستفعلن فَع

گزینه ۴: مفعول مفاعلن مفاعیلن یا مستفعلن فاعلات مستفعلن

۴۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۸

وزن هر چهار گزینه «فعلاتن فعلاتن فعلن» است و هر چهار گزینه اختیار شاعری «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن» دارند، ولی فقط

گزینه ۳ در رکن پایانی مصراع اول به جای «فعلن» از «فعَلن» استفاده کرده که ابدال است.

۴۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

ابدال										کوتاه به بلند									
↓										↓									
را	غی	مر	ری	ت	ر	یا	ت	هش	ت	مس	س	گ	نر	سی	ن	چ	نا		
-	-	-	-	U	U	-	U	-	U	-	U	U	-	-	-	-	-		
ند	ج	ر	چ	نا	ر	چه	ک	ند	ر	نا	چ	ن	سی	-	-	-	-		
-	UU	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	-	-	-	-	-		

آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: زبانی: حذف همزه در هجای سوم - بلند تلفظ کردن هجای کوتاه در هجای هفتم و نهم - فاقد اختیار وزنی

گزینه ۲: فاقد اختیار وزنی و زبانی

گزینه ۴: زبانی: حذف همزه در هجای نهم مصراع اول و دوم

۴۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱۱

وزن گزینه ۳: فعولن فعولن فعل ← متقارب مثنی محذوف

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

گزینه ۲: مفاعیلن مفاعیلن فعولن

گزینه ۴: مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن

۴۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

ای	آ	ک	چ	آ	ف	تا	ب	فَر	دَس	ت	ب	یا
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-
بی	رو	ن	ت	بر	گ	با	غ	زَر	دَس	ت	ب	یا
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-
عا	لم	بی	ت	غ	با	ر	گر	دَس	ت	ب	یا	
-	-	-	U	U	-	U	-	-	-	U	U	-
ای	مَج	ل	س	عی	ش	بی	ت	سَر	دَس	ت	ب	یا
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: وزن شعر «مستفعّل فاعلات مستفعّل فع یا مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعل» است.

گزینه ۲: یک ابدال در مصراع سوم رخ داده است.

گزینه ۳: در کلمه «تو» در مصراع سوم یک تغییر مصوت کوتاه به بلند رخ داده است.

گزینه ۴: کلمات قافیّه شعر «فرد، زرد، گرد و سرد» و حرف «د» حرف روی می‌باشد.

۴۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۲

مفهوم بیت گزینه ۱: طلب عنایت و توجه

مفهوم مشترک ابیات: تحمل سختی راه عشق

۴۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۷

در صورت سؤال رودکی می‌گوید جوانی‌اش گذشته و دیگر مثل قدیم نمی‌تواند شعر بگوید. در بیت ۳ نیز بیان می‌شود که با گذشت جوانی

دیگر جلوه و توانایی انسان، کم‌فروغ می‌شود.

نکته: فعل «بنوشت» در معنای «درنوردید» می‌باشد.

۴۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۶

مفهوم مصراع اول و بیت «ب»: شب طولانی عاشق که به صبح نمی‌رسد.

مفهوم مصراع دوم و بیت «ج»: شاعر از درد فراق خوابش نمی‌برد.

بررسی سایر ابیات:

(الف) غم عشق برای عاشق شادی است.

(د) شب عاشقان به دور از معشوق دیر و در کنار او زود می‌گذرد.

۴۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۹

مفهوم مشترک: موی سفید علامتی است که زمان پیری رسیده و عمر نمی‌ایستد.

بررسی سایر ابیات:

گزینه ۲: تجربه و پیری حاصل گذر جوانی و از دست دادن آن است.

گزینه ۳: مذمت تمسخر پیران به این دلیل که پیری برای هر کسی اتفاق می‌افتد.

گزینه ۴: پیری به واسطه فشار روزگار

۵۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۱۱

مفهوم مشترک: به عبرت گرفتن از پادشاهان گذشته اشاره دارد. مرگ برای همه حتی شاهان و قدرتمندان حتمی است.

مفهوم گزینه ۲: ظالم بودن روزگار

“علوم اجتماعی”

۵۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۵ و ۶

- زوال عقلانیت ذاتی همان از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها است.
- در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته یا در حد ساده و ابتدایی است؛ مانند تقسیم کار سنی و جنسی، ولی در جوامع ارگانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد.
- فرصت‌ها و محدودیت‌ها یا باید‌ها و نبایدهای جهان اجتماعی به‌صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند.
- جهان اساطیری طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد.

۵۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس ۷

- علوم مبتنی بر عقل و وحی به‌عنوان دو ابزار مهم شناخت عقاید و ارزش‌ها، مربوط به جوامعی است که علم را به دانش تجربی محدود نمی‌کنند و عقل و وحی را به‌عنوان دو روش علمی معتبر می‌دانند.

۵۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۲

- متفکران پسامدرن زمانی در اصول و مبانی فرهنگ غرب تردید کردند که سیاست و اقتصاد جهان غرب، ابعاد جهانی پیدا کرده و نیازمند علمی بود که حضور جهانی آن را توجیه کند، اما اندیشه‌های پسامدرن این ظرفیت را نداشتند.
- ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود، در شرایطی که اقتصاد و سیاستش به این حضور نیاز دارد، بعد دیگری از بحران معرفتی - علمی است؛ یعنی ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی غرب با توانمندی‌های معرفتی و علمی آن.

۵۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۴

نمونه تاریخی	ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی
تدوین رساله‌های جهادیه	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	مقاومت منفی
جنبش تنباکو	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی
جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه	تغییر ساختار سیاسی	انقلاب اجتماعی

۵۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ درس ۲

- بررسی عبارت‌های نادرست:
- عبارت اول: علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند.
- عبارت دوم: علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند. علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

۵۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ درس ۴

- تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند. به علاوه، این تأکید موجب سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود.

۵۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ درس ۶

- جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی نمی‌داند؛ از این‌رو با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن را به‌عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا مطالعه می‌کند.
- جامعه‌شناسی تفسیری، اگرچه امور سیاسی را پدیده‌هایی معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی بسنده می‌کند و ملاک و معیاری برای ارزیابی علمی آن‌ها ارائه نمی‌دهد.
- جامعه‌شناسان انتقادی، یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به‌ویژه در عرصه قدرت را ضروری می‌دانند و دست شستن از این آرمان بزرگ را مرگ سیاست و بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند.

۵۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۳ درس‌های ۷ و ۸

- رویکرد دوم به نابرابری اجتماعی یا همان مخالفان قشربندی اجتماعی به دخالت همه‌جانبه دولت در اقتصاد برای ایجاد عدالت و از بین بردن نابرابری‌های اجتماعی اعتقاد دارند.
- رویکرد سوم به نابرابری اجتماعی یا همان رویکرد عدالت اجتماعی، نه با رهاسازی مطلق (دیدگاه اول) موافق است و نه با کنترل مطلق (دیدگاه دوم). نه اجرای عدالت را به دست نامرئی بازار می‌سپارد (دیدگاه اول) و نه دخالت همه‌جانبه دولت (دیدگاه دوم) را می‌پذیرد.
- در دوره پسامدرن، همه آنچه در دوره مدرن پدید آمده بود - از جمله سیاست همانندسازی هویت - مورد نقد قرار گرفت و به جای آن، هویت‌های خرد، محلی و فردی مورد تأکید و توجه قرار گرفت.
- الگوی مطلوب قرآنی، تکرر و تنوع زبانی، نژادی و قومی را، مانع وحدت و همدلی نمی‌داند، بلکه انسان‌ها را به منشأ وحدت رهنمون می‌سازد: «وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ» ← تعارف هویت‌ها

۵۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ درس ۹

- فارابی جامعه‌ای را که بر محور علم، سازمان‌یافته باشد، مدینه فاضله می‌نامد. مدینه فاضله، جامعه آرمانی مورد نظر اوست. علم در مدینه فاضله به علم تجربی محدود نمی‌شود و علوم عقلانی و وحیانی را نیز در بر می‌گیرد.
- مدینه فاسقه و مدینه ضالّه در نظریه فارابی جوامعی هستند که در نتیجه انحراف از مدینه فاضله شکل گرفته‌اند. مدینه فاسقه جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید. در مدینه فاسقه با آنکه مردم علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند، اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند، یعنی با آنکه مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند، براساس آن عمل نمی‌کنند.
- مدینه ضالّه جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد. در مدینه ضالّه نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌گردند و آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند.

۶۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۱۲ و ۱۳ و جامعه‌شناسی ۲ درس ۵

- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. اقوام مختلف ایرانی با آنکه هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آئین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.
- جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی، پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی و پذیرش برخی لایه‌های آن، بدون اینکه به جهان اسلام بپیوندد، تحولات هویتی پیدا کرد.
- روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت.
- از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

۶۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۷ و ۹ و جامعه‌شناسی ۲ درس ۹ و جامعه‌شناسی ۳ درس ۳

- هر بخش از جهان اجتماعی که به لحاظ علمی قابل دفاع نباشد و براساس خرافات شکل گرفته باشد، باطل و بخش‌هایی که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد، حق است.
- به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند.
- ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی، ساختار اجتماعی نامیده می‌شود. ساختار اجتماعی چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.
- لیبرالیسم قرن هجدهم و نوزدهم را لیبرالیسم اولیه می‌نامند. این لیبرالیسم، بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت.

۶۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس ۱۳ و جامعه‌شناسی ۲ درس‌های ۸ و ۹

- متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن، پدید آوردند و برخی از اندیشمندان مسلمان، کتاب‌هایی را درباره خدمات متقابل اسلام و ایران و همچنین فطرت و خویشتن الهی انسان تدوین کردند.
- وابستگی کشورهای استعمارزده، امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد.
- ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.
- لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به‌ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت. بدین ترتیب، نخستین چالش که چالش فقر و غناست، در کشورهای غربی شکل گرفت.

۶۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۴ و ۱۵ و جامعه‌شناسی ۲ درس‌های ۲ و ۳

- تقسیم‌بندی پدیده‌های اجتماعی به خرد و کلان باعث می‌شود که به میزان اثرگذاری خود بر پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان یا اثرپذیری از آن‌ها بیندیشیم.
- با تشکیل اتحاد جماهیر شوروی (نظام سیاسی)، مرزگذاری دولتی و اشتراکی (نظام اقتصادی) رایج شدند. این عبارت به تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی اشاره دارد.
- فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ سلطه یا استکبار است.
- استثمار به معنای اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است.

۶۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۴ و جامعه‌شناسی ۳ درس‌های ۸ و ۹

- در جریان انقلاب مشروطه، نزاع و رقابتی سخت بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا به وجود آمد.
- انقلاب اسلامی ایران، انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.
- با شکل‌گیری دولت - ملت‌ها، ناسیونالیسم پیدا شد.
- روش ابن‌خلدون در علوم اجتماعی مشابه روشی است که چهارصد سال بعد، کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت. شاید به همین دلیل غربیان وی را بیش از سایر متفکران اجتماعی مسلمان می‌شناسند.

۶۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ درس ۳، جامعه‌شناسی ۲ درس ۲ و جامعه‌شناسی ۳ درس ۱

- جهان اجتماعی و نظم آن تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد.
- فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در جهان گسترش می‌یابد، فرهنگ جهانی است.
- فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.
- در اوایل قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای «موضوع» بر «روش» علوم تأکید کردند. آن‌ها روش تجربی را تنها روش کسب علم دانستند و گفتند که همه علوم باید از یک روش یعنی روش تجربی استفاده کنند.

“ روان‌شناسی ”

۶۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی ۱ درس ۱

با توجه به نمودار، عالی‌ترین مرتبه شناخت حل مسئله و تصمیم‌گیری است.

در گزینه ۲ پیدا کردن راه حل مناسب برای مشکل، نشان‌دهنده «حل مسئله» است که نسبت به سه گزینه دیگر، در سطح بالاتری از شناخت قرار دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: قضاوت (شناخت عالی)

گزینه ۳: استدلال (شناخت عالی)

گزینه ۴: حافظه (شناخت پایه)

۶۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی ۱ درس ۱

بررسی موارد:

(الف) در این عبارت چيستی حافظه بیان شده، پس توصیف است. (توصیف یعنی بیان دقیق و روشن از چيستی مفهوم موردنظر)

(ب) در این عبارت با ارائه یک توصیه و راهکار عملی، حافظه تحت کنترل قرار گرفته است.

(ج) در این عبارت احتمال بهبود عملکرد حافظه دانش‌آموزان در آینده، در اثر مطالعه چندحسی پیش‌بینی شده است.

(د) در این عبارت، علت فراموشی اطلاعات در حافظه بیان شده، پس تبیین است. (در تبیین به بیان علت پدیده‌ها و چرایی آن‌ها می‌پردازیم)

۶۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی ۲ درس ۲

■ ماندانا در هفت سال سوم (۱۴ تا ۲۱ سالگی) قرار دارد. در این دوره نباید با فرزند به‌صورت آمرانه برخورد کرد؛ باید او را عضو بزرگ خانواده دانست و در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد. بنابراین رفتار والدین او درست نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: امیر در هفت سال سوم (۱۴ تا ۲۱ سالگی) قرار دارد. در این دوره نباید با فرزند به‌صورت آمرانه رفتار کرد و باید او را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد.

گزینه ۲: نسرین در هفت سال دوم (۷ تا ۱۴ سالگی) قرار دارد. در این دوره باید در تأدیب کودک کوشش کرد و به تدریج او را به ارزش‌ها و دوری از زشتی‌ها رهنمون ساخت.

گزینه ۴: حسن در هفت سال اول (۱ تا ۷ سالگی) قرار دارد. در این دوره کودک باید آزاد باشد که بازی کند و نمی‌توان از او توقع اطاعت داشت.

۶۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی ۲ درس ۲

بررسی موارد:

(الف) تغییرات رشدی هم شامل تغییرات کمی است (افزایش تدریجی تعداد و مقدار ویژگی‌ها) و هم تغییرات اساسی و کیفی را شامل می‌شود. ویژگی‌های مربوط به رشد انسان را به دلیل پیوستگی رشد (یعنی به دلیل وجود تغییرات کمی که به شکل تدریجی و پیوسته افزایش می‌یابند)، نمی‌توان به راحتی به مراحل مشخص تقسیم کرد، اما امروزه اکثر روان‌شناسان رشد، به رشد مرحله‌ای اعتقاد دارند (یعنی بر اساس تغییرات کیفی و اساسی که قابل تمایز هستند، مراحل را مشخص می‌کنند)

(ب) عمر انسان از بدو تولد به ۷ دوره تقسیم می‌شود که شامل طفولیت، کودکی اول، کودکی دوم، نوجوانی، بزرگسالی اول، بزرگسالی دوم و پیری است.

(ج) برخی پایان نوجوانی را زمانی می‌دانند که فرد شروع به کار کند و از والدین خود مستقل شود.

۷۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی ۳ درس ۳

میزان انگیزتگی ذهنی، تحت تأثیر عوامل فیزیولوژیکی و روان‌شناختی است. تغذیه مناسب و تأمین نیازهای زیستی یکی از عوامل فیزیولوژیکی ایجاد انگیزتگی ذهنی است. عوامل مهم دیگر نیز (ایجاد هدف و اهمیت‌دهی به آن) در انگیزتگی ذهنی مؤثر است. اینکه فرد مشخص کند چه تعداد تست را باید درست پاسخ دهد و چه درصدی باید به دست آورد، نوعی ایجاد هدف است. آشنایی نسبی با محرک و یکنواختی و ثبات نسبی عوامل ایجاد خوگیری هستند و تمرکز را کاهش می‌دهند (رد سایر گزینه‌ها).

۷۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی درس ۳

در جست‌وجو به دنبال یافتن یک محرک در زمینه یا بافت مکانی هستیم و نمی‌دانیم در چه مکانی است. در این مثال زمان پخش مشخص است، ولی اینکه در کجا (کدام شبکه) پخش می‌شود مشخص نیست. پیدا کردن محرک هدف در جست‌وجو تابع تعداد عوامل انحرافی و ویژگی‌های منحصر به فرد آن هدف است. دقت کنید اگر زمان پخش مشخص نبود، کارکرد گوش به زنگی مطرح می‌شد. به توانایی فرد برای پیدا کردن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، گوش به زنگی می‌گویند.

۷۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی درس ۴

صابر شماره تلفن را دیده و سعی کرده در عرض چند دقیقه آن را به خاطر بسپارد، پس حافظه کوتاه مدت او درگیر شده است. دقت کنید که در اینجا حافظه کاری شکل نگرفته، چون صابر صرفاً به ذخیره سازی ساده اطلاعات پرداخته و اطلاعات را مورد دستکاری و استفاده قرار نداده است. (رد گزینه های ۲ و ۴)

گنجایش یا ظرفیت ذخیره سازی حافظه کوتاه مدت، محدود (بین ۵ تا ۹ ماده) است، بنابراین نمی‌توانیم بیش از چند اطلاعات را برای مدت کوتاهی ذخیره کنیم. مهم ترین دلیل فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه مدت، محو شدن مواد اطلاعاتی حافظه به دلیل گذشت زمان یا جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید است. در این مثال صحبت کردن پارسا باعث می‌شود، ظرفیت محدود حافظه کوتاه مدت او با اطلاعات جدید جایگزین شود و اطلاعات قبلی (شماره تلفن) از ذهن صابر برود.

تداخل اطلاعات، مربوط به حافظه بلند مدت است و به شرایطی گفته می‌شود که اطلاعات جدید، بلافاصله وارد حافظه می‌شوند و مانع یادآوری اطلاعات قبلی می‌شوند. (رد گزینه ۱) گذشت زمان در این مثال اتفاق نیفتاده است (رد گزینه ۴). در دسترس نبودن اطلاعات دلیل از بین رفتن آن‌ها نیست. (رد گزینه ۲)

۷۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی درس ۴

برای کنترل اثر تداخل، یادگیری عمیق داشته باشید. سعی کنید علاوه بر واژگان، معانی آن‌ها را هم بفهمید. برای کنترل اثر تداخل از یادگیری با فاصله (استراحت) استفاده کنید. چون یادگیری جدید مانع یادآوری قبلی می‌شود. مطالعه چند حسی نیز اثر تداخل را کاهش می‌دهد.

۷۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * روان‌شناسی درس ۵

نوع نگاه حل کننده مسئله، باعث می‌شود تا فرد در حافظه خود اطلاعات مرتبط با آن نگاه خاص را به خاطر آورد و اقدامات احتمالی فرد برای حل مسئله، تحت الشعاع آن نگاه خاص خواهد بود. بن‌بست، زمانی ایجاد می‌شود که حل کننده مسئله با نگاه فعلی قادر به حل آن مسئله نباشد. راه خروج از این بن‌بست، تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله است.

۷۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی درس ۵

به مراحل حل مسئله در این مثال توجه کنید.

کاهش وزن: تشخیص مسئله

تجویز رژیم غذایی کم کالری: به کارگیری راه حل مناسب

بررسی تأثیر رژیم غذایی پس از سه هفته: ارزیابی راه حل

پس از ارزیابی راه حل، در مورد فردی که رژیم غذایی تا حدی بر وزنش تأثیر گذاشته است، پزشک به «بازبینی و اصلاح راه حل» می‌پردازد یعنی تغییراتی در رژیم ایجاد می‌کند و برنامه ورزشی را هم به آن اضافه می‌کند، اما در مورد فردی که رژیم هیچ تأثیری بر وزنش نگذاشته است، با کمک آزمایش خون علت مؤثر نبودن راه حل را بررسی می‌کند و به «انتخاب راه حل جایگزین» می‌پردازد که در این مورد مصرف دارو است.

۷۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی درس ۶

وقتی فرد با انتخاب‌های زیادی روبه‌رو است که بررسی کردن همه آن‌ها زمان زیادی می‌برد، استفاده از روش میانبر یا حذف تک تک جنبه‌ها توصیه می‌شود. یعنی فرد باید چند جنبه‌ای که برایش مهم است را مشخص کند و گزینه‌هایی که فاقد آن جنبه‌ها هستند را حذف کند. با این کار فرد می‌تواند تعداد انتخاب‌های خود را محدود کرده و آن‌ها شناسایی کند. مثلاً فردی که می‌خواهد خانه‌ای دو خوابه داشته باشد، خانه‌های تک خوابه یا سه خوابه را از انتخاب‌های خود حذف می‌کند و تعداد خانه‌های دو خوابه را تعیین می‌کند.

شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های یک تصمیم، مرحله دوم از مراحل تصمیم‌گیری است.

۷۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * روان‌شناسی درس ۶

الف) دغدغه تصمیم‌گیرندگان، انتخاب بهترین اولویت است، در حالی که در حل مسئله، افراد به دنبال روش‌های موفق و کارآمد هستند.

ب) در تصمیم‌گیری فرد باید از بین «انتخاب‌های» مختلف بهترین را برگزیند. در حالی که در حل مسئله، حل کنندگان مسئله باید راه‌حل‌های مسئله مورد نظر را خودشان باز آفرینی کنند.

ج) در تصمیم‌گیری، همه اولویت‌ها فرد را به مقصد می‌رساند، ولی ممکن است اولویت مطلوب نباشد و فرد باید با بررسی کردن، بهترین اولویت را انتخاب کند. در حل مسئله فقط یک راه است که ما را به هدف می‌رساند.

۷۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی درس ۷

«ادراک کارایی» یعنی احساس کنیم دانش و مهارت لازم در انجام دادن کاری را داریم و از پس آن برمی‌آییم. سارقی که توانایی خود را در باز کردن درب ماشین بیان می‌کند، ادراک کارایی دارد.

«ادراک کنترل» یعنی ما همواره دوست داریم همه چیز مطابق نظر و تحت اختیار ما باشد و با انجام دادن رفتارهای گوناگون سعی می‌کنیم محیط را در کنترل خود بگیریم. خانمی که می‌گوید هیچ کاری بدون اجازه شوهرش نمی‌تواند انجام دهد، ادراک کنترل ندارد.

۷۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی درس ۷

سهیلا با استعداد و توانمند است ولی در اثر چندبار شکست خوردن به این نتیجه رسیده که نمی‌تواند تمرینات را حل کند، یعنی باور کرده که ناتوان است و به همین دلیل دست از کار کشیده. این حالت نمونه‌ای از درماندگی آموخته شده می‌باشد.

همچنین انگیزه او از ورود به مدرسه تیزهوشان اصرار والدینش بوده نه علاقه خودش، پس انگیزه بیرونی داشته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: باور سهیلا در مورد ناتوانی خودش با شواهد محیطی و واقعیت موجود هماهنگی ندارد، پس ادراک کارایی کاذب دارد. ولی از دست دادن هدف در مورد او مصداق ندارد، چون اشاره‌ای نشده که هدفش را از دست داده است.

گزینه ۲: سهیلا از اراده خوبی برخوردار بوده، چون برای قبول شدن در مدرسه تیزهوشان تلاش فراوانی کرده است و اکنون هم علت این که دست از تلاش برداشته، ضعف اراده نیست. اسناد غیرقابل کنترل درست است، چون شکست خود را به نداشتن استعداد نسبت داده که یک عامل غیرقابل کنترل و خارج از دایره اختیار فرد است.

گزینه ۳: ناهماهنگی شناختی زمانی است که بین باور و رفتار فرد یا بین دو باور فرد تضاد وجود داشته باشد، ولی در اینجا رفتار فرد (تلاش نکردن) با باور او در مورد ناتوانی‌اش همخوانی دارد. اسناد درونی درست است، چون استعداد یک عامل درونی و مربوط به خود شخص است.

۸۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی درس ۸

همه افراد در زندگی خود استرس را تجربه می‌کنند. فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط است. هنگام فشار روانی، شخص یک رویداد یا موقعیت را به صورت فشارآور ارزیابی می‌کند. دانش آموزی که گرفتن نمره پایین برایش اهمیت ندارد، دچار فشار روانی نمی‌شود و دانش آموزی که گرفتن نمره پایین برایش بسیار ناخوشایند است، علی‌رغم تسلط باز هم نگران است و احساس فشار روانی بیشتری می‌کند؛ بنابراین چگونگی ارزیابی افراد از موقعیت و نوع ارتباطی که با رویداد محیطی (امتحان) دارند، فشار روانی را تعیین می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: تفاوت این دو نفر در نوع فشار روانی نیست، زیرا فرد اول اصلاً دچار فشار روانی نشده است.

گزینه ۳: این عبارت به طور کلی درست است، ولی تفاوت دو نفر را تبیین نمی‌کند.

گزینه ۴: نداشتن اضطراب در دانش آموز ضعیف به این دلیل نیست که سبک زندگی‌اش سالم‌تر بوده، بلکه به خاطر این است که نمره پایین برایش اهمیت ندارد.

(ویژه گروه علوم انسانی)

عربی اختصاصی

۸۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

لم ينظروا: نگاه نکرده‌اند، نگاه نکردند (رد گزینه ۲) / السماء: آسمان؛ معرفه است (رد گزینه ۱) / فوقعهم: بالای سرشان (رد گزینه ۳) ← در جای مناسبی ترجمه نشده است. / كيف: چطور (رد گزینه ۱) / بتینها: آن را ساخته‌ایم (رد گزینه ۳)

۸۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۴)

عندما: هنگامی که (رد گزینه ۳) / الصيادون الإفريقيون: شکارچیان آفریقایی (رد گزینه ۲) / كان ... يحفرون: می‌کنند (رد گزینه ۳) / جافّة: درحالی که خشک است؛ حال است نه صفت (رد گزینه ۱) / هم يبحثون: در حالی که می‌گشتند؛ جمله حالیه (رد سایر گزینه‌ها) / سمك مدفون: یک ماهی مدفون؛ نکره است (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / نام نوماً عميقاً: عمیقاً خوابیده بود؛ مفعول مطلق نوعی (رد گزینه ۳)

۸۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۸)

هناك أشخاص: افرادی هستند، افرادی وجود دارند (رد گزینه ۲) / لا يؤذون: ایفا نمی‌کنند، بازی نمی‌کنند (رد گزینه ۳) / نفس العصر الذي: همان دوره‌ای که (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / يعيشون: زندگی می‌کنند (رد گزینه ۴) / فقط: تنها (رد گزینه ۲) / بل: بلکه (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / يؤثر: تأثیر می‌گذارد (رد سایر گزینه‌ها) / سوف يأتون: خواهند آمد (رد گزینه ۳)

۸۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۲)

شدائد الدهر: سختی‌های روزگار (رد گزینه ۳) / أن تضعف: که ضعیف کند (رد گزینه ۲) / لکم: به شما (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / أن تحسنوا عملکم: که کارتان را درست انجام دهید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / لا تشعروا بخيبة الأمل: احساس ناامیدی نکنید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / استعينوا بالله: از خدا یاری بخواهید (رد گزینه ۲)

۸۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)

لا شيء: هیچ چیز (رد گزینه ۳) / الشاتم الأحمق: ناسزاگوی احمق (رد گزینه ۴) / في هذا السكوت: در این سکوت (رد گزینه ۴) / خيرين معاً: دو خوبی باهم (رد گزینه ۳) / إسقاط: عصبانی کردن (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / إرضاء: خشنود ساختن (رد سایر گزینه‌ها)

۸۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۲ (درس های ۱ و ۲)

ترجمه صحیح سایر گزینه ها:

(۲) زیرا آنان وقتی سرانجام بعضی کارها را ببینند، هرگز آن ها را تکرار نخواهند کرد! («لن + مضارع» به صورت مستقبل منفی ترجمه می شود).
(۳) فرزندان گاهی پندهای ارزشمندی را که به آن ها تقدیم می کنید، می پذیرند ولی آن ها را فراموش می کنند! («تَقْدَمُونَ» هم للمخاطبین است و هم معلوم).

(۴) اما تجربه ها در حافله شان ماندگار خواهد شد و آن ها را به دیگران منتقل می کنند!

۸۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (جامع)

ترجمه صحیح سایر گزینه ها:

(۱) بستن شیر آب هنگام شستن دست ها به کاهش مصرف آب کمک می کند!
(۳) هنگام صبح تب شدیدی داشتم، پس برای بهبودی بیماری ام در خانه استراحت کردم!
(۴) پی گیان نگاه کردن به دریا و گوش کردن به صدایش، اعصاب را آرام می کند و به تو شادی را هدیه می دهد!

۸۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۳)

تنها: إِنْهَا، إِلَّا (رد گزینه ۳) // کارهای نیکی: أَعْمَالٌ حَسَنَةٌ؛ نکره است (رد گزینه های ۳ و ۴) // انجام می دهی: تَفْعَلُهَا (رد گزینه های ۲ و ۴) // با اخلاص: مُخْلِصًا؛ حال است (رد گزینه های ۲ و ۴)

۸۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۳)

مفهوم حدیث گزینه ۳ (مردم خفتگان اند، پس هنگامی که بپایند، بیدار می شوند!) بر «غفلت انسان در دنیا» دلالت دارد. آیه شریفه گزینه ۱ (و کافر می گوید ای کاش من خاک بودم)، بیت گزینه ۲ و بیت گزینه ۴ به ترتیب بر مفاهیم «حسرت گوینده (کافر)»، «حسرت عاشق از ناتوانی در وصال معشوق» و «تداوم عمر در غفلت» دلالت می کنند. توجه داشته باشید که بیت گزینه ۴ بر «تداوم باقی عمر در غفلت» دلالت دارد، نه بر مفهوم کلی «غفلت».

■ ترجمه متن:

«هوش مصنوعی یکی از فن آوری های نوینی است که در راستای بهینه سازی توانمندی های دستگاه ها و پرداختن به برنامه هایی پیچیده و گوناگون تلاش می کند! آن، دست آوردی بزرگ در زمینه علوم به شمار می رود و زندگی انسانی را در بسیاری از زمینه ها آسان می سازد! از جمله فوایدش آن است که به آبادسازی شهرها و کشورها کمک می کند و تولید را افزایش می دهد و خدمات بهداشتی را در پیشگیری و درمان بهبود می بخشد، همچنان که در زمینه های امنیتی مانند چهره شناسایی و تنظیم عبور و مرور سود می رساند و با ترجمه زبان ها به یکدیگر دامنه ارتباط با دیگران را گسترش می دهد! ولی نقش انسان را در برخی زمینه ها محدود می سازد و با به کارگیری اش به جای انسان در بعضی از مأموریت هایی که سرعت و دقت بیشتری می طلبند، برخی از فرصت های کار را به طور جدی تهدید می کند، همچنان که برخی از توانمندی ها و مهارت های بشری مانند تفکر خلاق و تحلیل نقاد را کاهش می دهد! از این رو سزاوار است در به کارگیری هوش مصنوعی به شکلی حکیمانه و مسئولانه کوشا باشیم و اعتماد به نفس مان را از دست ندهیم و گر نه در برابر این ابزار زانو خواهیم زد و از توانمندی هایمان احساس ناامیدی خواهیم کرد و در خفتگی خرد خواهیم افتاد! پس گذر زمان چه شتابان است و چقدر دنیا برای انسان از نظر فرصت تنگ است و چقدر هر روز برایش از پدیده و امکانی نو فراخ می شود!»

۹۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه گزینه ها:

(۱) هوش مصنوعی دو رو دارد، روی سودمندی که زندگی انسان را آسان می سازد و روی زیان باری که نقش وی را در برخی زمینه ها محدود می سازد!
(۲) هر که هوش مصنوعی را بدون حکمت و تدبیر به کار برد، اعتماد به نفسش را از دست می دهد و احساس ناامیدی و خفتگی خرد می کند!
(۳) گویی عقربه های ساعت تندتر از گذشته می چرخند، پس همچنان که می کوشیم با دست آوردی علمی آشنا شویم، زمان برای ما دستاورد نوینی می آورد!

(۴) هوش مصنوعی در همه زمینه ها بر هوش بشری برتری دارد به جز در مأموریت هایی که سرعت و دقت بیشتری می طلبند!

۹۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه عبارت سؤال: «بر اساس متن، گزینه ای را معین کن که از فایده های هوش مصنوعی به شمار نمی رود»
ترجمه گزینه ها:

(۱) بهینه سازی و پیشرفت خدمات امنیتی مانند تنظیم حرکت عبور و مرور و شناسایی چهره!
(۲) آبادسازی شهرها و گسترش ارتباط و پرداختن به مأموریت هایی که سرعت و دقت بیشتری را می طلبند!
(۳) افزایش تولید و بهبود خدمات بهداشتی در پیشگیری از بیماری ها یا درمان آن!
(۴) محدودسازی برخی مهارت های بشری و توانمندی هایش مانند تفکر خلاق و نقاد!
با توجه به متن، محدودسازی برخی مهارت های بشری و توانمندی هایش مانند تفکر خلاق و نقاد از معایب هوش مصنوعی به شمار می رود.

۹۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) چگونه هوش مصنوعی نقشش را در گسترش ارتباط اجتماعی ایفا می‌کند؟
- ۲) دستگاه‌هایی که هوش مصنوعی در بهینه‌سازی یا افزایش تولیدشان تلاش می‌کند، چه هستند؟
- ۳) چرا هوش مصنوعی تهدیدی جدی برای اندیشمندان و تحلیلگران نقد به‌شمار می‌رود؟
- ۴) برای ما چه رخ خواهد داد اگر هوش مصنوعی را به شیوه‌ای نادرست به‌کار ببریم؟

۹۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مجهول ← معلوم/ نائب الفاعل ← فاعل

۲) اسم الفاعل ← اسم المفعول

۴) معرفة ← نكرة/ حال ← خبر للفعل الناقص «نكون»

۹۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) من باب «تفعّل» ← من باب «افتعال»/ متعّد ← لازم/ فاعله «الدّنيا» ← فاعله لم يُذكر

۲) معرفة ← نكرة/ نائب الفاعل و مرفوع ← مفعول و منصوب

۴) اسم التفضیل ← فعل ماضٍ من أفعال التّعجب/ مبتدأ و مرفوع ← فعل و فاعل

۹۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۱ و ۲)

در گزینه ۲، واژه «مُنْفَصِلَة» از فعل «يَنْفَصِلُ» که مضارع باب «انفعال» می‌باشد، ساخته شده است؛ از آنجا که فعل‌های باب «انفعال» همواره «لازم» هستند، هیچ‌گاه از آن‌ها «اسم مفعول» ساخته نمی‌شود، بنابراین نوشتار واژه «مُنْفَصِلَة» به‌صورت «مُنْفَصِلَة» صحیح است. درضمن صورت صحیح واژه قبل از آن، «قِطْعَة» می‌باشد.

۹۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۵)

بررسی گزینه‌ها:

۱) «تُصَدَّر» خبر حروف مشبّهه است ولی فعل مضارع می‌باشد.

۲) «لیست» خبر است که فعل ماضی محسوب می‌شود.

۳) در این عبارت «موظّفون» خبر است و «تَجَمَّعُوا» جمله وصفیه آن است.

۴) «أری» و «جالسون» خبر هستند که به‌ترتیب فعل مضارع و اسم می‌باشند.

۹۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۲)

جای خالی اول صفت است و لذا باید مجرور باشد و همچنین «ال» داشته باشد (رد گزینه‌های ۲ و ۴). جای خالی دوم معدود عدد «خمسة» است که باید جمع و مجرور باشد. (رد گزینه ۳)

۹۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

بررسی گزینه‌ها:

۱) با توجه به علامت انتهای فعل (کسره عارضی) واضح است که مجزوم و نهی است.

۲) با توجه به معنا فعل منفی است.

۳) با توجه به معنا و وجود حرف «ف» قبل از «لام»، فعل آمر است.

۴) در این عبارت حرف لام بر سر مصدر آمده است و لام جازه می‌باشد و طبعاً برای طلب (لام جازمه) نمی‌تواند به‌کار رفته باشد.

۹۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۲)

بررسی گزینه‌ها:

۱) در این عبارت جمله حالیه داریم ولی «صیادون» که اسم مبالغه می‌باشد، در نقش خبر است.

۲) «حمالة» هم اسم مبالغه و هم حال مفرد است.

۳) در این عبارت اسم مبالغه‌ای وجود ندارد. («علامة» ربطی به اسم مبالغه ندارد).

۴) «جباراً» و «غماًماً» اسم مبالغه هستند ولی خبر افعال ناقصه محسوب می‌شوند و حال نیستند.

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۴)

دقت: تأکید روی فعل با «لقد» یا مفعول مطلق تأکیدی صورت می‌گیرد و فاعل محذوف اشاره به فعل مجهول دارد.

بررسی گزینه‌ها:

۱) فعل‌های این گزینه هیچ‌کدام مجهول نیست. (باب «انفعال» مجهول نمی‌شود!)

۲) «إن» برای تأکید روی جمله است نه فعل؛ هرچند که فعل عبارت مجهول است.

۳) «أرسل» فعل مجهول است و «إرسالاً» مفعول مطلق تأکیدی است.

۴) فعل عبارت مجهول است ولی چون مفعول مطلق دارای صفت است (جمیلاً) لذا مفعول مطلق نوعی است.

تاریخ

(ویژه گروه علوم انسانی)

- ۱۰۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۲)
- در گاه‌شماری اوستایی ماه‌ها و روزهای هر ماه با اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بود. نام ماه‌های گاه‌شماری هجری شمسی (گاه‌شماری رسمی فعلی ایران) نیز مشابه ماه‌های گاه‌شماری اوستایی است.
- ۱۰۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۱۱)
- ارائه تصویر روشن و کامل از نحوه اداره کشور و تشکیلات اداری در دوران مادها به دلیل کمبود اسناد و شواهد مکتوب، بسیار دشوار است.
- ۱۰۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۴)
- موبدان ترجیح می‌دادند که مطالب کتاب اوستا را به حافظه بسپارند و به صورت شفاهی به دیگران منتقل کنند. ولی تحولات دینی این عصر، از جمله پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و در گرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، موجب شد موبدان برای اینکه در مقام بحث و جدل، سند و مدرک قابل استنادی در اختیار داشته باشند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند.
- ۱۰۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۲)
- لوح‌های گلی کشف‌شده از تخت جمشید بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابر کار می‌کردند.
- ۱۰۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۱۳)
- شاهان هخامنشی، به کشاورزی توجه زیادی داشتند و به منظور پیشرفت و توسعه آن، اقدام‌های مفیدی انجام دادند. آنان به منظور تشویق به کشاورزی، افرادی را که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف می‌کردند.
- ۱۰۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۴)
- هنگامی که رسول خدا ﷺ تصمیم به محاصره یهودیان بنی‌نضیر گرفت، سردهسته منافقان، یهودیان را تشویق به مقاومت کرد و به آنان وعده یاری داد. عبدالله بن ابی‌همچنین می‌کوشید که انصار را علیه مهاجران تحریک نماید. او حتی در غزه‌های احد و تبوک، به همراه یارانش از سپاه اسلام جدا شد و در جنگ شرکت نکرد.
- ۱۰۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۱۰)
- توسعه قلمرو سلجوقیان در آسیای صغیر، موجب مهاجرت قبایل و طوایف ترک به آن منطقه و تغییر وضعیت سیاسی و فرهنگی در این ناحیه شد.
- ۱۰۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۱۳)
- دو عامل مهم که نقش بسزایی در توسعه روابط صفویان با اروپاییان داشت:
- ۱) تهاجم گسترده ارتش عثمانی به خاک اروپا
- ۲) گسترش روابط ایران و اروپا با انگیزه اقتصادی و تجاری
- ۱۰۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۷)
- مأمون تحت تأثیر وزیر قدرتمند خود فضل‌بن سهل، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد و لباس و پرچم سیاه را که نشانه عباسیان بود به رنگ سبز درآورد.
- ۱۱۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۹)
- طراحان کودتا از طریق اشرف پهلوی و ژنرال نورمن شوارتسکف آمریکایی، محمدرضا پهلوی را که در ابتدا در پذیرش کودتا مردد بود، متقاعد کردند که با کودتا موافقت کند.
- ۱۱۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۱۰)
- جبهه ملی و نهضت آزادی در چارچوب قانون اساسی به مبارزات خود ادامه می‌دادند. هیئت‌های مؤتلفه اسلامی، حزب ملل اسلامی، سازمان مجاهدین خلق و سازمان چریک‌های فدایی خلق به مبارزه مسلحانه با رژیم پهلوی روی آوردند.
- ۱۱۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۸)
- دیوار برلین، نماد عصر جنگ سرد و فرو ریختن آن، نشانه پایان این عصر بود.
- ۱۱۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۲)
- حکومت نادرشاه بر اقتدارگرایی مطلق شاه و تمرکز بر امور نظامی و ارتش، متکی بود و نهادهای اداری در عصر حکومت او رونق چندانی نداشتند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- ۱) تلاش‌های نادر برای رفع اختلافات مذهبی با عثمانی، به سبب کارشکنی‌های عثمانی و گرفتاری‌های داخلی و خارجی نادر به نتیجه مطلوب نرسید.
- ۳) نادر به عنوان پادشاه توفیق نیافت تا زمینه را برای ثبات و امنیت پایدار، فراهم کند.
- ۴) جنگی میان نیروهای نادر با ارتش روسیه در نگرفت. روس‌ها با مشاهده توان نظامی نادر و جنگجویانش، پیش از برخورد نظامی، نیروهای خود را از ایران بیرون بردند.

“ جغرافیا ”

۱۱۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۲)

- سؤال «چه کسی» یا «چه کسانی»، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می دهد.
- سؤال «چطور»، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می پردازد.

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * جغرافیا ۱ (درس ۹)

- روستاهایی که در دامنه یک کوه استقرار یافته اند، به شکل پلکانی هستند.
- در روستاهای متمرکز، خانه های روستایی به هم چسبیده و کنار هم قرار دارند و طبیعی ترین نوع شکل گیری آن ها، در کنار منابع آب است.

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۱)

- محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به وجود می آید.

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۱)

- علم «هواشناسی»: قوانین حاکم بر جو را به صورت مجزا و انفرادی مطالعه می کند.
- «آب و هواشناسی»: اثر اصول و قوانین حاکم را بر مکان و زندگی انسان ها مورد مطالعه قرار می دهد.

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافی ۲ (درس ۳)

- این دو آب و هوا، برای رویش گیاه نامناسب اند:

■ علامت B ← آب و هوای خشک

■ علامت E ← آب و هوای بسیار سرد (قطبی)

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۱)

بررسی گزینه ها:

(۱) درست - نادرست ← در ناحیه بندی بر اساس معیارهایی آن را به واحدهای کوچک تر تقسیم می کنند.

(۲) درست - درست

(۳) نادرست ← ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی های جغرافیایی همگونی دارد - درست

(۴) درست - درست

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافی ۲ (درس ۳)

- به حجم وسیعی از هوا که از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی یکسانی داشته باشد، توده هوا گفته می شود.
- جبهه های هوا مرز بین دو توده هوای مجاورند و آن ها را از هم جدا می کنند.

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۳)

بیابان های سرد عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند. مانند بیابان گبی - ترکستان - تکه ماکان

۱۲۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۱۰)

پاکستان با نظام فدرالی و عراق و جمهوری آذربایجان با نظام ناحیه ای و ترکیبی اداره می شود.

۱۲۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۳ (درس ۲)

آمایش سرزمین عبارت است از سامان دادن و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت فعالیت ها، تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین

۱۲۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * جغرافی ۳ (درس ۱)

در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی به دنبال توسعه صنایع کارخانه ای مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد. البته این مهاجرت تدریجی و طولانی مدت بوده و طی دهه ها سال و همگام با تحولات صنعتی شدن صورت گرفته است.

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۳ (درس ۵)

بررسی موارد نادرست:

(الف) در گوشتۀ فوقانی، حرکت همرفتی مواد موجب حرکت صفحات نسبت به هم می شود.

(د) در زیر صفحات (پلیت ها)، ماده تشکیل دهنده گوشتۀ زمین به حالت نیمه جامد و تا اندازه ای خمیرمانند است.

“ فلسفه و منطق ”

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۲)

در عبارت «چون از او گشتی همه چیز از تو گشت»، لفظ «گشت» مشترک لفظی است بین دو معنای «روی گردان شدن» و «پیوستن». پس در این عبارت احتمال ایجاد مغالطۀ اشتراک لفظ وجود دارد. در عبارت «سعید همسایه اش را تکریم می کند؛ او فرد متدینی است»، ضمیر «او» هم می تواند به سعید برگردد و هم به همسایه اش، پس در این عبارت احتمال ایجاد مغالطۀ ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد. در عبارت «آن بیشه گمان مبر که خالی است، شاید که پلنگ خفته باشد»، «پلنگ» می تواند به دلالت مطابقی بر حیوان درنده یا به دلالت التزامی به یک فرد نترس و شجاع دلالت کند. حال اگر فقط دلالت التزامی مورد نظر باشد و کسی اشتباهاً معنای مطابقی را قصد کند، دچار مغالطۀ توسل به معنای ظاهری شده است، پس در این عبارت احتمال ایجاد مغالطۀ توسل به معنای ظاهری وجود دارد.

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس های ۳ و ۴)

وقتی دو مفهوم نسبت عموم و خصوص من وجه دارند، یعنی هر کدام دارای مصادیقی هستند که جزء مصادیق دیگری محسوب نمی شود. چون نسبت این «تعریف سیب» با «مفهوم سیب» (مفهوم مجهول)، عموم و خصوص من وجه است، پس اولاً برخی مصادیق تعریف، مصادیق مفهوم مجهول نیستند (یعنی تعریف، مانع اغیار نیست) و ثانیاً برخی مصادیق مفهوم مجهول، مصادیق تعریف نیستند. (یعنی تعریف، جامع نیست). در نتیجه این تعریف، نه جامع است و نه مانع.

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۶)

جزئی یا کلی بودن قضیه = جزئی یا کلی بودن سور قضیه ← بیان گر دامنه (یا گستره) مصادیق (یا افراد) موضوع = کمیت قضیه.
جزئی یا کلی بودن موضوع (مفهوم موضوع) ← محصوره (یا شخصیه) بودن یا نبودن قضیه.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس ۷)

تنها قضایای کلیه دارای متضاد هستند.

گزینه ۱: بعضی افراد روزی دیگری را می خورند. ← جزئی

گزینه ۲: بعضی پیشامدها خوشایند هستند. ← جزئی

گزینه ۳: هیچ دلی خالی از مهر نیست. ← کلیه

گزینه ۴: بعضی ارزان ها بی علت نیستند. ← جزئی

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۸)

در قضایای کلی و شخصیه، تمام دامنه مصادیق موضوع موردنظر گوینده است. در قضایای سالبه نیز همه مصادیق محمول موردنظر گوینده است.

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس ۹)

اگر قضیه صورت سؤال را «اگر الف آنگاه ب» در نظر بگیریم، اینکه ب: «خانه، خانه یکی از دوستان من باشد»، به الف: «۱۵ بودن پلاک خانه» مشروط شده است. یعنی یا پلاک خانه ۱۵ نیست یا اگر ۱۵ باشد حتماً خانه یکی از دوستان من است. (تأیید گزینه ۲)
البته عکس این مطلب لزوماً درست نیست و «الف» به «ب» مشروط نشده است. توضیح، اینکه ممکن است پلاک خانه ۱۵ نباشد ولی باز خانه، خانه یکی از دوستان من باشد. مثلاً فرض کنید یکی از دوستان من در پلاک ۱۵ و یکی دیگر از دوستان من در پلاک ۱۶ زندگی می کنند و در پلاک ۱۷ فردی غریبه ساکن است. در این صورت قضیه صورت سؤال (اگر الف آنگاه ب) صادق است ولی اگر خانه ای خانه یکی از دوستان من باشد (صدق ب) لزوماً پلاک ۱۵ نیست (کذب الف) زیرا ممکن است پلاک ۱۶ هم باشد (رد گزینه ۳). همچنین اگر خانه ای پلاک ۱۷ باشد نه پلاک ۱۵ است (کذب الف) و نه خانه یکی از دوستان من. (کذب ب) (رد گزینه ۴)

گزینه ۱: اولاً این گزینه یک قضیه نیست، بلکه استدلالی شامل چند قضیه است. ثانیاً در قضیه صورت سؤال نگفته این خانه پلاک ۱۵ است بلکه گفته «اگر ۱۵ باشد» فلان مطلب درست خواهد بود، پس پیام این گزینه که خبر غیرمشروط از «۱۵ بودن پلاک خانه» و «خانه یکی از دوستان من بودن» می دهد با پیام قضیه موردنظر که مشروط است، تفاوت دارد.

نکته ۱: قضیه شرطی متصل «اگر الف آنگاه ب» معادل قضیه «یا غیر الف یا ب» است ولی با قضیه «اگر ب آنگاه الف» معادل نیست.
نکته ۲: می توان به جای «یا غیر الف یا ب» گفت: «یا غیر الف یا ب» ولی در این صورت باید تصریح کرد که در اینجا «یا» به معنای انفصال مانع الرفع است.

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه (درس ۱)

سؤال فلسفی باید موضوع بنیادین داشته باشد و برای پاسخ دهی مستلزم روش قیاسی و عقلی باشد.
گزینه ۱: فلسفی نیست چون روش پاسخ گویی به آن عقلی نیست؛ بلکه با ذکر شواهد و استدلال از جزئی به کلی که استقرایی است، نه قیاسی می توان به پاسخ آن رسید.

گزینه ۲: فلسفی است، زیرا موضوعی اصلی و مهم در فلسفه اخلاق است و روش آن نیز استدلالی و غیر تجربی است.

گزینه ۳: فلسفی نیست، زیرا روش آن تجربی است نه استدلالی.

گزینه ۴: فلسفی نیست، چون برای پاسخ گویی به آن نیاز به اطلاعات تاریخی است نه استدلال قیاسی.

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه (درس ۳)

همه مردم در مسائل بنیادین فلسفی می اندیشند و نظر می دهند؛ بنابراین این طور نیست که اندیشه غیرفلسوفان به ندرت حول مسائل بنیادین بچرخد. ضمن اینکه به ندرت وارد مسائل بنیادین شدن غیرفلسوفان و از سوی دیگر تمرکز فیلسوفان بر این امور، تفاوت کیفی دو نوع اندیشیدن فیلسوفان و غیرفلسوفان در باب مسائل بنیادین نیست، بلکه تنها یک تفاوت کمی است (رد گزینه ۲)، اما تفاوت کیفی اندیشه فیلسوف با دیگران در این است که اولاً فیلسوف درباره این مسائل به نحو جدی می اندیشد و ثانیاً با روش درست وارد این قبیل مسائل می شود و پاسخ می دهد. نکته ای که از این تفاوت ها نتیجه می شود، این است که تنها تفاوت اندیشیدن فیلسوف و غیرفلسوف در جدیت یکی و عدم جدیت دیگری نیست؛ بلکه تفاوت روش هم وجود دارد (رد گزینه ۱).

گزینه ۳: درست است که همه فیلسوفان واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی پذیرند، اما دیگران نیز ممکن است برای باورهای خود دلیل بیاورند. هر چند استدلال های غیرفلسوفان معمولاً از روش درست و تخصصی پیروی نمی کند، اما به هر حال نمی توان ورود غیرفلسوفان به مباحث فلسفی را همواره بر اساس تقلید صرف دانست. استدلال کردن از ویژگی های طبیعی تفکر بشر است و مخصوص فیلسوفان نیست.

۱۳۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه (درس ۷)

معرفت وحیانی از جانب خدا بر قلب پیامبر نازل می‌شود و پیامبر برای رسیدن به آن سیروسلوك و تهذیب نفس نمی‌کند (لذا بر برخی پیامبران در دوره کودکی و حتی نوزادی وحی می‌شده است مانند حضرت عیسی علیه السلام). البته همه پیامبران اهل تهذیب نفس بوده‌اند و حتی شاید شرط لازم برای دریافت وحی، داشتن قلبی پاک و نفسی مهذب باشد، ولی انبیا از این طریق به شهود وحیانی نمی‌رسیده‌اند. گزینه ۲: معرفت وحیانی هم نوعی شهود قلبی است که مختص پیامبران است، بنابراین نمی‌توان گفت ربطی به قلب پیامبر ندارد. گزینه ۳: امکان رسیدن به شهود عارفانه برای همگان هست، ولی چنین نیست که گاهی برای همگان حاصل شود بلکه نیاز به سیروسلوك و تهذیب نفس دارد.

گزینه ۴: هر شهودی از جمله شهود وحیانی (معرفت وحیانی) بی‌واسطه است، بنابراین نقش ملک وحی این نیست که واسطه‌ای بین پیامبر و حقایق باشد بلکه از نظر فلسفی، ملک وحی موجودی مجرد و ماوراءالطبیعی است که وقتی قلب پیامبر به او متصل می‌شود، می‌تواند حقایق را بی‌واسطه شهود کند. به عبارت دیگر، ملک وحی حقایق را به قلب پیامبر می‌رساند تا خود قلب پیامبر بی‌واسطه آن‌ها را شهود کند. (توجه کنید که در اینجا «واسطه» یک اصطلاح است و به معنای هر چیزی است که بین قلب و حقیقت فاصله بیندازد و حجاب ایجاد کند، نه هر چیزی که نقشی در حاصل شدن معرفت شهودی داشته باشد، بنابراین سیروسلوك برای شهود عارفانه یا ملک وحی برای شهود وحیانی، گرچه لازم هستند، ولی هیچ‌کدام واسطه محسوب نمی‌شوند).

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه (درس ۸)

۱۳۵- پاسخ: گزینه ۱

از نظر پوزیتیویست‌ها فقط امور حسی و تجربی ارزش معرفتی دارند لذا فایده امور هم باید بر همین اساس تشخیص داده شود. از طرفی پراگماتیست‌ها هم معتقدند تنها ابزار شناخت اشیا، حس و تجربه است هرچند با حس و تجربه هم نمی‌توان به واقعیت اشیا رسید (رد گزینه ۳). اما از نظر آنان فایده و سودمندی عملی ملاک صدق است و خود این سودمندی طبعاً بر اساس حس و تجربه تشخیص داده می‌شود. گزینه‌های ۲ و ۴: از نظر پوزیتیویست‌ها گزاره‌های غیرحسی و غیرتجربی (ماوراءالطبیعی) مثل «فرشتگان وجود ندارند» اصلاً ارزش معرفتی ندارند یعنی نه صادق‌اند و نه کاذب بلکه بی‌معنا و غیرقابل بررسی هستند و در هیچ صورتی قابل قبول نخواهند بود.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه (درس ۱۰)

۱۳۶- پاسخ: گزینه ۴

این نظریه، از دیدگاه‌های خاص ملاصدرا است.

سایر گزینه‌ها: همگی مورد تأیید همه فیلسوفان مسلمان هستند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه (درس ۱۱)

۱۳۷- پاسخ: گزینه ۲

این دیدگاه خاص فیلسوفان مسلمان است. البته افلاطون و ارسطو هم دیدگاهی شبیه به این داشتند، ولی آنان بیشتر بر مستلزم سعادت بودن فضایل تأکید می‌کردند و این فضایل را مربوط به همه قوای وجودی انسان که شامل قوای روحی یا جسمانی می‌شود، می‌دانستند، ولی فیلسوفان مسلمان کمال روح و گرایش همه انسان‌ها به این کمال را مطرح کردند. گزینه ۱: نظر کانت نیز همین است.

گزینه ۳: محوریت منافع در فضایل اخلاقی نظر ماتریالیست‌ها و طبیعت‌گرایان است. اینکه ادیان به فضایل اخلاقی امر می‌کنند، مطلبی واضح و موردقبول همه است، اما نقش این اوامر دینی در رعایت فضایل، دیدگاه خاص فیلسوفان مسلمان است.

گزینه ۴: امکان رعایت فضایل اخلاقی منوط به مختار بودن انسان است، نه امر الهی، اما امر الهی پشتوانه‌ای مؤثر و نه ضرورت‌بخش برای فضایل است؛ یعنی چه امر الهی باشد و چه نباشد، انسان می‌تواند فضایل را انجام دهد یا ترک کند، ولی وجود امر الهی سبب می‌شود احتمال انجام فضایل بالا برود.

▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه ۲ (درس ۲)

۱۳۸- پاسخ: گزینه ۴

با پیشرفت علم برخی مسائل فلسفی که تحت تأثیر علوم زمان خود بودند تغییر یافته و یا اهمیت خود را از دست داده‌اند، اما بسیاری از مسائل اساسی و بنیادین فلسفه همچنان ثابت و بدون تغییر مانده‌اند.

▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه ۲ (درس ۳)

۱۳۹- پاسخ: گزینه ۱

رابطه علیت رابطه‌ای وجودی است و مانند رابطه دوستی نیست که ابتدا وجود دو فرد فرض می‌شود و سپس میان آن‌ها دوستی برقرار می‌گردد (رد گزینه ۲). در رابطه علیت، معلول وجودش را از ناحیه علت می‌گیرد و در وجود خود نیازمند دیگری است (رد گزینه ۳). در روابط بعد از وجود، وجود دو طرف فرض می‌شود و هیچ‌کدام موقوف بر دیگری نیست. (رد گزینه ۴)

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۲ (درس ۴)

۱۴۰- پاسخ: گزینه ۱

معلول از مجموعه عواملی پدید می‌آید که هر یک از این عوامل را علت ناقصه و مجموع عوامل را علت تامه می‌نامند. اگر همه عوامل موجود نباشند، معلول پدید نمی‌آید (رد گزینه ۲) و فقط زمانی که علت تامه شود، معلول ضرورت وجود پیدا می‌کند و موجود می‌شود. پس وجه تمایز علت ناقصه و علت تامه در ضرورت‌بخشی به معلول است؛ زیرا علت ناقصه ضرورتی برای ایجاد معلول فراهم نمی‌کند و تنها، شرط لازم برای ایجاد معلول است؛ ولی علت تامه ضرورت ایجاد معلول را فراهم می‌کند و شرط لازم و کافی برای ایجاد معلول است. علت ناقصه هم مانند علت تامه با معلول سنخیت دارد (رد گزینه ۳) و بر آن مقدم است (رد گزینه ۴) و معلول به آن نیازمند است. اما علت ناقصه بر خلاف علت تامه به معلول ضرورت وجود نمی‌دهد.

۱۴۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۲ (درس ۵)

افلاطون در مواردی از خداوند با عنوان «مثال خیر» یاد می‌کند و توضیح می‌دهد که همه چیز در پرتو آن دارای حقیقت می‌شود و همان‌طور که روشنایی شبیه خورشید است، اما خود خورشید نیست، حقایق نیز شبیه به «مثال خیر» هستند، نه خود آن. بسیاری از افلاطون‌شناسان معتقدند «مثال خیر» همان خداوند است، ولی این عنوان فقط اشاره به ذات خداوند دارد و «دمیورژ» نیز همان خداست، ولی در مرتبه خلق جهان به این عنوان نامیده می‌شود (رد گزینه ۱). افلاطون تلاش می‌کند خداوند یا مثال خیر را در جایگاهی قرار دهد که هیچ موجود دیگری نمی‌تواند به آن جایگاه برسد، ولی عنوان دمیورژ (صانع) چنین معنایی را نمی‌رساند (رد گزینه ۳). افلاطون از خدا با عنوان «صانع» (دمیورژ) یاد می‌کند تا به انسان‌ها یادآوری کند نظم جهان از وجودی عاقل سرچشمه گرفته است (رد گزینه ۴).

۱۴۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۲ (درس ۶)

حرکت دست یکپارچه تعلق و نیاز به دست است و اگر دست نباشد، هیچ‌گونه وجودی برای حرکت دست قابل تصور نیست. از این رو این تمثیل می‌تواند رابطه مخلوقات خدا با خدا را در دیدگاه ملاصدرا نشان دهد. گزینه ۱: درست است که حرکت واگن‌ها وابسته به لوکوموتیو است، ولی وجود آن‌ها مستقل از لوکوموتیو است. گزینه ۲: درست است که پایداری و برافراشتگی بدنه پل وابسته به پایه‌های آن است ولی وجود بدنه وابسته به وجود پایه‌ها نیست. گزینه ۴: درست است که ساختمان برای ساخته شدن به بنا و سازنده نیاز دارد، ولی وجود آن یکپارچه نیاز به سازنده نیست، زیرا ساختمان از آجر و آهن و سیمان و... درست شده است که این‌ها بدون وجود سازنده هم وجود دارند.

۱۴۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه ۲ (درس ۷)

در دیدگاه ارسطو قوه عقل بر اساس کاری که انجام می‌دهد، به عقل نظری و عملی تقسیم می‌شود و بر اساس آن، دانش بشری نیز به دو قسم علم نظری و علم عملی تقسیم می‌گردد. موجودات برتر و متعالی، حقایق را از طریق شهود دریافت می‌کنند (رد گزینه ۱). ارسطو به عقل در معنای دستگاه تفکر توجه ویژه‌ای داشت و عقل نظری و عملی در بیان وی، هر دو، به همان معنای قوه استدلال است که بر اساس کاری که انجام می‌دهد، به نظری و عملی تقسیم می‌گردد (رد گزینه ۲). عقل نظری در نظر ارسطو یکی از جنبه‌های معنای اول عقل، یعنی دستگاه تفکر است که جنبه دیگر آن، عقل عملی می‌باشد (رد گزینه ۳).

۱۴۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۲ (درس ۱۰)

به نظر ابن‌سینا طبیعت هر شیء آن را به‌سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌دهد؛ به‌شرط اینکه مانعی در راه طبیعت قرار نگیرد. حتی آنچه ظاهراً شر و بدی به نظر می‌رسد، مانند پژمرده شدن یک گل یا مرگ یک جاندار یا حتی وقایع ویران‌گر طبیعی همچون سیل و زلزله، همگی در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کنند. به همین جهت، با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی‌توان درباره آن داوری کلی کرد.

۱۴۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۲ (درس ۱۱)

سؤالی که پس از سال‌ها ذهن برخی از فلاسفه را مشغول کرد، این بود که شیء خارجی که منشأ پیدایش دو مفهوم متغایر در ذهن شده، یکی است. پس این یک شیء واقعی باید مصداق واقعی یک مفهوم باشد و سؤال این است که مصداق کدام یک از دو مفهوم وجود یا ماهیت است؟ گزینه ۱: مفهوم وجود و ماهیت در ذهن مغایرت دارند، نه در خارج. گزینه ۲: این مطلب را فیلسوفان دوران قبل از متأخر هم می‌دانستند و به آن توجه داشتند. گزینه ۴: این عبارت نتیجه بیان وجود است، نه مقدمه اثبات یا فهم اصل آن و طبعاً حلقه اتصال فلسفه ما قبل متأخر به بحث اصالت وجود یا ماهیت نخواهد بود.

“اقتصاد”

۱۴۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس‌های ۱ تا ۳)

برای شناسایی هزینه فرصت، ابتدا باید گزینه‌های موجود را برحسب مفهوم هزینه‌ها و فایده‌ها الویت‌بندی کنیم؛ یعنی به ترتیب هر گزینه‌ای که سود بیشتری را نصیب تولیدکننده می‌کند در اولویت و بقیه به ترتیب، زیر آن قرار گیرند. سود فعالیت از فرمول «هزینه - درآمد = سود» به‌دست می‌آید، بنابراین:

میلیون تومان $۱۳۰۰ - ۱۸۵۰ = ۵۵۰$ = سود کارگاه پارچه‌بافی

میلیون تومان $۷۵۰ - ۱۸۰۰ = ۱۰۵۰$ = سود کارگاه دوخت لباس ورزشی

میلیون تومان $۱۶۰۰ - ۲۳۵۰ = ۷۵۰$ = سود فروشگاه لوازم ورزشی و بدنسازی

و به ترتیب منافع:

(۱) کارگاه دوخت لباس ورزشی با سود ۱۰۵۰ میلیون تومان

(۲) فروشگاه لوازم ورزشی با سود ۷۵۰ میلیون تومان

(۳) کارگاه پارچه‌بافی با سود ۵۵۰ میلیون تومان

انتخاب‌های فرد را تشکیل می‌دهند. پس طبیعتاً انتخاب اصلی فرد، کارگاه دوخت لباس ورزشی است؛ اما هزینه فرصت فقط شامل منافع انتخاب دوم می‌شود؛ یعنی سود حاصل از فروشگاه لوازم ورزشی.

۱۴۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۳)

الف) این مورد یک نمونه تصمیم‌گیری غیرمنطقی است و نظر آقای محمدی درباره هزینه و منفعت تغییر نکرده است و فقط آن‌ها را به حساب نیاورده است.

ب) وقتی خوش‌بینی زیاد درباره درآمد آینده داریم و پس‌انداز کمتری برای نیازهای آتی انجام می‌دهیم، درگیر «اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن» شده‌ایم.

۱۴۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۵)

الف) ابتدا باید میزان مازاد عرضه یا تقاضا در قیمت ۶۴ دلار را محاسبه نمود و برای این کار باید تفاضل میزان عرضه و تقاضا در این قیمت محاسبه شود؛ با توجه به منحنی که نظر به نزولی بودن، منحنی تقاضا است، تقاضا در این قیمت ۲۷ عدد است و با توجه به جدول که نظر به بالا رفتن مستقیم قیمت و مقدار، جدول عرضه است، عرضه در قیمت ۶۴ دلار، ۶۳ عدد است؛ بنابراین مازاد عرضه وجود داشته و مقدار آن مساوی است با:

$$\text{عدد } ۳۶ = ۲۷ - \text{عدد مقدار تقاضا در قیمت } ۶۴ \text{ دلار} - ۶۳ \text{ عدد مقدار عرضه در قیمت } ۶۴ \text{ دلار}$$

حال باید تفاضل این مقدار مازاد عرضه را از مقدار تعادلی محاسبه کنیم. مقدار تعادلی در نقطه‌ای است که عرضه و تقاضا برابر باشند، یعنی در قیمت ۴۰ دلار که مقدار آن ۴۵ عدد است؛ بنابراین:

$$\text{عدد میزان تفاوت } ۹ = ۳۶ - \text{عدد مازاد عرضه در قیمت } ۶۴ \text{ دلار} - ۴۵ \text{ عدد مقدار تعادلی}$$

ب) پرداختی مصرف‌کنندگان همیشه با درآمد یا دریافتی تولیدکنندگان برابر است و میزان آن مساوی است با «قیمت ضربدر میزان عرضه یا تقاضا هر کدام که کمتر بود»، بنابراین:

$$۴ \text{ دلار قیمت} \times ۱۸ \text{ عدد مقدار عرضه در قیمت } ۴ \text{ دلار} = ۷۲ \text{ دلار}$$

ج) برای محاسبه سود یا زیان ابتدا باید میزان درآمد و میزان هزینه‌های تولید در قیمت مورد نظر محاسبه شود. برای محاسبه درآمد باید قیمت را در عرضه یا تقاضا هر کدام که کمتر بود ضرب کنیم؛ بنابراین:

$$\text{دولار } ۱۰۰۸ = ۳۶ \text{ مقدار عرضه در قیمت } ۲۸ \text{ دلار} \times ۲۸ \text{ دلار قیمت} = \text{درآمد}$$

برای محاسبه هزینه‌های تولید، هزینه تولید هر واحد کالا را باید فقط در میزان عرضه ضرب کرد چرا که برای کالاهای عرضه شده صرف‌نظر از فروش یا عدم فروش، هزینه تولید صورت گرفته است:

$$\text{دولار } ۵۰۴ = ۳۶ \text{ مقدار عرضه در قیمت } ۲۸ \text{ دلار} \times ۱۴ \text{ دلار هزینه تولید هر کالا} = \text{هزینه‌های تولید}$$

با توجه به بیشتر بودن درآمد، تولیدکننده سود کرده است که مقدار آن مساوی است با:

$$\text{دولار } ۵۰۴ = ۵۰۴ - \text{دولار هزینه‌های تولید} - ۱۰۰۸ \text{ دلار درآمد} = \text{سود}$$

د) قیمت ۵۲ دلار بالای نقطه تعادلی است به همین علت، مازاد عرضه و کمبود تقاضا وجود دارد که این امر منجر به کاهش قیمت خواهد شد. می‌بینیم که در این قیمت میزان عرضه از میزان تقاضا کمتر است پس همه کالاهای به فروش می‌رسد.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۶)

۱۴۹- پاسخ: گزینه ۱

الف) عوارض درج‌شده در قبض‌های شهرداری با عنوان عوارض خدماتی یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم دولت است.

ب) مالیات بر ارزش‌افزوده در هریک از مراحل تولید کالا از تولیدکننده کالای واسطه‌ای دریافت و از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود و به این ترتیب تولیدکنندگان کالاهای واسطه‌ای را از پرداخت مالیات معاف می‌کند.

ج) دولت در چرخه تولید، هم به عنوان خریدار عوامل تولید و هم به عنوان خریدار کالا و خدمات در دو بازار عوامل تولید و کالا فعالیت می‌کند و هم با دریافت مالیات از خانوارها و تولیدکنندگان و پرداخت یارانه به آن‌ها نقش کنترلی و نظارتی خود را ایفا می‌کند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۴)

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۱

الف) نقطه «ج» بیانگر اقتصادی ناکارا است؛ چون زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار گرفته است و این یعنی با تولید ۱۰۰ بسته پاستیل، هنوز منابع کافی برای تولید ۱۵۰ بسته کیک (نقطه «ت») به جای ۵۰ بسته کیک (نقطه «ج») وجود دارد.

ب) ما با حرکت از نقطه «ت» به نقطه «پ»، از تولید ۵۰ کیک صرف‌نظر می‌کنیم که برابر است با:

$$\text{تومان } ۷۵۰,۰۰۰ = ۵۰ \times ۱۵۰۰۰$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس‌های ۶ و ۷)

۱۵۱- پاسخ: گزینه ۲

الف) نادرست: قیمت به عنوان ابزاری برای مدیریت و مصرف است.

ب) درست

ج) نادرست: مؤدی، پرداخت‌کننده مالیات است.

د) درست

ه) نادرست: انگلستان در سال ۱۷۰۱ قانونی در حمایت از صنعت منسوجات داخلی تصویب کرد.

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۸)

وقتی اقتصاد منابع غیرفعال دارد، وضعیت تولید در زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار دارد.

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۹)

الف) درست است.

ب) نادرست است؛ زیرا بانک مرکزی در شرایط تورم، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، سیاست کاهش نقدینگی یا همان سیاست پولی انقباضی را به کار می‌گیرد.

ج) نادرست است؛ زیرا شبه پول عبارت است از مجموع حساب‌های پس‌انداز بلندمدت و کوتاه‌مدت.

توجه کنید که سپرده‌های دیداری، شبه پول به شمار نمی‌روند بلکه جزء حجم پول موجود در کشور هستند.

د) نادرست است؛ زیرا پول در صورتی که نتواند حفظ ارزش کند، نمی‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده باشد و اجرای این وظیفه پول (نه وظیفه سنجش ارزش) با مشکل روبه‌رو خواهد شد.

ه) نادرست است؛ زیرا امروزه پول‌های فلزی و کاغذی و تحریری و الکترونیکی که در دست افراد یا در حساب آن‌ها است، پشتوانه‌ای جز قدرت اقتصادی کشور ندارد.

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۰)

الف) پایه‌ریزی مقررات اقتصادی اسلامی در بخش‌های آفریقا و اروپا مربوط به هفت قرن دوران شکوفایی تمدن اسلامی است، نه اوایل حکومت صفویه

ج) وضعیت اسفبار دوره پایانی حکومت صفویه، مصادف بود با تحول سریع در اروپا و دولت‌های اروپایی با تجهیز ناوگان خود به رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر و استعمار کشورهای دیگر پرداختند.

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۱۱)

الف) $GDP = (1000 \times 400) + (200 \times 1000) = 600,000$ اسمی ۲۰۱۹ (الف)

ب) $GDP = (1000 \times 500) + (1200 \times 200) = 500,000 + 240,000 = 740,000$ واقعی ۲۰۲۰ (ب)

$\text{نرخ رشد واقعی} = \frac{GDP_{\text{واقعی } 2020} - GDP_{\text{واقعی } 2019}}{GDP_{\text{واقعی } 2019}} \times 100 \Rightarrow \frac{740,000 - 600,000}{600,000} \times 100 \approx 23\%$

۱۵۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۱۱)

نکته: ارزش کالاهای دست‌دوم (ردیف ۴)، در محاسبه تولید ناخالص داخلی، منظور نمی‌شوند.

تومان $500 \times 1000 \times 500 = 250,000,000$: ارزش مواد غذایی
تبدل به کیلو

میلیون تومان $GDP = 150 + 240 + 250 + 150 \times \frac{1}{3} = 690$

میلیون تومان $690 - 45 = 645$ = تولید خالص داخلی (ب)

تومان $138 = \frac{690,000,000}{5,000,000} = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت کشور}}$ = تولید ناخالص داخلی سرانه (الف)

۱۵۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۴)

زمان لازم برای رسیدن به اهداف:

کوتاه‌مدت: کمتر از دو ماه

میان‌مدت: ۲ ماه تا سه سال

بلندمدت: بیشتر از سه سال

۱۵۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۴)

ب) استفاده از خدمات الکترونیک فقط برای سپرده‌های کوتاه‌مدت امکان‌پذیر است.

د) معمولاً مقدار حداقلی باید در حساب‌های بلندمدت باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

۱۵۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۲)

$103 = 16 + 13 + 9 + 3 + 5 + 17 + 25 + 18 + 1 + 5$: مخارج

بدیهی است که ۱۰۱ از ۱۰۳ کمتر است در نتیجه گزینه‌های ۱ و ۳ حذف می‌شوند.

۱۶۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۲)